

Købere af rumænske gadehunde føler sig snydt

NYHEDER Side 4

Slovensk duo knækkede sidste års Tour-vinder

SPORT Side 9

SHITSTORME OG SLADDER ANO 1770

KULTUR Forsiden

Foto: Annika Byrde. Illustration: Kaspar Busch

POLITIKEN

Mandag

14. sept. 2020

Årgang 136. Nr. 350

Pris 35,00

Kundecenter

Politiken 70 15 01 01

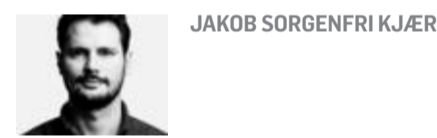
1. udgave

www.politiken.dk

Firma forsøgte at skjule stort læk af forsikringskunders data

Knap 1,7 millioner navne på bl.a. forsikringskunder med tilknyttede helbredsoplysninger blev i strid med regler og aftaler overført til Ukraine i tre måneder. Den ansvarlige bag fejlen frarådede at underrette myndigheder, som loven ellers kræver.

DIGITAL SIKKERHED

JAKOB SORGFRI KJÆR

I 90 dage og 17 timer frem til 4. september 2019 blev knap 1,7 millioner navne med i nogle tilfælde tilkoblede fortrolige persondata og følsomme helbredsoplysninger lækket fra det digitale

skadebehandlerfirma Scalepoint og eksponeret i det usikre tredjeland Ukraine. En aktindsigt fra Datatilsynet viser, at det store it-sikkerhedsbrud berører knap 900.000 danske forsikringskunder fra otte forskellige selskaber.

Korrespondancer viser, at en medarbejder i Topdanmark opdagede sikkerhedsbristen 4. september sidste år, hvorefter sikkerhedshullet blev lukket. Men da Scalepoint dagen efter orienterede de implicerede forsikringselskaber om hændelsen, skete det med en anbefaling om ikke at anmelde sagen til myndighederne, hvilket databeskyttelsesloven kræver:

»Det er Scalepoints opfattelse og juridiske vurdering, at det er usandsynligt, at hændelsen indebærer en risiko for fysiske personers rettigheder eller frihedsrettigheder, hvorfor underretning til Datatilsynet og/eller de pågældende personer, som oplysningerne omhandler, er unødvendig«, lød det i skrivelsen 5. september. Et af forsikringselskaberne vurderede dog sagen anderledes, og det fik så anmeldelserne til at rulle ind til Datatilsynet.

Offentligheden hørte i et år intet til en af de største sikkerhedsbrister i forsikringssektoren, indtil Politiken fik aktindsigt i sagen i slutningen af august. Det

medvirkede til, at Scalepoint for to uger siden skrev en nyhed på sin hjemmeside med overskriften 'Sikkerhedshændelse meldt til Datatilsynet'.

Forbrugerrådet Tænk: Kritisabelt

Anette Høyrup, chefjurist i Forbrugerrådet Tænk, finder det kritisabelt, at Scalepoint forsøgte at mørklægge så stor og alvorlig en sikkerhedsbrist: »Man prøver at lægge låg på en alvorlig sag, og det er forkert. Forsikringselskaberne skal anmelde så stort et databrud, som der er tale om her, uanset om det - som vi må håbe - ender med ikke at gøre skade på forsikringstagerne. Et problem er også, at parterne ikke har lagt kortene på bordet, før en journalist opdager sagen efter et år. Hvis vi skal lære af de her mange sikkerhedsbrud og derved højne datasikkerheden og forbrugerbeskyttelsen, skal der være åbenhed«, siger Høyrup, der også er næstformand i Rådet for Digital Sikkerhed.

Scalepoint medgiver, at det var en fejl af fraråde anmeldelse, men intentionen var ikke at skjule noget, siger driftsdirektør Jan Bigum: »Det er første gang, at Scalepoint har haft et alvorligt sikkerhedsbrud, og det har været anledningen til at gennemgå alle interne sikkerhedsproce-

durer og med en ekstern konsulent få belyst og afhjulpel de risici, der måtte være. Størstedelen af, hvad der ligger på vores roadmap de kommende to år er overskygget af sikkerhed og regelefterlevelse, og der bliver nu årligt anvendt et tocifret millionbeløb på det«. Scalepoint leverer digital skadebehandling for 14 danske og 12 udenlandske forsikringselskaber, og derfor ligger selskabet inde med persondata og skadeoplysninger på millioner af forsikringskunder.

Hvert selskab garanterer, at deres kunders data opbevares i isolerede siloer. Men ved en teknisk fejl glippede anonymiseringsen i juni sidste år, hvilket skubbede persondata om næsten 900.000 danske kunder samt sagstilknyttede advokater, læger og håndværkere over i Scalepoints testsystem. Derved blev fortrolige og følsomme data, bl.a. cpr-numre og helbredsoplysninger, eksponeret for selskabets 40 udviklere i Ukraine i tre måneder. Både brugen af rigtige data til test og

udvikling samt overførslen til et usikkert land uden for EU var i strid med Scalepoints aftaler med selskaberne. »Topdanmark ser med største alvor på, hvis vores databehandlere handler uden for den instruks, de er underlagt. Det gælder også i den konkrete sag, hvor vi afventer Datatilsynets afgørelse«, skriver skadedirektør i Topdanmark, Rasmus Ruby-Johansen.

Datatilsynet, som kan udstede påbud eller bøder, har ingen kommentarer før sagens afgørelse, men oplyser, at sikkerhedsbruddet omfatter knap 1,7 millioner navne, hvori der dog optræder gengangere. Afgørelsen afventer nu reaktionen fra andre landes datatilsyn, idet datalækket også omfatter forsikringskunder herfra. Efter grundige analyser fastslår Scalepoint, at risikoen for, at kundernes data vil blive misbrugt, er »ikke-eksisterende«. Alligevel vil Scalepoint droppe sin udviklingsenhed i Ukraine, samt nu kun bruge helt fiktive data til test og udvikling.

»Vi har valgt at afvikle den ukrainske afdeling, primært for at mindske en lignende risiko i fremtiden«, siger Jan Bigum.

jakob.sorgenfri@pol.dk

Forsikringsdanmarks Amazon
1. sektion side 6

POLITIKEN MENER

Disneys knæfald

Disney-bojkot for Mulan er den rette reaktion.

Det er ikke let at være en lille, levende trædukke i en stor barsk og brutal verden. Men det er ikke nogen undskyldning for ikke at gøre det rigtige.

»Lad din samvittighed være din guide« synger Jesper Fårekilling til Pinocchio i Disneys klassiske tegnefilm om den lille sprælledukke og den onde dukkemager Gepetto.

I år er det 80 år siden, at Pinocchio havde premiere, og det virker i høj grad, som om underholdningsgiganten i de mellemliggende årtier selv har glemt budskabet fra Jesper Fårekilling.

Forleden havde Disneys seneste store epos, Mulan, premiere internationalt, og her kan man roligt sige, at Disneys samvittighed ikke er voldsomt synlig. Dele af filmen om den kvindelige kinesiske kriger er optaget i Xinjiang-regionen i det vestlige Kina.

Et område, hvor kommunistpartiet i Beijing ifølge FN har tvunget op mod én million uighurer - det muslimske mindretal i området - i genopdragelseslejr.

Der skal ikke meget til for at ryge i en genopdragelseslejr - at bede bordbøn, have lidt for mange børn eller have en hustru, der går med tørklæde på - er blandt de begrundelser, som Human Rights Watch har dokumenteret. Men faktisk er der ikke meget friere uden for lejren, hele befolkningen i Xinjiang bliver overvåget massivt med kameraer, tvungne blodprøver, politikontrol og vejspærringer.

AT DISNEY har valgt at filme i Xinjiang, kan måske undskyldes, selv om det virker uklogt og etisk tonedøvt.

Men at koncernen er gået så vidt som i rulleteksterne til filmen eksplicit at takke en lang række statslige institutioner i Xinjiang, herunder nogle af de sikkerhedsmyndigheder, der står for genopdragelseslejrene, er at gå alt, alt for vidt i at tækkes Kina.

Få virksomheder har samme indflydelse på den globale bevidsthed som Disney. Med sine ikoniske skikkelser og film er firmaet med til at forme børn og unge over hele verden. Det er et lukrativt privilegium, men også et stort ansvar. Et ansvar, som koncernen har svigtet fælt her.

Disneys knæfald for regimet i Beijing er helt fortjent blevet et selvmål for Disney. Snarere end at sikre Mulan en uproblematisk premiere i Kina har takken til sikkerhedsmyndighederne i Xinjiang ført til en international kampagne for at boykotte Mulan.

Det er en god ide. En måde at ramme Disney på just det punkt, som firmaet tydeligvis går mest op i: profitten. Herhjemme får Mulan først premiere til december, men i morgen har gigantens nye streamingtjeneste, Disney+, dansk premiere.

Snarere end at kaste sig over tje-nesten kunne også danske forbrugere med fordel vise sin misfornøjelse ved i første omgang at holde sig væk. Hvis og når Disney undskylder og får styr på sit moralske kompas, kan man så meget desto mere nyde alle de fantastiske film og eventyr, de har produceret.

Fra Mulan til Pinocchio. *mr*

Efter Moria | Kvinderne går forrest i protest mod at blive flyttet til en nødlejr. »Ingen lejr, frihed!«, råber de.

NYHEDER Side 6

Flere af kvinderne under søndagens demonstration rettede deres nødråb direkte til Tyskland. Teksten på et af papskiltene lød: »Tyskland, vi vil have frihed«. Skrevet på tysk. Foto: Jacob Ehrbahn

KONTAKT

Chefredaktion
Christian Jensen (ansvarshavende) og Anne Mette Svane
Kommerciel direktør
Astrid Jørgensen
Digital direktør
Troels Behrendt Jørgensen
Politiken er udgivet og trykt af JP/Politikens Hus A/S
Administrerende direktør
Stig Kirk Ørskov

KUNDECENTER

■ Ferieflytning
■ Leveringsproblemer
■ Spørgsmål og ændringer
Telefon **70 15 01 01**
Mandag-fredag kl. 7-16
www.politiken.dk/kundecenter

Køb et abonnement
www.politiken.dk/shop eller ring til os på 70 15 01 01

PLUS

Telefon **70 15 85 15**
Mandag-fredag kl. 9-16
www.politiken.dk/plus

Plus butikken
Vestergade 22, 1456 Kbh. K
Mandag-fredag kl. 10-18
Lørdag kl. 10-16
plusbutik@pol.dk

FORHALLEN

Telefon **33 47 29 99**
Reception:
Mandag-fredag kl. 8-19
Salg/service:
Mandag-fredag kl. 8.30-18
Lørdag kl. 10-14

ARTIKEL SERVICE

På en enkelt artikel tilsendt artikler@jppol.dk

ANNONCER

Telefon **33 47 29 82**
annoncer@pol.dk
www.politikenannoncer.dk
Tast-selv:
www.annoncer.jppol.dk

Announcedirektør

Thomas Røn Larsen

REDAKTION

Omstilling
Rådhuspladsen 37,
1785 Kbh. V
Telefon **33 47 12 00**
Telefax **33 15 41 17**
www.politiken.dk

Danmark og økonomi

Redaktionschef
Amalie Kestler
Telefon **33 47 16 96**
amalie.kestler@pol.dk

Politik

Politisk redaktør
Anders Bækgaard
Telefon **50 76 44 98**
anders.baekgaard@pol.dk

Internationalt

Redaktionschef
Michael Jarline
Telefon **33 47 17 41**
michael.jarline@pol.dk

Sport

Redaktionschef
Søren-Mikael Hansen
Telefon **33 47 21 11**
soren-mikael.hansen@pol.dk

Kultur

Redaktionschef
Mette Davidsen-Nielsen
Telefon **33 47 23 38**
mette.davidsen-nielsen@pol.dk

Debat og opinion

Redaktionschef
Mads Zacho Teglskov
Telefon **33 47 28 60**
madsz.teglskov@pol.dk

Forbrug

Redaktionschef
Tanja Parker Astrup
Telefon **33 47 22 55**
tanja.pastrup@pol.dk

PS-redaktør

Christian Ilsoe
Telefon **33 47 13 45**
christian.ilsoe@pol.dk

Design

Redaktionschef
Søren Nyeland
Telefon **33 47 17 16**
soren.nyeland@pol.dk

Foto og video

Redaktionschef
Thomas Borberg
Telefon **33 47 17 07**
thomas.borberg@pol.dk

politiken.dk

Redaktionschef
Thomas Berndt
Telefon **33 47 25 98**
thomas.berndt@pol.dk

Digital udvikling

Digital udviklingschef
Aske Johan Koppel Stræde
ask.jstraede@pol.dk

Læsernes redaktør

Bjarne Schilling
Telefon **33 47 23 26**
fejlfakta@pol.dk

Citerer fra Politikens

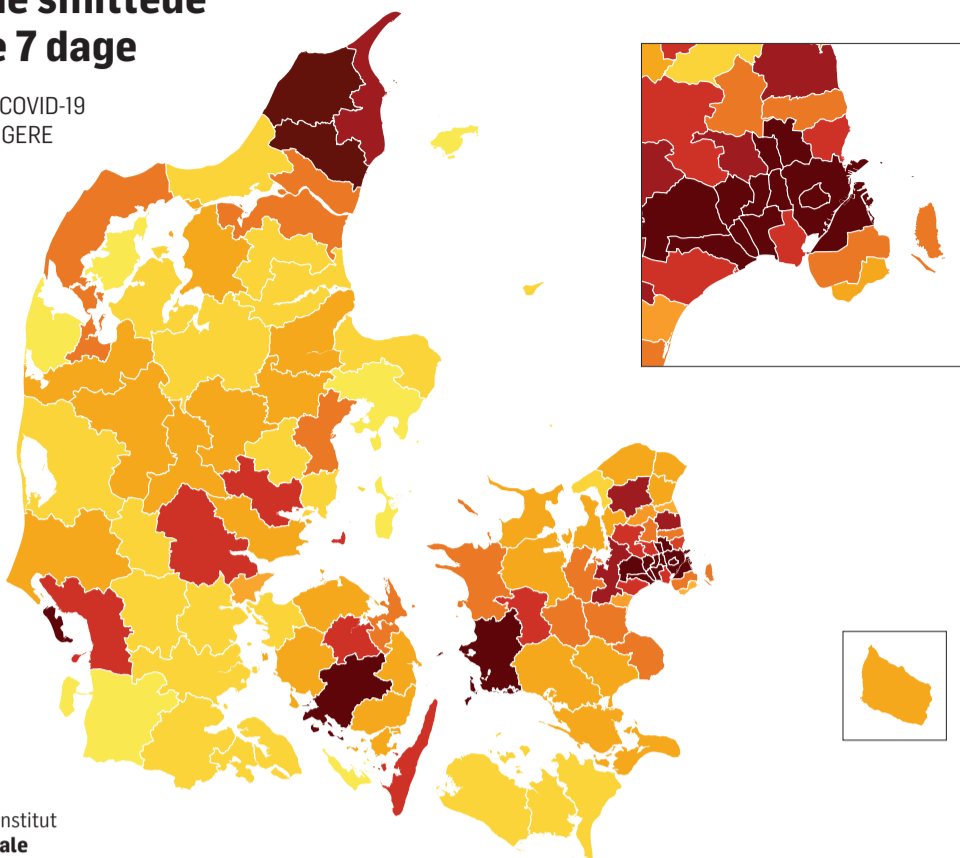
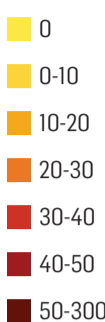
Artikler i Politikens må gerne citeres, når det sker inden for citatreglerne med tydelig angivelse af Politikens som kilde samt dato. Erhvervspressens fotografiering af Politikens tekst, billeder og andre illustrationer samt annoncer er ikke tilladt.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

Bekræftede smittede de seneste 7 dage

NYE SMITTEDE MED COVID-19 PER 100.000 INDBYGGERE

Kortet opdateres **alle hverdage**. Senest opdateret den **13. september 2020**.

Kilde: Statens Serum Institut
Følg den internationale udvikling på: politikens.dk/7681576

Coronavirus: nøgletal

Seneste døgn	I alt
TESTEDE	
+ 27.691	1.998.433
SMITTEDE	
+ 333	19.890
INDLAGTE	
+ 4	47
PÅ INTENSIV	
0	4
I RESPIRATOR	
- 1	1
DØDE	
+ 1	631

100.000 på gaden mod Lukasjenko

Protest. Hviderussisk politi tilbageholdt lørdag mindst 46 demonstranter, da anslået 100.000 af mennesker var samlet i Minsk til nye protester mod styret omkring præsident Aleksandr Lukasjenko. Demonstranterne kræver, at en fængslet protestleder, den 38-årige Maria Kolesnikova, bliver sat på fri fod. Kolesnikova blev tidligere på ugen fængslet, efter at hun havde modsat sig en tvungen udvisning ved at rive sit pas itu. Massedemonstrationer har fundet sted i Minsk hver weekend siden sidste måneds præsidentvalg. Lukasjenko har været ved magten siden 1994. Rusland vil i dag deltage i en militærøvelse i Hviderusland med faldskærmstropper.

Ritzau

1.500 jobs er skåret væk i Air France/KLM, men Hollands finansminister, Wopke Heestra, tror, at selskabet stadig er truet

Ritzau

Migranter lovet landgang på Sicilien

Redning. Fredag blev 27 migranter flyttet fra tankskibet 'Maersk Etienne' til ngo-skibet 'Marie Jonio'. Og nu kan de 25 migranter, som fortsat tilbage på ngo-skibet, efter alt at domme snart få lov at gå i land. Det oplyste hjælpeorganisationen Mediterranean Saving Humans på Twitter lørdag aften. Det er den hjælpeorganisation, der kom migranterne til undsætning.

To migranter om bord, en gravid kvinde og hendes mand, er tidligere sejlet i land, da hendes tilstand var betydeligt påvirket af flere uger til havs. Hjælpeorganisationen skrev lørdag aften, at den har fået tilladelse til at lægge til havn i Pozzallo. Det er en havneby på den italienske ø Sicilien. Havnen er blevet valgt af helbredsmæssige årsager, hedder det i opslaget på Twitter.

»Efter 40 dage er mareridtet endelig ovre for de strandede på 'Maersk Etienne', skriver Mediterranean Saving Humans på Twitter. Det fremgår ikke, hvornår de går i land. Migranterne var blevet samlet op i tunesisk farvand af besætningen på 21 mand. Det var Maltas kystvagt, der bad Mærsk om at hjælpe. Derefter har danske myndigheder forsøgt at finde en løsning for migranterne. Hverken Malta eller Tunesien har dog indvilget i at tage imod dem. Efter 38 dage var det lægefagligt personale på skibet 'Maria Jonio', der vurderede, at migranternes tilstand krævede øjeblikkelig handling. Mediterranean Saving Humans bad i første omgang om at få lov at gå i land i Malta. Det afviste Malta dog allerede fredag.

Ritzau

Macron advarer muslimske kræfter mod at isolere sig

NYHEDSANALYSE
MICHAEL SEIDELIN
EUROPAKORRESPONDENT, PARIS

Svenske Stefan Löfven taler om utilstrækkelig integration, og præsident Macron vil begrænse muslimsk separatisme.

Statsminister Stefan Löfven og præsident Emmanuel Macron har ikke meget til fælles. Den svenske socialdemokrat repræsenterer centrum-venstre, mens den liberalistiske franske præsident i hvert fald på det økonomiske område er til centrum-højre.

Men én ting har de i disse dage til fælles: De stiller meget alvorlige spørgsmålstegn ved integrationen i deres lande og især for den franske præsidents vedkommende ved islams rolle i et moderne, demokratisk land som det franske.

Præsident Macron advarer mod »separatisme« – tendensen til at isolere sig som religiøs gruppe. Udtalelserne falder samtidig med processen mod de medskyldige i terroraktionen mod ugeavisen Charlie Hebdo i januar 2015, som tegner billedet af gerningsmændene og kredsen omkring dem som mennesker, der levede i det franske samfund, men som samtidig havde meldt sig ud af det.

En meningsmåling gennemført af instituttet Ifop har næppe gjort Emmanuel Macron mere optimistisk. Den viser, at 74 procent af de unge muslimer under 25 år sætter islams værdier over den franske republik som for eksempel ytringsfrihed,

SPÆNDINGER. Politi under patrulje i indvandrerkvarteret Le Mistral i Toulouse, hvor der er store sociale problemer. Foto: Jean-Philippe Ksiazek/Ritzau Scanpix

publikken er ikke et tag-selv-bord, og regeringen er klar med lovgivning, som blandt andet skal skærpe kravene til offentlig støtte af muslimske foreninger og sikre, at religiøse grupper får ikke særbehandling ved adgang til for eksempel svømmebade, samt at de stadig flere muslimske friskoler kommer under stærkere kontrol.

Utilstrækkelig integration

Situationen i Sverige er anderledes end den franske, men der er lighedspunkter, og tidspunktet for de to ledes meldinger er ikke tilfældigt. Både Sverige og Frankrig har oplevet en hed sommer med bandeopgør samt mord på tilfældige mennesker på åben gade, og begge steder står unge med ikke-europæisk baggrund for hovedparten af kriminaliteten.

I et interview i SVT-programmet Aktuellt pegede den svenske statsminister forleden på det sociale aspekt og erkendte, at det svenske samfund ikke har været i stand til at få tilstrækkeligt mange indvandrere i arbejde.

»Hvis der ikke kommer tilstrækkeligt mange voksne i arbejde, så ser børnene, at de voksne ikke arbejder og tror måske, at det er det normale kombineret med andre sociale spændinger, og ja, det er et problem«, lød det fra statsministeren.

gen med et utilfredsstillende niveau, der i bedste fald giver dem adgang til de dårligst betalte job.

Mange giver op, og i Frankrig kaster de sig over de eneste givtige aktiviteter i kvarteret, nemlig narkohandel, som er ved at komme ud af kontrol med stadig hyppigere blodige opgør mellem bander.

Vil isolere muslimer

I denne trøstesløse orken kommer islam ind i billedet. Som instruktøren Ladji Ly viser i sin rystende film fra sidste år om livet i et indvandrerkvarter uden for Paris, 'Les Misérables', 'De Elendige', er forbindelserne mellem de lokale narkohajere og kvarterets islamister fra bevægelser som salafister og Det Muslimske Broderskab komplicerede. Men begge parter har interesse i at isolere kvarteret fra resten af omverdenen, som forskeren Gilles Kepel allerede dokumenterede for over ti år siden, og som nyere forskning bekræfter.

Forskeren Bernard Rougier, der har redigeret bogen 'Les Territoires conquis par l'islamisme' ('Islamismens erobrede territorier') på basis af undersøgelser i indvandrerkvarterer over hele landet, taler om et system, hvor muslimske foreninger, muslimske skoler, moskeen og sportsklubber domineret af islamister skaber en fast ramme om tilværelsen.

»Målet er at skabe en kollektiv identitet på basis af religionen, sproget og islams historie«, siger han til avisen Le Figaro.

Mange – overvejende muslimske – formænd og trænere i fodboldklubber står for eksempel frem i medierne og fortæller om, hvorledes stadig flere drenge og unge mænd insisterer på individuel badning, organisering af træningen i overensstemmelse med bedetidspunkter og kategorisk afvisning af piger og kvinder i samme klub som dem selv.

Det er blandt andet den virkelighed, præsident Macron nu ser i øjnene, og han skal finde en subtil balance mellem en fast linje og respekt for det store flertal af muslimer, som lever et helt igennem normalt liv i det franske samfund.

michael.seidelin@pol.dk

FEJL OG FAKTA
BJARNE SCHILLING
LÆSERNES REDAKTØR

Alex Riel fylder ikke 80 år i dag, som det fremgik af gårdsdagens navnesider – den runde dag var i går. Desuden er trommeslagerkollegaen Stefan Pasborg Alex Riels gudsøn og ikke hans stedsøn, som vi skrev. Redaktionen beklager fejlene.

Emma Briant forsker i politisk kommunikation, men ikke længere på Columbia College i New York, som vi skrev på forsiden og på side 6 i t. sektion i går. Hun er tilknyttet Bard College, også i New York.

Initiativet til underskriftindsamlingen til støtte for Sofie Linde og mod sexismen i mediebranchen er taget af seks kvindelige medarbejdere på TV 2 og ikke fem, som der stod i kommentaren på side 2 i kultursektionen lørdag 12.9.

Det første nybyggeri i den københavnske bydel Tingbjerg blev taget i brug i 1957 – ikke i 1967, som det fremgik på side 13 i Byen fredag 11.9.

New England blev omtalt som en delstat i USA på side 15 i Bøger lørdag 12.9., men det er en region i det nordøstligste hjørne af landet, bestående af seks stater – eller delstater, som mange er begyndt at sige og skrive, hvilket selvfølgelig er rigtigt nok, bevares, men på den anden side hedder landet som bekendt ikke Amerikas Forenede Delstater. Der er under alle omstændigheder tale om Connecticut, Vermont, Massachusetts, New Hampshire, Rhode Island og Maine.

Politiken korrigerer fejl og misforståelser hurtigst muligt. Henvendelse med angivelse af dato og side bedes rettet til Læsernes Redaktør på mail: fejl.fakta@pol.dk eller på telefon 33 47 23 26 mandag til fredag kl. 10.30-12.30, onsdag dog 12-14.

Lars lægger 5 millioner mursten i løbet af sit liv

Dem med de hårdeste jobs skal
kunne gå tidligere på pension

Det handler om retfærdighed. Om at alle skal have mulighed for gode år efter et langt arbejdsliv. Regeringens forslag betyder, at over 6.000 3F'ere vil kunne trække sig værdigt tilbage. Vi arbejder for, at endnu flere kan komme med. Men det her er et kæmpe skridt på vejen.

Læs mere på www.3f.dk/tidligpension

3F

Gør dig stærkere

Hundekøbere: Dansk forening lyver og sælger syge gadehunde

Den Danske Valcea Gruppe har solgt over 2.500 rumænske gadehunde til Danmark. Foreningen kritiseres for at sælge alvorligt syge dyr og have en købskontrakt i strid med dyrevelfærdsloven.

MALENE JENSEN

FRANK HVILSOM

Hjerte- og nyresygdomme, brækkede knogler, kronisk øjenbetændelse, lopper, orm, rådne tænder og adfærdsvanskeligheder.

Mange hundeejere føler sig snydt, når de køber en gadehund fra Den Danske Valcea Gruppe, DDVG. Gruppen kalder sig en non-profit forening, der sender tidligere gadehunde fra distriktet Valcea i Rumænien til Danmark. Ifølge foreningens hjemmeside er formålet »at finde et hjem til de syge, de gamle og de traumatiserede hunde og katte. Altså dem som andre ikke vil give en chance«.

Flere købere af gruppen DDVG's hunde fortæller til Politiken, at de har købt deres hund fra foreningen, fordi de har øjnet en mulighed for netop at give et hundeliv en chance til. Køberne har set Den Danske Valcea Gruppens opslag på sociale medier og forelsket sig i en hund, som de har købt og fået sendt til Danmark.

Efterfølgende har mange oplevet, at hundene er syge, selv om det af Den Danske Valcea Gruppens hjemmeside fremgår, at »48 timer inden afrejse er hundene tilset af en dyrlæge«.

Politiken har været i kontakt med 14 hundeejere, som har adopteret hunde gennem Den Danske Valcea Gruppe og efterfølgende kritiseret foreningen for blandt andet at medvirke til dyremishandling og at lyve over for køberne. Køberne beretter blandt andet om at have

modtaget hunde med knuste knogler samt hjerte- og nyresygdomme.

»Efter to uger hos mig havde jeg allerede haft min hund, Alba, til dyrlæge fem gange«, fortæller Emma Maria Christensen fra Aalborg, som købte en gadehund fra Den Danske Valcea Gruppe i september sidste år.

Albas tilstand blev kun værre efter et stykke tid i Danmark. Hunden begyndte at kaste op og have voldsom diarree, hvilket den har døjet med siden ankomsten til Danmark.

»Ingen dyrlæge kan finde ud af, hvad Alba fejler«, fortæller Emma Maria Christensen, som har brugt 21.000 kroner på dyrlægeregninger indtil videre.

I Ringsted er Maia Uder chokeret over, hvor dårligt helbred hendes hundehvalp, Luna, fra Den Danske Valcea Gruppe havde ved ankomsten til Danmark.

»Vi tog hende med til sundhedsstjek hos vores dyrlæge, som henviste til en speciallæge, der kunne konstatere, at Luna led af sygdommen dermoid, som gradvist gør hende blind. Jeg tog kontakt til Den Danske Valcea Gruppe, men jeg fik ingen støtte fra foreningen. Så jeg stod med regningen og problemet alene«, fortæller hun.

Det kostede Maia Uder 7.000 kroner for en øjenoperation til Luna, som havde sygdommen på begge øjne. Politiken har gennemgået købernes dyrlægeregninger.

DDVG: Fejl ligger hos adoptant

Hos Den Danske Valcea Gruppe siger foreningens talsmand, Drude-Katrine Plannthin, at man ikke altid kan forvente at få en sund og rask hund fra foreningen.

»Vores hunde kommer med fysiske og psykiske skavanker, så man må være forberedt på, at man ikke får en hund, som er i tiptop stand«, siger hun til Politiken.

Den Danske Valcea Gruppe oplyser på sin hjemmeside, at de får hundene fra rumænske internater, direkte fra gaden eller fra andre personer, der hjælper hunde i Rumænien.

Den Danske Valcea Gruppe henter gadehundene fra det, som foreningen kalder »dødssheltere«, og sælger dem videre til danskere over Facebook eller Instagram. Foreningens sociale medier indeholder opslag med billeder af gadehunde, der er reddet fra internaterne i Rumænien, og som nu søger en ny »familie«. Ifølge foreningens hjemmeside er over 2.500 gadehunde sendt til Danmark.

FAKTA

Salg af gadehunde

Den Danske Valcea Gruppe, DDVG, blev grundlagt i 2014.

Foreningen har sendt over 2.500 gadehunde til Danmark.

De er aktive på deres sociale medier, hvor de flere gange om ugen lægger opslag op med gadehunde, der søger danske hjem.

Udover at importere hunde til Danmark, samler foreningen også ind til føder til det rumænske internet.

Foreningen har flere gange skiftet administration og ændret i kontrakter.

Kilder: DDVG's hjemmeside og talsmand Drude-Katrine Plannthin

Hver hund koster op til 2.700 kroner. Drude-Katrine Plannthin fra Den Danske Valcea Gruppe mener ikke, at foreningen kan holdes ansvarlig af adoptanterne for at have solgt dem syge hunde.

»Hvis man ønsker sig en perfekt hund, så er det ikke en gadehund, man skal købe sig. Fejlen ligger udelukkende hos adoptanten, der ikke har forholdt sig til det køb, vedkommende har gjort«, siger hun.

Gentagne løftebrud

Men flere købere mener, at Den Danske Valcea Gruppe har givet dem løfter om hundene, som foreningen ikke har holdt.

Da Emma Maria Christensen modtog sin hund, Alba, i Aalborg, havde hunden forskellige sygdomme som orm, kennelhoste, infektion, lopper og kronisk øjenbetændelse.

»Jeg har helt sikkert været lidt naiv ved at tro, at jeg ville få en rask hund, når jeg adopterede en gadehund. Men problemet er, at Alba var syg med orm og infektion, som Den Danske Valcea Gruppe lover, at deres hunde er testet for og behandlet imod. Så efter at have været til

dyrlæge med Alba, kontaktede jeg foreningen og spurgte dem, hvordan det kunne være, at Alba havde de her sygdomme. De svarede mig bare, at det vidste de ikke«, siger Emma Maria Christensen.

På Møn modtog Tina Lyngje Larsen en gadehund fra Den Danske Valcea Gruppe sidste år med løfte om, at hunden var steriliseret. Men kort efter ankomsten gik hunden i løbetid.

»Jeg har to hanhunde i forvejen, så det var kaos. Jeg var dybt frustreret og henvendte mig til DDVG. Først lovede de at betale for sterilisationen, men i sidste ende hjalp de mig hverken med at få hunden steriliseret eller passet, mens hun var i løbetid«, siger Tina Lyngje Larsen.

Ifølge Drude-Katrine Plannthin fra Den Danske Valcea Gruppe bør adoptanter være indforstået med at betale store summer i dyrlægeregninger. Om den manglende sterilisation indrømmer Drude-Katrine Plannthin dog, at foreningen har begået en fejl.

»Hvis hun er lovet en neutralisering er det en fejl. Punktum«, siger hun.

Ulovlig kontrakt

Købere har oplevet, at deres hunde var så syge, at de ikke følte, det var muligt at give dem en chance til. Politiken kender til tre tilfælde, hvor en dyrlæge vurderede, at køberens gadehund burde aflives. Det var imidlertid ikke muligt.

Ifølge købskontrakten, som foreningen også har lagt ud på sin hjemmeside, må køber ikke aflive sin hund uden tilladelse fra foreningen. Nogle købere har fået kontrakter, som indbefattede en bod på 20.000 kroner, hvis hunden blev aflivet uden tilladelse.

Det oplevede en kvinde, som ønsker at optræde anonymt, da hendes dyrlæge anbefalede at få aflivet hendes rumænske gadehund, hvis tarme var ødelagt af parasitter.

»Det afviste Den Danske Valcea Gruppe, og så kom de og hentede hundene«, fortæller kvinden.

Ifølge formanden for Den Danske Dyrlægeforening, Hanne Knude Palshof, kan der opstå situationer, hvor kontraktens indbyggede forbud mod aflivning er i strid med dyrevelfærdsloven.

Hun påpeger, at loven udtrykkeligt bestemmer, at dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varige men og væsentlig ulempe.

Drude-Katrine Plannthin fra Den Dan-

PLAGET. Maia Uder har en gadehund fra Den Danske Valcea Gruppe, som har været syg og stadig døjer med helbredet i dag. Foto: Annika Byrde

ske Valcea Gruppe forklarer, at kontraktens forbud mod at aflive sin hund udspirer af foreningens såkaldte »no kill«-politik, der i praksis betyder, at hundene ikke må slås ihjel, medmindre foreningen selv vurderer, at det er til hundens bedste.

»Hvis man har sygt en hund, som man er glad for, så vil man altid sørge for, at der er to til tre dyrlæger, som undersøger hunden, inden man afliver den. Det er at tage ansvar for et levende væsen. Og hvis man ikke har råd til at gå til dyrlægen, skal man ikke anskaffe sig et dyr, så simpelt er det«, siger hun.

Hos Dansk Kennel Klub vurderer pressekontakt og adfærdskonsulent, Lise Lotte Christensen, at Den Danske Valcea Gruppens kontrakt og formidling af hunde snyder køberne.

»Det er chokerende, at velmenende folk ender i sådanne fælder. Der burde være en mere loyal oplysning om, hvad der kan være af dyreværsmæssige og sundhedsmæssige problemer med de her rumænske hunde. For både hundenes skyld og for de familier, som køber dem«, siger hun.

Den Danske Dyrlægeforenings formand, Hanne Knude Palshof, opfordrer danskere til at sætte sig godt ind i de enkelte foreningers arbejdsmetoder og betingelser, før de køber en gadehund.

»Man skal passe meget på med de her foreninger, der importerer gadehunde. Nogle af dem arbejder på en god måde med stor vilje, energi og empati, men der er også nogle, som tjener penge på gadehunde på en skrappelig måde. Det kan være svært for folk at se forskel på dem«, siger hun.

malene.jensen.pol@pol.dk
frank.hvilsom@pol.dk

Kontrakt: 20.000 kr. i bøde for at aflive hunden

Ekspert kalder det lovstridigt.

MALENE JENSEN

Straffen kan være hård, hvis køber af en gadehund fra foreningen Den Danske Valcea Gruppe, DDVG, ønsker sin hund aflivet.

Det fremgår af en række kontrakter, som hundekøbere i 2019 skulle underskrive, hvis de ville adoptere en hund fra Den Danske Valcea Gruppe. I tre af de kontrakter, som Politiken er i besiddelse af, er der en bødestraf på 20.000 kroner for aflivning, hvis den sker uden foreningens tilladelse. I de resterende kontrakter er aflivning også forbudt, dog uden bødestraf.

Derudover er der i kontrakterne flere krav fra foreningen, som kan udløse bøder, eksempelvis hvis hunden bliver drægtig eller bedækker andre hunde.

Men det kan være i strid med dyrevelfærdsloven at hindre aflivning af hunde, vurderer formanden for Den Danske Dyrlægeforening, Hanne Knude Palshof:

»Hvis en dyrlæge vurderer, at et dyr bør aflives i henhold til dyrevelfærdsloven, så er det dyrlægens pligt og ansvar at udføre denne opgave uanset en kontraktens ordlyd«.

Mange købere af gadehunde fra Den Danske Valcea Gruppe har oplevet, at deres hunde er syge, når de modtager dem. Købskontrakten bringer dem i et dilemma, hvis en dyrlæge vurderer, at hunden er så syg, at den bør aflives.

Juridisk gråzone

I Forbrugerrådet kalder seniorjurist Martha Nør Kjeldsen kontrakten »meget indgribende«.

»Vi er i en gråzone med det her køb i forhold til, om det er et forbrugerkøb eller ej. Det her er en meget ensidig kontrakt, der giver foreningen meget indgribende rettigheder. Men der er aftalefrihed i Danmark, så i princippet kan man aftale, hvad man vil«, siger hun.

Det er almen praksis at underskrive en kontrakt ved et hundekøb, og både Dyrenes Beskyttelse samt Dansk Kennel Klub tilbyder standardkontrakter.

I Dyrenes Beskyttelses formidlingskontrakt er det op til den nye ejer at betale eventuelle dyrlægeregninger ved opstået sygdom. Men som en afgørende forskel fra Den Danske Valcea Gruppens købskontrakt, hvor det fremgår, at køber alene skal betale alle dyrlægeregninger, påtager Dyrenes Beskyttelse sig al økonomisk ansvar for sygdom opstået, før den nye ejer overtog hunden.

»Viser det sig, at hunden ved overtagelsen led af en dokumenterbar sygdom, som gør hunden mangelfuld i Købelovens forstand, kan den nye ejer frit tilbagelevere hunden og få vederlaget retur eller få hunden tilset af internatets dyrlæge, for internatets regning«, står der i Dyrenes Beskyttelses kontrakt.

I Dansk Kennel Klub, DKK, anvender opdrætterne DKK's købsaftale, fortæller organisationens pressekontakt, Lise Lotte Christensen:

»Uanset hvad, som er aftalt mellem køber og sælger, er der en række regler, der gælder, som giver forbrugeren rettigheder over for sælger«. Hun kalder Den Danske Valcea Gruppens kontrakt »bondefangeri af værste skuffe«.

På nuværende tidspunkt er Den Danske Valcea Gruppens kontrakt blevet revideret, så køber ikke længere skal betale en bødestraf for aflivning. At aflive hunden er stadig ikke tilladt.

Den Danske Valcea Gruppens talsmand, Drude-Katrine Plannthin, fortæller, at hun begyndte som frivillig i foreningen i 2020, og at hun derfor ikke kender til kontrakten fra 2019.

»Du beskriver en kontrakt, som aldrig skulle have været sat i verden. Tidligere har der været forskellige administratører, som ikke har formået at lave en ordentlig strategi«, siger hun.

Klimamål truet: Danskere køber bil nr. 2, 3 og 4

Den danske bilpark vokser ufortrødent, og det er familier, som køber deres anden og tredje bil, der driver udviklingen. Vi er nemlig blevet rigere, og de lokale butikker og arbejdspladser, man før kunne cykle til, er lukkede. »Mange af mine unge studerende kommer til studiet i bil«, siger en trafikforsker.

KLIMA

LARS DAHLAGER

Det er ikke den unge familie, der køber sin første og eneste bil, som er årsagen til, at den danske bilpark vokser og vokser – og ser ud til at ville vokse dramatisk med yderligere 600.000 biler de næste ti år.

Antallet af familier, der kun har én bil, har stort set ikke bevæget sig i tolv år, hvis man tager hensyn til den stigende befolkning.

Til gengæld er antallet af familier, der har fået sin anden bil – og sin tredje og fjerde bil – i kraftig vækst. Det viser tal fra Danmark Statistik.

»Det er tydeligt i tallene, at væksten i bilparken er drevet af, at folk skal have deres bil nr. 2 eller 3«, siger Søren Dalbro, der er specialkonsulent for transport og køretøjer hos Danmarks Statistik.

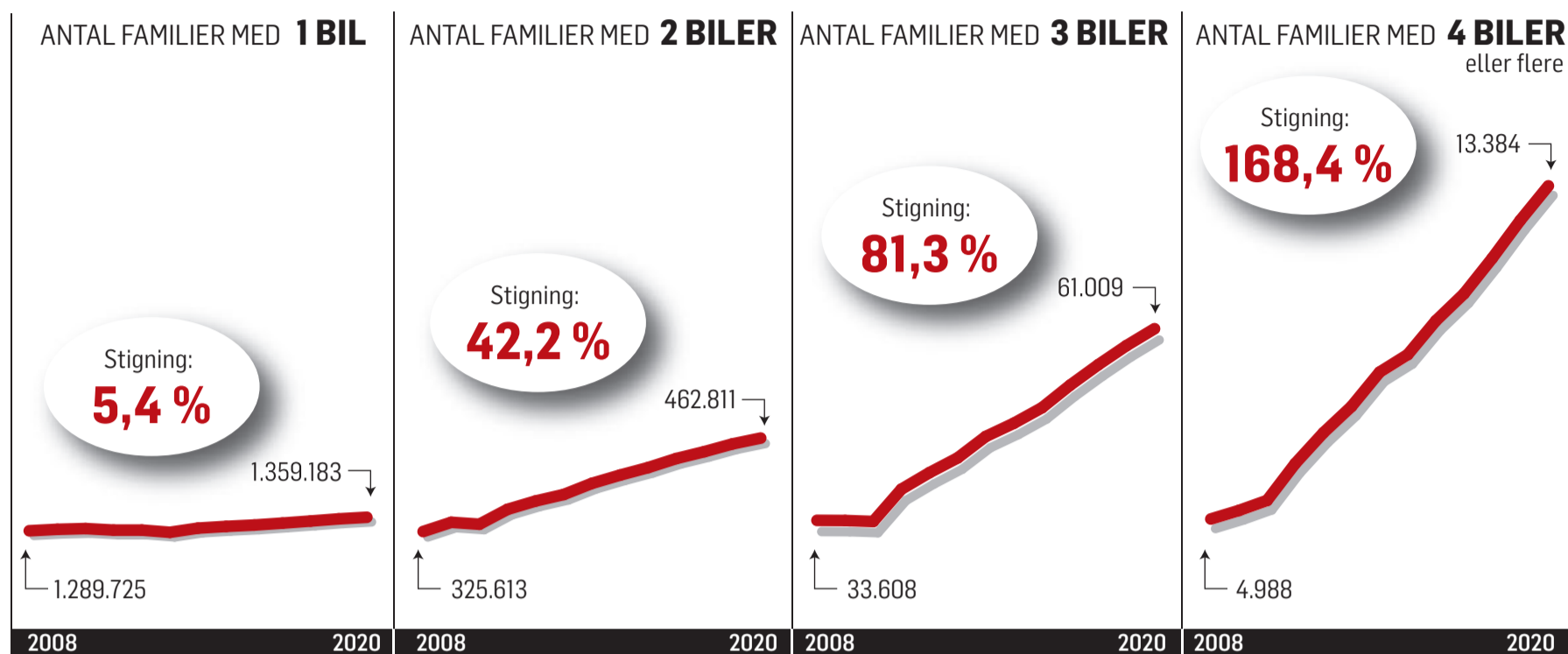
Siden 2008 er antallet af familier med to biler steget med 42 pct. til knap 463.000 familier. Antallet af familier med tre biler er steget med 81 pct.

Og den gruppe af familier, der har fire

Flere familier med flere biler

Siden 2008 er antallet af biler vokset støt. Størst er væksten i familier med 2, 3 eller flere biler.

Udviklingen i antallet af familier med blot en bil er næsten flad, og stigningen er mindre end befolkningstilvæksten

Kilde: Vejdirektoratet

Grafik: Jens Herskind

biler eller flere, er steget 168 pct. Det er dog stadig kun 13.384 familier, som har så mange biler.

Det er denne udvikling mod at have flere biler pr. familie, der er stærkt medvirkende til, at myndighederne forventer yderligere 600.000 biler på vejene i 2030.

Dyrt at sænke udslip

Det er de ekstra biler, der gør det uforholdsmæssigt dyrt at sænke CO₂-udledningen fra persontransport: I den såkaldte 'Bilkommissionens rapport' fra mandag, der sigter mod at sænke CO₂-udslip

pet fra persontransporten, kunne selv den dyreste og mest ambitiøse model blot sænke udledninger med 20 pct. i 2030.

Det er også en stor årsag til, at trængslen nu er eksploderet, at myldretidsperioden er længere, og at bilkøerne nu også er at finde på de små kommunale veje ifølge en ny rapport fra Vejdirektoratet, som Politiken netop har beskrevet.

»Siden 2007, hvor politikerne for alvor satte afgifter ned, og de billige mikrobiler kom, har vi set en stor stigning i antallet af tobilsfamilier, og det er en af de store

udfordringer i forhold til at få folk til at tage offentlig transport og hoppe på cyklen. Når der står en bil i carporten, så kniber det nok mere med at komme op på cyklen. Des flere biler, der er pr. tusind danskere, des sværere er det at nå de øvrige mål, vi har med trafikken – altså at sænke CO₂-udslippet, bekæmpe støj, trafikdrab, trængsel og omkostninger ved den tabte tid, når vi sidder i kø«, siger trafikforsker Harry Lahrmann fra Aalborg Universitet.

»Derfor har Bilkommissionen haft et forkert fokus, for vi skal ikke kigge på, hvor mange elbiler vi vil have i 2030, men

hvor få benzin- og dieslbiler vi vil have. For dybest set kan hele øvelsen ende i, at de elbiler, der bliver købt, bliver bil nr. 2, og så har folk dieslbilen ved siden af«, siger han.

Tilbage til tiden før 2007

For Lahrmann bør målet være, hvis vi både skal nå vores mål for miljø, trængsel og trafikikkerhed, at komme tilbage til det bilejerskab, vi havde før 2007, hvor Danmark var unik i, at vi havde høj velfærd og levestandard, men langt lavere bilejerskab end vores nabolande.

»Men det bliver nok ikke nemt at overbevise befolkningen om, at de kun skal have én bil i stedet for to biler«, siger Lahrmann.

Før 2007 var én bil per familie det alt-overvejende almindelige, og manden eller konen tog bussen eller cyklen.

I dag har næsten hver tredje danske familie, der råder over egen bil, mere end én bil.

Studerende får egen bil

»Nu handler det om, at gymnasieeleven eller den studerende skal have en bil. Jeg kan jo se, at parkeringspladserne på mit universitet i Aalborg er helt fyldte. Tilbage i 00'erne var der masser af plads. Det er de studerende – og selvfølgelig også et stigende antal ansatte – der kommer anstiggende i billige Citroën C1 til 90.000 kroner«, siger han.

For statistikerne på Danmark Statistik Søren Dalbro er det ikke danskernes mangel på plads, der har drevet udviklingen, men nogle strukturer, som har ændret sig.

»Der er sket en sammenklumpning – først forsvinder de små sygehuse, så forsvinder posthuset og bageren. I gamle dage arbejdede faren på fabrik, og moren arbejdede på posthuset eller ved bageren og kunne klare sig med at cykle til arbejde. Den dur ikke i dag. Nu bliver man nødt til at have to biler, for man arbejder i hver sin retning«, siger Dalbro.

Han påpeger, at folk pendler længere til arbejde i dag, og i takt med, at de små landsbyer tømmes for indkøbssteder som f.eks. den lokale brugsforening, bliver folk også nødt til at køre ud og handle i deres biler.

Det billede kan man godt se i statistikken: I dag har cirka 28,4 pct. af landets familier to biler eller flere i carporten. Men det dækker over store forskelle: I København og på Frederiksberg er flerejerskab stærkt ualmindeligt, og i større byer som Aarhus og Odense er det under landsgennemsnittet.

Men i kommuner som Rebild, Hedensted, Skanderborg og Favrskov har halvdelen af familier med bil mindst to biler.

lars.dahlager@pol.dk

THE new 5
HYBRID THINKING TAKES YOU FURTHER.

Den nye BMW 5-serie sætter overliggeren højt med sine helt eminente køreegenskaber. Den er ganske enkelt endnu et bevis på, hvordan BMW tænker hybridt. Den elektriske rækkevidde er op til 61 km, så på de fleste daglige køreture kan man nøjes med at sætte et meget lille klimaaftryk. Samtidig har man alle herlighederne lige for øjnene i det nye BMW Live Cockpit Professional med højopløst kontroldisplay og fuldt digitalt instrumentdisplay. Tænk hybridt og prøv den nye BMW 5-serie.

BMW 520d Sedan Sport Line Aut. beskatningsgrundlag fra 495.000 kr.
BMW 530e Sedan iPerformance Sport Line Aut. beskatningsgrundlag fra 550.000 kr.

JAN NYGAARD AS **BAYERN AUTOGROUP**
www.jan-nygaard.dk www.bag.dk

BMW 5-serie Sedan plug-in-hybrid, 184+109 hk. WLTP forbrug 45,5-71,4 km/l. CO₂: 31-50 g/km. Elektrisk rækkevidde (BMW 530e) 54-61 km.
BMW 5-serie Touring plug-in-hybrid. (Foreløbige værdier, da modellen først introduceres i december 2020). 184+109 hk.
WLTP forbrug 45,5-66,7 km/l. CO₂: 35-51 g/km. Elektrisk rækkevidde 54-61 km. Forbruget kan påvirkes af kørestil, terræn, vejrforhold og tilvalgt udstyr. Bilerne er vist med ekstraudstyr. Priserne er vejledende og inkl. leveringsomkostninger.

#joyelectrified by

Migranter kæmper mod ny Lesbos-lejr: »Det er helvede, vi vil væk herfra«

Grækerne har opført nødlejr til nogle af flygtningene fra den nedbrændte Moria-lejr. Men de hjemløse vil ikke ind i en lukket lejr. De vil væk fra Lesbos.

KJELD HYBEL,
EUROPAKORRESPONDENT,
LESBOS

JACOB EHRAH (FOTO),
LESBOS

En ung kvinde sidder på hug lidt væk fra hovedvejen, der fører ind til Mytilini. Hun skriver med en halvt udtørret grøn tuschpen på stumper af bølgepap: »We want freedom«. Vi ønsker frihed.

Hun skriver hurtigt denne sætning på det ene stykke pap efter det andet. Det hæster, for om lidt går dagens demonstration i gang. Nogle børn binder skiltene fast på bambuspinde. Og så er der afgang. De skynder sig op til vejen og slutter sig til en mængde andre kvinder og børn med lignende skilte.

Det er søndag formiddag, fem dage efter at deres telte og beboelsescontainere i den berygtede Moria-lejr på Lesbos blev udslettet af en række brande. Siden har godt 12.000 flygtninge og migranter sovet på asfalten eller den bare jord her i udkanten af øens hovedby, Mytilini. En talstærk politistyrke forhindrer dem i at nå ind til byen.

I den tid har de fleste af dem kun fået et enkelt rigtigt måltid mad, og det er nu et døgn siden. De er sultne og tørstige. Og de er frem for alt bange for, at de græske myndigheder når som helst vil tvinge dem ind i en ny, ekspresopført lejr et par hundrede meter fra denne vejstrækning, hvor de holdes fanget. De frygter at ende i en ny lejr. Et nyt Moria.

Demonstrationen begynder i den fjerne ende tæt på det store Lidl-supermarked, som er lukket, fordi en hel del af migranterne har slået sig ned på parkeringspladsen. Det var ellers det eneste sted inden for politiafspærringerne, hvor de kunne have købt mad og vand.

«I Afghanistan blev jeg i tre måneder holdt fanget af Taleban. Men på intet tidspunkt blev jeg behandlet så dårligt som her Midaldrende afghaner

Men i det mindste er de lige nu synlige. De er sluppet ud af den lejr, mange af dem i et år eller mere har boet i. En lejr, som selv besindige mennesker kalder en skamplet på europæisk migrationspolitik.

Nu er Moria-lejren en rygende askebunke. Og medierne er fløjet til Lesbos for at rapportere om, hvordan Grækenland og Den Europæiske Union tackler katastrofen. Alverdens øjne hviler på en stump hovedvej fyldt med desperater mennesker.

Tåregas mod børn

De omkring tusinde kvinder og børn sætter sig i bevægelse, mens de råber: »NO CAMP, FREEDOM!«. De råber det igen og igen. Ingen lejr, frihed! En tørklædeklædt kvinde løfter et skilt, hvorpå der står: »Det er helvede. Vi vil gerne væk herfra«.

Hun har skrevet det på tysk, som var det direkte henvendt til Angela Merkel, Tysklands kansler, som flere af de hjemløse Moria-beboere mener, er den eneste person i Europa, der kan tænkes at ville lytte til dem. På et andet skilt er der skrevet: »Tyskland, vi vil have frihed«.

Mange demonstranter vifter med olivengrene. Dette er en fredelig protest, vil de gerne understrege. Ingen har lyst til en gentagelse af demonstrationen dagen før, hvor nogle mandlige migranter endte med at kaste sten efter politiet, som svarede igen med tåregas. De nøjedes ikke med at fyre tåregassen op i luften, de skød direkte mod folk.

»Jeg blev ramt i foden af en tåregasgranat. Det gør stadig ondt«, siger 13-årige Sima fra Afghanistan, der har været med til at arrangere den nye, fredelige protest. »Og et godt stykke tid efter kunne jeg intet se. Politiet slog også en kvinde«.

KOLLAPS. 10-årige Somayeh fra Afghanistan besvimede i heden, da tusinde kvinder og børn protesterede mod at blive tvunget ind i en hastigt opført nødlejr. Somayeh kom dog hurtigt til sig selv.

KVINDEKAMP. De hjemløse beboere fra Moria-lejren nægter at blive gemt af vejen i en nyopført lejr på et lukket militærområde. De vil have deres frihed, råber lejrens kvinder og børn. I Europa.

Men det var ikke det værste. Det værste var, at et tre måneder gammelt barn besvimede midt i tågen af tåregas og var bevidstløs i over en time. Moren fortæller os, at hun troede, hendes barn skulle dø.

Vi er ikke malkekøer

Kvinderne på gaden er i alle aldre, og de råber højere og højere, mens de går fra den ene ende af vejstrækningen til den anden. Fra den ene politiafspærring til

den anden. En strækning på cirka en kilometer med slidte industribygninger og nu lukkede tankstationer på begge sider af vejen.

De standser få meter før de to sorte politibusser i den sydlige ende og sætter sig ned på asfalten, mens de skrider deres: »Ingen lejr, frihed!«. Bag busserne observerer en mindre hær af kampklædte bjente, hvad der foregår. Andre står på en bakke og holder øje. Indtil videre foregår det hele i god ro og orden.

Nogle få hundrede migranter blev allerede lørdag installeret i den hvide teltlejr, som græske soldater har opført på et militært område ikke langt fra Lidl.

Men selv om folk her på gaden hverken har adgang til toiletter, elektricitet eller andre basale fornødenheder, så møder vi ingen, der har lyst til at flytte til nødlej-

ren. De er trætte af at blive behandlet som dyr, siger adskillige til os. De vil videre op i Europa. En teenagedreng i rød fodboldtrøje formulerer det sådan her: »Hjælp Europa«, står der på hans papskilt.

Fleire skilte anklager Grækenland for at ville fastholde de tidligere Moria-beboere på Lesbos alene for at kunne indkassere millioner af euro i støtte fra EU, som så kan bruges til alt muligt andet end at skabe menneskeværdige forhold i lejrene på de fem græske øer, der ligger en kort sejlur fra Tyrkiet. »Vi er ikke jeres malkekøer«, proklamerer et stort banner i spidsen af optøget.

I øvrigt passer det ikke, som de græske myndigheder mere end antyder, at det var nogle af de frustrerede beboere, der satte ild til Moria-lejren for at få EU-landene til at vågne op og tage imod dem. Det

siger den ene efter den anden under demonstrationen.

»Vi har ikke noget at gøre med den brand. Det var græske fascister, og måske fik de hjælp af politiet«, siger for eksempel Tahereh, som er en af dem, der har stablet demonstrationen på benene og går i spidsen for den med en megafon.

Værre end Taleban

På et tidspunkt kommer Tahereh farende hen til os og spørger, om vi har nogen anelse om, hvorfor der stort set ikke er andre pressefolk til stede end os? Hvor er tv-kameraerne?

Det hænger nok sammen med, at politiet i dag nægter at slippe journalister gennem afspærringerne, svarer vi. Selv slap vi formentlig kun ind, fordi vi var oppe, inden politibusserne var kørt i stilling

i den nordlige ende. Måske er grækerne trætte af, at resten af verden skal se billeder af børn og gravide kvinder, som sover på gaden og langsomt går til af sult og tørst.

Den brændende sol gør ikke ligefrem lidelserne mindre. De demonstrerende kvinder og børn vandrer op ad vejen i middagsheden, mens unge mænd sprøjter med vand for at køle dem lidt ned. Da optøget når tilbage til udgangspunktet ved Lidl, søger en ældre kvinde til alles bestyrtelse om på asfalten. Demonstrationen går i stå. Folk giver kvinden vand og fodmassage. Efter nogle minutter kommer hun igen på benene, men tydeligt ude af balance.

Så drejer demonstranterne igen rundt for at tage endnu en tur ned ad vejen med deres frihedsråb og viftende olivengrene.

Men otte minutter senere er den gal igen.

Midt i den klappende og råbende mængde af vrede og stadig mere overophedede demonstranter, falder en lille pige i lilla Barbie-T-shirt pludselig omkuld. Hun besvimer. Det må være kombinationen af for lidt at spise og drikke og for stærk sol – måske tilsat den desperate stemning – der fælder den tiårige Somayeh, som er flygtet fra Afghanistan.

Igen er de hjælpende hænder der hurtigt med vandflaskerne, og Somayeh kommer til bevidsthed med et skrig. Hun løftes op og bæres ind i et af de improviserede telte, der de seneste dage er skudt op langs hele denne vejstrækning. Ind i skyggen.

Hun har ikke fået mad siden i går«, forklarer en ung afghansk kvinde efter at have spurgt sig for til teltet.

En midaldrende afghaner står i den bekymrede flok og ryster på hovedet. Som alle de andre har han fået nok af Lesbos. Han sammenfatter forholdene i Moria-lejren og nu situationen her som fange mellem to græske politiafspærringer:

»I Afghanistan blev jeg i tre måneder holdt fanget af Taleban. Men på intet tidspunkt blev jeg behandlet så dårligt som her«.

kjeld.hybel@pol.dk

Da ulykken ramte forsikringsdanmarks Amazon

Ved brug af big data har Scalepoint vundet en unik position som leverandør af digital skadebehandling til det meste af forsikringsbranchen. Men en fejl har åbenbart flere risici for forsikringselskaberne ved at give så meget kundedata videre til andre.

DIGITAL SIKKERHED

JAKOB SORGENFRI KJÆR

En svipser fra en lille rød murstensbygning på Østerbro har ramt omkring 1 million borgere, som er kunder eller samarbejdspartnere i otte forskellige forsikringselskaber. I tre måneder var 1.693.025 registrerede navne med i nogle tilfælde fortrolige eller følsomme persondata – cpr-numre og helbredsoplysninger – eksponeret i det usikre tredjeland Ukraine. Dermed blev borgernes persondata bragt i fare for at blive misbrugt af uvedkommende.

Brøleren er begået og erkendt af firmaet Scalepoint. Men hvordan og hvorfor har et firma, som de færreste har hørt om, overhovedet fået nallerne i dine og millioner andres data fra en kunderelation, der oprindeligt blev indgået med et forsikringselskab?

Et alternativ til en check

I 2001 blev Scalepoint stiftet af oberst af reserven Peter Heering, der efter at have været direktør i de første år nu er bestyrelsesformand i selskabet. Heering anses som en af Kronprins Frederiks næreste venner, og Heering-familien har i årevis haft meget tætte forbindelser til kongehuset. Han er fadder til prinsesse Isabella, og hans hustru er tidligere hofdame for kronprinsesse Mary samt fadder for prins Vincent. Tidligere medarbejdere fortæller, hvordan kronprinsens fra tid til anden har lagt vejen forbi Scalepoint.

Heerings idé bag Scalepoint var at give selskaber og kunder et hurtigt og enkelt alternativ til at få udbetalt en check som erstatning for en mistet eller beskadiget ting. I stedet tilbød Scalepoint en webshop med specifikke produktleverandører og bagvedliggende rabatter. I den digitale proces sparer både selskaber og kunder tid og penge, forklarede Peter Heering i Jyllands-Posten i 2004:

»Kongstanken er, at telefonisten i et forsikringskab skal afgøre skaden nu og her i telefonen og derefter straks gelejde kun-

SKADER. Scalepoint er en slags techgigant som Amazon, der med software og data udfører alle opgaver inden for skadebehandling – uden dog at kapre selve kunderne fra forsikringselskaberne. Foto: Annika Byrde

den videre, for eksempel ind i vores varekatalog. Søgefaciliteten i vores system giver mulighed for en langt hurtigere sagsbehandling, fordi erstatningsberegningen bliver gjort betydeligt mere simpel.

I dag er Scalepoint blevet en slags bagvedliggende skadebehandler og taksator på tværs af 14 danske selskaber i branchen. Hvis din bil eller brille går i stykker, din cykel bliver stjålet, eller der er stormskader på dit tag, så behandler Scalepoint skaden digitalt og laver en vurdering af skadens omkostning, der er baseret på data fra lignende skader.

Firmaet leverer en webshop på vegne af de enkelte forsikringselskaber, der derefter tilbyder skadelidende kunder et erstatningsprodukt. På grund af sin volumen og et stort leverandørnetværk hjælper Scalepoint forsikringselskaberne med at reducere skadeomkostningerne, som Konkurrencestyrelsen bemærkede i 2018 i forbindelse med Trygs opkøb af Alka i 2018.

Ordringen har gennem årene fået kritik, fordi forsikringskunder har følt sig presset til at vælge en specifik forhandler, som Scalepoint og forsikringselskabet anviser. For hvis kunden i stedet ønsker at få udbetalt en kontant erstatning – som i gamle dage – så forbeholder selskaberne sig retten til at fratække det beløb, de ville have sparet ved en transaktion i Scalepoint-shoppen – op til 30 procent.

Behandler alle skader

Firmaet indledte sit fokus på digital skadebehandling af løsøre, men har siden udvidet forretningen til at omfatte stadig flere forsikringsområder – bygningsskader, autoskader og helbredsproblemer. Det nyeste skud på stammen er at levere en komplet digital sagsbehandling af alle typer af skader. For eksempel står Scalepoint i dag bag behandlingen af alle typer skader i Codan, uanset om kunden skal have erstatning for vindmøller eller husdyr.

Populært sagt er Scalepoint en slags techgigant som Amazon, der med software og data løfter alle opgaver inden for skadebehandling – uden dog at kapre selve kunderne fra forsikringselskaberne.

I 2019 omsatte moderselskabet for 576 millioner kroner. Scalepoint har nu 26

forsikringselskaber på kundelisten i fem europæiske lande og stod sidste år for behandlingen af i alt 1 million skader. Alt det klares af blot 160 medarbejdere.

I en tid, hvor data eller såkaldt *big data* anses som det nye guld, så »siger vi efter stjernerne», som Scalepoint skriver i sine aktuelle jobopslag. »Vores ambition er klar: Vi vil erobre verden», fortsætter teksten.

Driftsdirektør Jan Bigum forklarer, at forsikringselskabernes unikke kundedata er adskilt; Scalepoint er som et højhus, hvor hvert selskab har sin egen lejlighed at bo i. Men Scalepoint kan analysere data på tværs på et aggregeret, statistisk niveau og har derfor et unikt indblik i skadetendenser, »processer, produkters værdi og løbende tab af værdi.

»Vi holder øje med, hvordan skadeudviklingen er. Vi ved, at når det bliver september måned, og der kommer en ny version af iPhone, så stiger sjovt nok også antallet af ødelagte iPhones markant. Jan Bigum, driftsdirektør Scalepoint

Men med så store mængder ofte følsomme data om millioner af forsikringskunder i huset på Østerbro, så følger også store risici. Det åbenbarer den sikkerhedsbrist, som har bragt omkring 1 million uvidende personers data i fare for misbrug på grund af eksponering for uvedkommende i et testmiljø i Ukraine.

Til egne udviklingsmål
Samtidig har hændelsen illustreret for forsikringselskaberne, at Scalepoint i strid med deres aftaler har brugt data på tværs af lejlighederne i huset til egne selvstændige udviklingsmål. Sikkerhedsbristen bestod i, at de data ikke var anonymiseret.

I sin redegørelse til Datatilsynet 9. december 2019 skriver Topdanmark, at »udvikling og test til brug for Scalepoints egne formål, herunder udviklingen af den funktionalitet, som har udløst sikker-

FAKTA:

De berørte

I alt 1,7 millioner registrerede navne og omkring 1 million individers persondata er blevet kompromitteret på grund af en teknisk fejl hos skadebehandlingsleverandøren Scalepoint.

De berørte selskaber og antal kunder:

- Alm. Brand: 157.837.
- Codan: 278.104.
- Gjensidige: 97.942.
- Købstædernes Forsikring: 30.682.
- LB Forsikring: 112.847.
- Poppermo: 7.793.
- Topdanmark: 154.568.
- Topdanmark Livsforsikring: 39.877.

I alt: 879.650 kunder.

hedshændelsen, er ikke sket efter aftale eller instruks fra Topdanmark.

I brancheorganisationen Forsikring & Pension siger vicedirektør Thomas Brenøe, at dialogen om, hvordan selskabernes data må bruges, »er jeg ret sikker på, at selskaberne tager bilateralt med Scalepoint».

»Er der efterhånden et konkurrenceproblem i Scalepoints monopolagtige status på dette marked for skadebehandling?

»Mit indtryk er, at vores medlemmer bruger Scalepoint, fordi de synes, de er dygtige. Infrastruktur til den finansielle sektor er et globalt marked, så hvis nogen er utilfredse, ville der nok være andre steder at gå hen, eller man kunne udvikle noget selv. Men der er den pointe, at ligesom på andre forretningsområder, hvor data og digitale infrastrukturer er vigtige, kan der være udfordringer med konkurrencen, fordi der virkelig er nogle stordriftsfordele», siger Thomas Brenøe og henviser til techgiganter som Google, Facebook og Amazon.

Scalepoint: Vi har strammet op

I Scalepoint siger Jan Bigum, at selskabet har taget sikkerhedshændelsen dybt alvorligt, og at sagen har ført til en lang række opstramninger af sikkerheden for at undgå gentagelser. Som det væsentligste er selskabet gået helt over til kun at bruge fiktive data i stedet for anonymiserede data, når selskabet tester nye funktionaliteter. »Der er i dette tilfælde sket en teknisk fejl, fordi et anonymiserings-skript ikke har fungeret efter hensigten, og det er selvfølgelig dybt beklageligt. Men den grundlæggende aktivitet, som består i at anvende anonymiserede oplysninger til at teste og forbedre vores produkter, er ikke i strid med de aftaler, vi har med vores kunder», siger Jan Bigum.

jakob.sorgenfri@pol.dk

Trods politiets løftede pegefingere fester de unge lystigt videre

Howdan taler man til de unge, så de forstår, at de ikke skal feste?

En adfærdsforsker giver et bud, men er ikke optimist.

SMITTESPREDNING

EBBE SIDENIUS

Springs festen over, hold afstand og vis ansvarlighed. Sådan har opfordringen lydt fra flere politikredse de seneste døgn, mens smitten med corona er steget.

Politiet har samtidig advaret om lukning af festgader, påbud om brug af mundbind i nattelivet og kortere åbningstider på hovedstadens værtshuse, hvis ikke der blev strammet op. Nu erkender politiet, at det ser ud til, at det ikke har virket.

I morges var meldingen umiddelbart god, men efter at have dannet sig det store overblik, kunne politiet konkludere, at det ikke gik godt med at overholde retningslinjerne», siger ledende politiinspektør Peter Dahl til Politiken.

»Vi sidder ikke tilbage med armene over hovedet i tilfredshed over, at det er gået godt. Vi må konstatere, at den opfordring, vi kom med i går, ikke blev fulgt».

Pelle Guldborg Hansen, som er adfærdsforsker på Roskilde Universitet mener, at det er umuligt at få de unge til at stoppe med at feste på trods af den stigende smitte, som især sker blandt unge.

»Man kan ikke holde de unge fra at feste. For dem er det et menneskekrav», siger Pelle Guldborg Hansen.

Ifølge forskeren er standardopfattelsen, at menneskets adfærd er styret af holdninger og information, og hvis man får information nok, så skal man nok drage en fornuftig beslutning. Men den opfattelse er forkert, siger han.

»Det er ikke et kommunikationsproblem. De unge har forstået, at det ikke er en god idé at feste, men de har bare ikke tænkt sig at stoppe».

Alt for meget festeri

Det var flere episoder, der gjorde, at nattelivet natten til søndag ikke fulgte de retningslinjer, som Københavns Politi gerne vil have, hvor de blandt andet lukkede en piratfest på 300 deltagere.

»Der var alt for mange mennesker i byen, en del værtshuse havde glemt, at de skulle lukke klokken 12, og toppen af kranseskagen var, at vi fandt en piratfest», siger Peter Dahl.

Men Pelle Guldborg Hansen mener ikke, at løsningen er at lukke fester.

IKKE GODT. Det gik »ikke godt med at overholde retningslinjerne», konkluderer ledende politiinspektør Peter Dahl om de unges festeri i København. Arkivfoto: Simon L/Ritzau Scanpix

»Hvis politiet lukker et sted, så går de unge et andet sted at hen og fester. Feste, det skal de nok få gjort. Så kan det godt være, at der kommer restriktioner, hvis de fortsætter med at feste, men det er næste

gang – ikke denne gang. Og sådan bliver det ved. De vil jo altid være med til den potentielt set sidste feste», siger Pelle Guldborg Hansen.

Problemet er, at de unge ikke bliver

ramt af denne virus på samme måde som andre grupper. Det er strukturelle problemer, der gør, at de unge vil feste så meget, som de gør, mener Pelle Guldborg Hansen.

Stil områder til rådighed

»Der er selvfølgelig undtagelser, men de unge flytter hjemmefra for første gang, de har ingen børn og ikke et job, der er afhængige af dem. De har ikke generelle forpligtelser. De lever derfor i denne hypersociale sfære, fordi de har tid», siger forskeren.

Løsningen på problemet virker som en umulig opgave, vurderer han.

»En kortsigtet løsning kunne være, at man stillede områder til rådighed for de festglade unge, så man kunne overvåge og holde coronaspredningen indkapslet. De unge stopper ikke med at feste. Derfor er det bedre at gøre det under kontrollede forhold», siger Pelle Guldborg Hansen.

»Men det jo en syg tankegang, at staten skal gå ind og lave fester for de unge. Så i virkeligheden er det et problem, som ikke kan løses».

Fra 7. september blev forsamlingsforbuddet sænket i 18 kommuner, blandt andet Odense og København, så man kun må samles 50 personer. Det skete på grund af den øgede smitte lokalt i de kommuner. Forsamlingsforbuddet gælder dog ikke i private hjem.

ebbe.sidenius@pol.dk

Nye ejerboliger til attraktiv pris skal redde Tingbjerg fra sit belastede ry

Ejerrækkehuse skal være med til at forvandle den socialt belastede bydel Tingbjerg til et blandet kvarter. Ejerboligerne skal sælges til favørpriser, men til gengæld kan ejeren ikke sælge huset med gevinst

BOLIGBYGGERI

THOMAS FLENSBURG

En lille fodboldbane med små mål og en lav bande står på den nærmest endeløse græsplæne.

»Her kommer de første ejerrækkehuse til at ligge: Til priser, der er til at betale for almindelige mennesker med almindelige indkomster«, siger udviklingsdirektør Jens Kramer Mikkelsen fra byudviklingselskabet Nrep.

I løbet af foråret vil der mellem de almene boliger i Tingbjerg i Brønshøj blive bygget otte miljøcertificerede og svanemærkede ejerboliger på mellem 84 og 117 kvadratmeter til priser mellem 2,4 og godt 3,2 millioner kroner af Nrep – billigt otte kilometer fra Københavns Rådhusplads.

Rækkehusene er prøveboliger, som bliver solgt med en gevinstklausul, der forhindrer de kommende ejere i at score en hurtig fortjeneste ved en kvik bolighandel.

»Tingbjerg bliver et mere attraktivt kvarter, end det er nu, hvis forvandlingen lykkedes. Kaare Dybvad, boligminister

ningen«, siger Jens Kramer Mikkelsen, der fortæller, at der er pligt til at være medlem af foreningen, som består af de almene boligselskaber og de nye boliger:

»Vi har ikke lagt os endelig fast på en periode, men arbejder med tre til fem år«.

De otte prøveboliger skal være frontløberne i en forvandling af 'ghettoen' Tingbjerg i Brønshøj med omkring 2.700 almene boliger og omkring 7.500 beboere til et blandet kvarter med forskellige typer familier. Boligminister Kaare Dybvad (S) følger eksperimentet i Tingbjerg.

»Det at få nogle ejerboliger i området giver kontinuitet. Generelt er der meget stor gennemstrømning i vores udsatte boligområder, typisk er hver fjerde beboere flyttet inden for fire år. Ejerboliger har en meget længere omsætningsperiode«, siger Kaare Dybvad, der vurderer, at der også andre steder i landet kan bygges ejerboliger mellem de almene boliger.

»Jeg tror bestemt, metoden kan bruges

AFKALD. Ejere af de kommende huse skal indstille sig på, at de ikke sælger dem med fortjeneste i en årrække.

Foto: Finn Frandsen

andre steder«, lyder det fra boligministeren. I løbet af de kommende fem år skal der opføres 1.000 nye boliger i Tingbjerg i form af ejerrækkehuse og private udlejningsboliger. Tanken er at skabe et kvarter med forskellige typer boliger og godt et par tusinde flere beboere.

»Der er meget plads mellem boligblokkene«, siger Jens Kramer Mikkelsen med en fortid som socialdemokratisk overborgmester i København.

De almene boligselskaber fsb og SAB, som ejer boligerne i Tingbjerg, har »udstationeret« byudviklingschef Lene Ven-

TILPASSET. Udviklingsdirektør Jens Kramer Mikkelsen viser, at Tingbjerg, som er skabt med udelukkende almene boliger, 2.700 i alt, er relativt lavt byggeri, som er passet ind i terrænet.

Foto: Finn Frandsen

nits på et kontor i bebyggelsen. Hun er ikke nervøs over, at husene vil komme til at ligge tættere.

»Der er i dag store græsarealer, som ikke er særligt benyttet«, siger hun og fortæller om erfaringerne fra andre byfornyelser.

»Udendørsarealerne bliver mere benyttet, hvis de også byder på intime, grønne arealer uden at blive for små. Det bliver simpelt hen hyggeligere gårdrum«, siger Lene Vennits, som understreger, at beboerne løbende bliver inddraget i udviklingen af de enkelte gårdrum.

På ghettolisten

Tingbjerg blev skabt i 1950'erne og 60'erne af den berømte arkitekt Steen Eiler Rasmussen som et alment boligområde, og var tiltænkt almindelige familier.

I årenes løb er Tingbjerg blevet et socialt belastet område med containerbrande, skyderier og bombesprængninger. Området endte på ghettolisten, fordi beboerne blandt andet har lave indtægter og lavt uddannelsesniveau.

»Vi har fået til opgave sammen med bo-

lignelskaberne at skabe en blandet bydel, der kan trække nye beboere. Og det er jeg helt sikker på, vi kan«, forklarer Jens Kramer Mikkelsen.

Der er allerede revet nogle butikker ned, og opført nogle nye butikker med 24 lejelejligheder ovenpå, som problemfrit blev lejet ud.

For at få et af de otte prøverækkehuse skal de fremtidige beboere skrive en motiveret ansøgning for at få lov til at købe.

»Ansøgerne skal forklare, hvorfor man gerne vil bo i Tingbjerg. De skal ikke alene

forklare, hvad de selv får ud af at bo i Tingbjerg, men også, hvad de kan bidrage med«, siger Jens Kramer Mikkelsen, som meget håber nogle af beboerne fra de almene boliger vil søge om at købe rækkehusene.

Det mener byudviklingschefen, Lene Vennits, er realistisk.

»Jeg er overbevist om, at der også vil komme ansøgninger fra de nuværende beboere om at købe et rækkehus. Der er mange, som gerne vil blive boende i Tingbjerg, men også gerne vil have et ekstra værelse i forbindelse med familieførelse, og måske har et ønske om at eje deres bolig, siger hun.

Glad minister

Boligministeren har store forventninger til forvandlingen af Tingbjerg.

»Det er et interessant koncept med motiverede ansøgninger. På den måde kan der komme folk ind i et ind et område, som måske ikke har så mange penge, men til gengæld et socialt engagement«, siger Kaare Dybvad.

Ministerens ser gevinstklausulen som et centralt element.

»Tingbjerg bliver et mere attraktivt kvarter, end det er nu, hvis forvandlingen lykkedes. Derfor skal der folk ind, som ikke spekulerer i en gevinst, men nogen som vil blive boende. Der bliver brugt mange offentlige penge og penge fra Landsbyggefonden på at gøre Tingbjerg mere attraktivt i skoler, renoveringer og nybyggeri. Det er jo ikke meningen, at nogen skal bo der under transformeringen og så hive gevinsten«, siger Kaare Dybvad, der er bevidst om, at klausulerne løber ud, og ejerboligpriserne formentlig vil begynde at stige, men er ikke nervøs for, at Tingbjerg så knækker over i ejere og lejere.

»Tingbjerg er et fantastisk flot område, som har haft sociale problemer i mange år. Men den måde, det nye bliver bygget på, bliver integreret ind i de enkelte blokke og følger de arkitektoniske linjer, som er der i forvejen. Når du kommer der om ti år, vil du ikke kunne se, hvad der alment, ejer eller lejebolig. Og sådan skal det være«, siger Kaare Dybvad.

Det første otte rækkehuse skal være klar til indflytning i sommeren 2021, og byggeriet vil blot tage nogle få måneder, da der er tale om modulbyggeri.

thomas.flensburg@pol.dk

SF vil straffe social kontrol lige så hårdt som fysisk vold

Social kontrol skal skrives ind i straffeloven, mener SF. Formanden har været på en 'udlændingepolitisk rejse'.

SOCIAL KONTROL

KENNETH LUND

Familie-medlemmer, der udøver negativ social kontrol mod døtre og hustruer, skal lettere kunne havne i fængsel.

Sådan lyder det nu fra SF, hvis formand Pia Olsen Dyhr og integrationsordfører Halime Oguz i søndagens Jyllands-Posten foreslår at skrive social kontrol direkte ind i straffelovens paragraf 243 om psykisk vold, der giver op til tre års fængsel.

I dag nævnes social kontrol blot i lovens bemærkninger.

Med forslaget sigter partiet især mod »negativ social kontrol i muslimske miljøer«, hvor forældre f.eks. udsætter en datter for omfattende, nedbrydende overvågning eller fastholder kvinder i et ægteskab mod deres vilje.

»Man kontrollerer folk ned til mindste detalje og holder dem i utrolig stram snor. Der er ingen tvivl om, at det er psykisk vold. Det begrænser et menneske, og det skal dømmes lige så hårdt som fysisk

»Det er et udtryk for, at man vil gøre op med berøringsangsten over for problemet med social kontrol, der er motiveret af familiens æresnormer. Sofie Danneskiold-Samsøe, lektor i antropologi

vold«, siger Pia Olsen Dyhr til Jyllands-Posten.

Sofie Danneskiold-Samsøe, der er lektor, ph.d. i antropologi ved Københavns Professionshøjskole, forsker i æresrelateret social kontrol i minoritetsmiljøer, ser gode takter i forslaget fra SF:

Tiltrængt og positivt

»Det er et udtryk for, at man vil gøre op med berøringsangsten over for problemet med social kontrol, der er motiveret af familiens æresnormer. Det er tiltrængt og bestemt positivt«, siger hun til Politiken.

Jurist og lektor ved Københavns Professionshøjskole Idamarie Leth Svendsen har indblik i området og mener, at forslaget om at skrive social kontrol ind i paragraffen om psykisk vold kan skabe større fokus på problemet:

»Social kontrol indgår allerede i forarbejderne til loven om psykisk vold, men

det kan godt have en vis tydeliggørende effekt at skrive det direkte ind i loven. Det kan have en generel præventiv effekt i samfundet, hvor sagsbehandlere, rådgivere og borgerne – både dem, der udøver social kontrol, og de kvinder, det går ud over – bliver bevidste om, at det her er strafbart. Det kan også have en specifik effekt i, hvilke og hvor mange sager der tages op og kommer for domstolene«, siger Idamarie Leth Svendsen til Politiken.

I et større interview i søndagens Jyllands-Posten erkender Pia Olsen Dyhr, at højrefløjen »jo havde ret« i deres blik på udlændingepolitisk rejse:

»Vi skal beskytte minoriteterne. Men vi skal også beskytte minoriteterne i minoriteterne – og det er kvinderne. Og den kamp har vi før i tiden glemt. Men jeg synes, at vi er vågnet op til den«, siger SF-lederen.

Lektor Sofie Danneskiold-Samsøe me-

ner, at opgøret med æresrelateret social kontrol for længst burde have været en klassisk venstrefløjssag:

»Det er svært at forstå, at venstrefløjen ikke har markeret sig stærkere i den kamp noget før. Opgøret med æresrelateret social kontrol handler om, at alle skal have lige muligheder, hvilket jo er det, venstrefløjen historisk har kæmpet for. For mig at se er det en naturlig venstrefløjssag«, siger Sofie Danneskiold-Samsøe til Politiken.

Foruden ændringen i straffeloven vil SF gøre det obligatorisk at lære om bl.a. 'mødsmysen' og homoseksualitet i skolens seksualundervisning.

Samtidig stiller partiet finanslovskrav om 4 mio. kr. til krisecenterpladser i Aarhus og Odense for at kunne hjælpe tættere på boligområder som Gellerupparken og Vollsmose, hvor der ifølge partiet er problemer med social kontrol.

kenneth.lund@pol.dk

Siden er redigeret/layoutet af:
Christian Heide-Jørgensen/Kaspar Busch

Nu går opkomlingen efter den samlede Tour-triumf

ETAPEANALYSE
MOGENS JACOBSEN

Sidste års Tour-konge Egan Bernal blev den store taber, da Tadej Pogacar sejrede for næsen af sin slovenske landsmand Primoz Roglic.

Med en kraftmættet og tiltalende kollektiv indsats manglede det hollandske storhold Jumbo-Visma kun den sidste, lille væsentlige detalje for, at den 174 km lange 15. Tour de France-etape fra Lyon til Grand Colombier kan karakteriseres som en tordnende succes.

Konkurrenter til mandskabet slovenske kaptajn Primoz Roglic bukkede under på stribe med sidste års colombianske Tour-konge Egan Bernal (Team Ineos) som den helt store taber, men den 30-årige indehaver af den gule førertrøje formåede ikke ganske at fuldende arbejdet, da han på det sidste af den stejlt stigende asfalt op mod målet i 1.501 meters højde måtte se sig overtruffet af sin ni år yngre landsmand Tadej Pogacar (UAE Team Emirates).

Pogacar 40 sekunder efter Roglic

En uge efter gevinsten på 9. etape til Laruns triumferede Tour-debutanten således for anden gang, og via bonussekunder mindskede han i det samlede klassement afstanden op til sin førende landsmand en anelse, så der nu er 40 sekunder mellem de to, mens colombianeren Rigoberto Uran (EF) med et minus på 1.34 minut afløste Bernal på tredjepladsen.

»Det var tydeligt, at Jumbo-Visma havde en plan, og holdet satte så højt et tempo på det meste af etapen, at det eneste,

BEDST. Denne gang var det Tadej Pogacar, der overspurte sin slovenske landsmand Primoz Roglic i gult, da 15. etape søndag aften skulle afgøres.

Foto: A.-C. Poujoulat/Ritzau Scanpix

der var at gøre for mig, var at følge med og vente på spurten. Jeg er enormt glad over, at det lykkedes mig at hente min anden etapesejr efter så hård en dag«, sagde Tadej Pogacar i det officielle sejrsideinterview.

»Nu ser jeg frem til hviledagen, og så er jeg ellers klar til at prøve at komme helt til tops. Lige nu ser det ud til, at Roglic er umuligt at stoppe, men Bernal gik jo fuldstændig ned på denne etape, og måske kan noget tilsvarende ske for mig eller

Roglic. Det er umuligt at forudse, men indtil videre føler jeg mig fuldstændig ovenpå«.

Det stod forholdsvis hurtigt klart, at Jumbo-Visma ikke agtede at overlade jubelstunderne til deltagerne i dagens lange udbrud. Godt 2 km inde på den 17,2 km lange finalestigning blev franskmændene Pierre Roland (B&B Hotels) som den sidste af lykkeridderne hentet, og derefter handlede det for de hollandske tropper

om at eliminere så mange af Roglic' konkurrenter som muligt.

Den dobbelte belgiske etapevinder Wout van Aert kværmede i et nærmest overmenneskeligt tempo videre i front, og da han slog ud knap 9 km fra toppen, havde Roglic stadig hollænderen Tom Dumoulin, newzealænderen George Bennett og amerikaneren Sepp Kuss hos sig.

De første prominente ofre blev Bernal og dennes landsmand Nairo Quintana

(Arkéa-Samsic), og det nyttede ikke meget, at Team Ineos straks sendte polakken Michal Kwiatkowski og sidste års ecuadoriske Giro d'Italia-vinder Richard Carapaz til assistance for Bernal.

Mens Quintana begrænsede nederlaget til 3.50 minutter, var Bernal tappet for kræfter, og selv om han blev eskorteret til dørs af Kwiatkowski, satte han 7.20 minutter til og dumpede ned som nr. 13 sammenlagt med et minus på 8.25 minutter.

Dumoulin tog over, hvor van Aert slap, og til sidst var kun godt et dusin ryttere at finde i første gruppe - og heraf var de fire fra Jumbo-Visma.

Porte åbnede spurten

Australieren Richie Porte (Trek-Segafredo) åbnede spurten, da der manglede 350 m, og Roglic, Pogacar og Kuss var de eneste, der kunne svare igen på dette tempo-skift. Det lignede en gentagelse af finalen for godt en måned siden på sidste etape i Tour de l'Ain, da Roglic overrumplede modstanderne med et ultimativt angreb. Dengang var Pogacar imidlertid ikke at finde i feltet, og han havde overskud til at træde forbi på de afsluttende meter, mens Porte snuppede en flot tredjeplads og nu er oppe som nr. 6 sammenlagt.

I dysten om den grønne trøje var duellanterne ireren Sam Bennett (Decuninck-Quick Step) og slovakken Peter Sagan (Bora-hansgrohe) fjernt fra at score point i finalen, men i den indlagte spurt lavede Bennett og hans danske makker Mørkøv deres glansnummer.

Ganske vist handlede det kun om nien-pladsen, eftersom det lange udbrud var etableret, men Mørkøv kørte som normalt Bennett frem til sejren i det opgør foran danskeren, mens Sagan blev nr. 3. Dermed scorede ireren 2 point flere end Sagan og stillingen er nu 269-224 i irsk favor.

I modsætning til den første hviledag, udsættes rytterne ikke for nogen lang transport i forbindelse med den, der nu står på programmet, eftersom de allerede befinder sig i det område, hvorfra strabadserne tirsdag fortsætter med den 164 km lange og klatrerige færd fra La Tourdu-Pin til Villard-en-Lans.

mogens.jacobsen@pol.dk

Tvivl: To Tour-stjerner med triste skygger som ledsagere

Slovensk cykelsport rammes specielt sidste år af dopingsøgelyset, uden at det dog blev rettet direkte mod Roglic og Pogacar.

MOGENS JACOBSEN

Da slovenseren Primoz Roglic i sin debut sæson på højeste internationale niveau i 2016 fik eksperter og rivaler til at spærre øjnene op med sit bragende gennembrud på den lange enkeltstart i Giro d'Italia, boltrede landsmanden Tadej Pogacar sig endnu på juniørplan.

Siden er begge med kometagtig hast steget mod stjernerne i en grad, så de som ypperlige repræsentanter for den lille nation med blot lidt over to millioner indbyggere nu indtager fremtrædende roller i verdens skrappeste og mest meriterende cykelløb, Tour de France.

En væsentlig forskel på de to landsmænds højhastigheds færd frem mod den aktuelle position er måden, de er kommet ind i cykelsporten på.

30-årige Roglic, juniorverdensmester i skihop for hold i 2006, fattede først for alvor interesse for udfoldelserne på to hjul, da et voldsomt styrt fra hopbakken midlertidigt afbrød den karriere.

Samtidig indså den ambitiøse unge atlet, at han næppe ville kunne udvikle sig til en af verdens allerbedste som skihopper, og netop jagen på at nå et exceptionelt niveau inden for sit felt fik ham til for syv år siden at tage kontakt til det slovenske 3. divisionshold Adria Mobil, hvor han som 23-årig i 2013 tilbagelagde de første konkurrencemeter på en cykel.

Gennem den traditionelle skole

Tadej Pogacar, der fylder 22 år dagen efter afslutningen på Touren, er derimod gået gennem den traditionelle slovenske cykelskole, og han udmærkede sig allerede i juniortiden som en af de ypperste aktører også i international sammenhæng.

Det helt store gennembrud som teenager oplevede Pogacar, da han i 2018 først vandt U23-udgaven af Fredsløbet foran italieneren Samuele Battistella, regerende U23-verdensmester og nu ansat hos Bjarne Riis på NTT, og med den i Tour de France-sammenhæng højaktuelle schweiziske etapevinder Marc Hirschi på tredjepladsen.

Samme år strøg Tadej Pogacar til tops i det største udstillingsvindue af alle for U23-ryttere, Tour de l'Avenir, hvor eksempelvis en anden af øjeblikkets særdeles interessante unge ryttere, Jakob Fuglsangs russiske Astana-holdkammerat Aleksandr Vlasov, blev nr. 4.

Selv om slovenseren i dette jubelår »kun« blev nr. 7 ved det U23-VM, hvor Hirschi sejrede, var hans fremtid længe sikret med en professionel kontrakt fra 2019 på UAE Team Emirates, der har papir på guldfuglen foreløbig til udgangen af 2024.

Sidste år krydsedes Roglic' og Pogacars veje på højeste plan i Vuelta a España, hvor den længst etablerede slovensker endte øverst på podiet, mens hans unge himmelstormende landsmand med sejr på næstsidste dags store bjergetape fortrængte colombianeren Nairo Quintana fra det nederste trin.

Mens Roglic allerede inden med fjerdepladsen i Tour de France 2018 og tredjepladsen i Giro d'Italia året efter var trådt i karakter som en kommende markant GrandTour-personlighed, lykkedes det altså allerede Pogacar i første forsøg at opnå tilsvarende status efter tidligere på året at have vundet både Volta ao Algarve, Volta Valenciana og Tour of California.

Dopingskyggerne

Dominerende optrædere af en karakter, som Roglic og Pogacar har stillet til skue, puster i en sportsgren med en betændt fortid nærmest uundgåeligt liv i spekulationer om anvendelse af ulovlige metoder, og for de to slovenseres vedkommende tog de for alvor til i styrke sidste år, da nogle af deres landsmænd impliceredes i dopingskandalen Operation Aderlass med den tyske læge Mark Schmidt som den centrale skikkelse.

Kristijan Koren, der kørte for Bahrain Merida, blev taget ud af Giro d'Italia og siden sammen med holdets sportsdirektør, den tidligere sprinter Borut Bozic, idømt

FAKTA

Sloveniens position

De to aktuelle hovedpersoner på den internationale cykelscene Primoz Roglic og Tadej Pogacar havde allerede inden Tour de France sørgt for, at Slovenien indtager niendepladsen på nationernes officielle verdensranglisten.

Individuelt ligger de i hierarkiet hhv. nr. 1 og 7, mens den tredjebedste slovensker Luka Mezgec er nr. 93.

karantæne for forbindelsen til Aderlass.

Også Milan Erzen, tidligere cykelrytter, der efter karrieren arbejdede videre på lederplan og netop nu er en af de fremtrædende personligheder på WorldTour-holdet Bahrain McLaren, blev indfanget af søgelyset, uden at der dog officielt blev rettet anklage mod ham.

Erzen havde været en magtfuld figur på Adria Mobil, hvor Roglic tørnede ud fra 2013 og frem til ansættelsen i sit nuværende job i 2016, men under sidste års Giro d'Italia fremsatte Jumbo-Visma en officiel erklæring, hvori et samarbejde mellem Roglic og Erzen kategorisk afvistes.

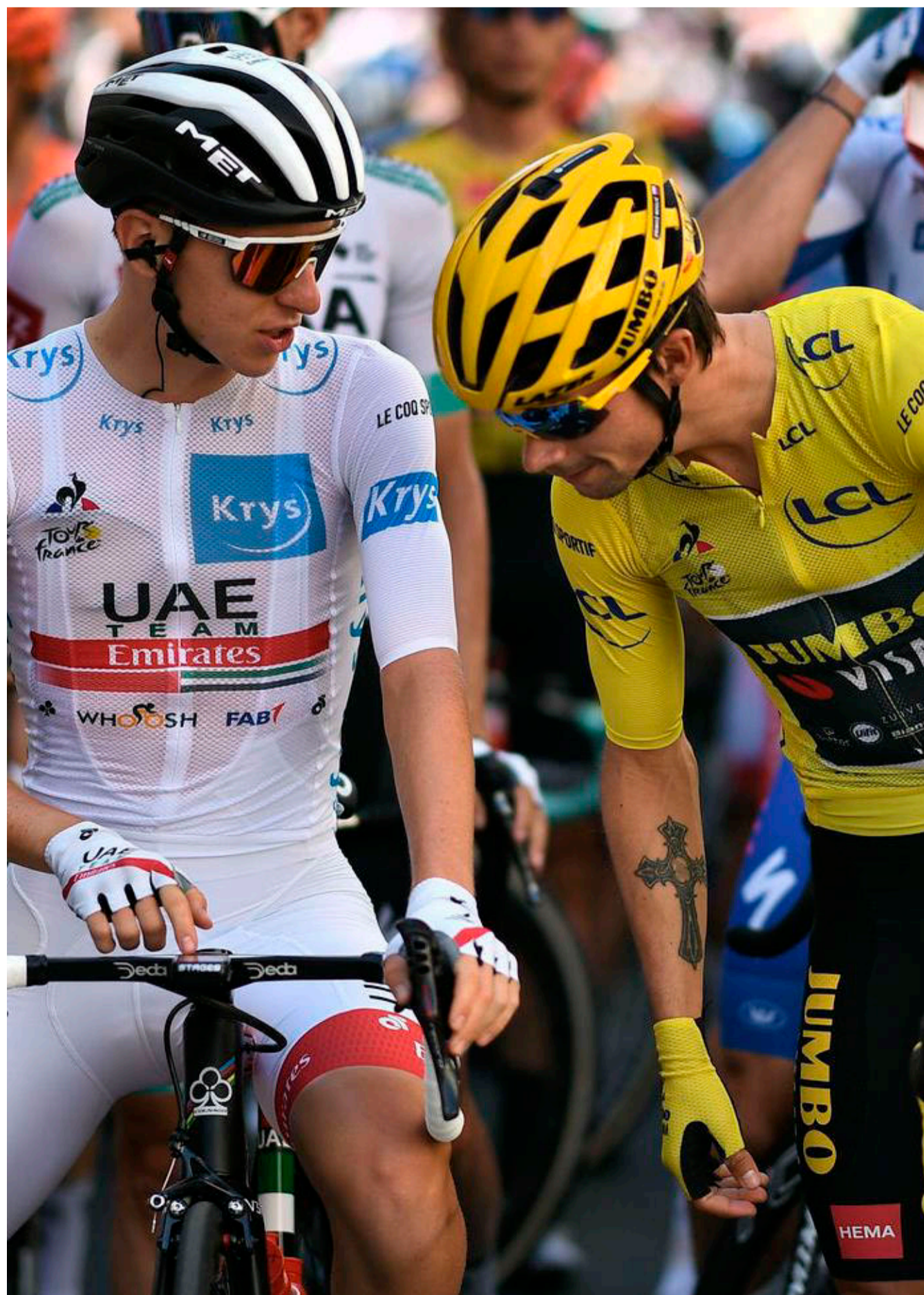
»Der er blevet sagt meget vrøvl om en forbindelse mellem Erzen og Roglic, og blandt andet er det grebet ud af luften, at det skulle være Erzen, der opdagede Roglic«, blev det dengang fastslået.

»Det eneste korrekte er, at Roglic til at begynde med kørte for Adria Mobil, som Erzen ejede, og selvfølgelig kender han ham. Men de har intet direkte haft med hinanden at gøre«.

Roglic selv holdt en lav profil og nøjedes med at konstatere, at »det er en vanskelig og sørgelig situation for slovensk cykelsport med tanke på, hvor mange stærke ryttere, vi har netop nu«.

Under det igangværende Tour de France har skyggerne fra sidste års intense dopingopmærksomhed holdt sig inde i krogen, men som så mange andre cykelryttere lykkes det ikke Pogacar og Roglic ganske at undgå dem.

mogens.jacobsen@pol.dk

FORMSTÆRKE. De to slovenske landsmænd Tadej Pogacar (tv.) og Primoz Roglic får sig en sludder, inden det går løs.

Foto: Marco Bertorello/Ritzau Scanpix

Kan Solbakken stadig levere det, der gør FCK større end FCM?

RUNDEN RUNDT
SØREN LISSNER

FC Midtjylland og særligt FCK lignede dårligere hold end før sommerpausen i vild åbningsrunde af Superligaen.

Den sportslige og økonomiske afstand mellem FC København og FC Midtjylland er blevet mindre og mindre de seneste år. Ja, her ved indgangen til en ny Superliga-sæson er der blevet stillet spørgsmålstegn ved, om magtbalancen i toppen af dansk fodbold endda er tippet over til midtjysk fordel. For første gang siden Ståle Solbakkens comeback til Superligaen er FCK ikke mesterskabsfavoritter hos bookmakerne. Det tilmed i samme sæson som Pione Sisto valgte FC Midtjylland i stedet for FC København.

Når debatten om rivaliseringen mellem københavnernes og midtjyderne raser ligesom i afslutningen af den seneste sæson, kan nordmanden altid spille det samme. FC Midtjylland har modsat FCK ikke en tradition for at levere europæiske gruppespil. Den ene klub er en god Superliga-klub. Den anden er god både herhjemme og ude i Europa, lader Solbakken omverdenen forstå.

FC Midtjylland store mål for denne sæson er at ændre den status. Kommer man ikke i et europæisk gruppespil senere på måneden, er det en fiasko.

Fredag viste de første sprækker sig. Direktør Claus Steinlein og cheftræner Brian Priske måtte med lange ansigter gå fra banen og ind mod omklædningsrummene i Haderslev. Her sendte den tidligere FC Midtjylland-mestertræner, Glen Riddersholm, de danske mestre hjem med et 2-0 nederlag.

Det var ikke en af de kampe, hvor det undertippede hold vandt på en tilfældighed. Sønderjyske fortjente sejren. FC Midtjylland ramte ikke niveauet.

Men det var et af de opgør, som der kan komme flere af de kommende uger, hvis FC Midtjylland ikke formår at balance kræfterne i både Superligaen og kvalifikationen til et europæisk gruppespil.

Søndag aften i Odense opstod der så grundlag for at stille et interessant spørgsmål. Formår denne udgave af Ståle Solbakkens FCK-mandskab egentligt selv

OVERRASKELSE. Det var op ad bakke for københavnernes, da de søndag aften spillede i Odense, hvor OB med Emmanuel Sabbi lagde godt ud og skaffede sig en afgørende 3-0-føring. Foto: Claus Fisker/Ritzau Scanpix

at få succes både nationalt og internationalt?

Sløv start

Mod OB tabte FC København ligesom rivalerne to dage forinden i Haderslev. Det blev med rette kaldt den dårligste halvleg fra FCK's side af ekspert Per Frimann på TV 3+, da FCK var gået til pause nede 3-0, inden æren trods alt blev reddet takket være Kamil Wilczek to mål i 3-2-nederlaget.

Solbakken sagde i det korte pauseinterview til samme medie, at præstationen i første halvleg var pinlig for FCK, og flere spillere ville gå en usikker fremtid i møde, hvis de ikke præsterede bedre.

Særligt Andreas Bjelland sprang negativt i øjnene. Han lignede ikke en mand,

der er blandt Superligaens bedst betalte. Han fremstod ikke en gang som den bedste i egen backkæde.

Ligesom FCK befandt Brøndby sig hjemme mod FC Nordsjælland i en situation, hvor man overraskende var bagud 2-0. De blå-gule spillede en forfærdelig første halvleg, men fulgte op med 45 rigtig gode minutter efter pausen. Klimaks indfandt sig 30 sekunder før slutflojt, hvor Sigurd Rosted headede 3-2-scoringen ind bag Peter Vindahl Jensen, der ellers både reddede straffespark i anden halvleg og få sekunder inden sejrsmålet havde lavet det, han troede var en pointafgørende redning.

Normalt ellers så rolige Carsten V. Jensen fløj op fra sit sæde helt oppe under taget og knyttede næven.

Brøndby, FC Midtjylland, FCK og AGF er de fire klubber, som de fleste fodboldkynige tror ender i toppen. Spørgsmålet mandag bliver, om AGF mod Vejle så lægger ud ligesom Brøndby eller de to mesterskabsfavoritter.

Et stort tema i den nye Superliga-sæson er Video Assistant Referee (VAR). Siden

indførelsen af videodommere ved VM i 2018 og i Premier League har fodboldfans kritiseret tiltaget for at dræbe spillets sjæl. Fordi der i mange situationer går flere minutter med, at en dommer står og tager til sit headset for derefter at gå ud til en tv-skærm og til sidst domme en offside, der ville være umulig at spotte med det blotte øje.

VAR og hug til Horsens

Den danske udgave kom i spil i søndagens første opgør mellem AC Horsens og Randers FC og fungerede på fortrinlig vis. Dommer Jakob Sundberg havde i første omgang givet Bjarke Jacobsen et gult kort for en hård tackling på Al-Hadji Kamara. Men i løbet af under et minut blev Sundberg hurtigt kaldt hen til tv-skærmen på sidelinjen, så at Jacobsen stemplede Kamaras skinneben med strakt fod og gav ham derefter korrekt det røde kort.

Var det standarden hver gang rundt i hele Fodbold Europa, kunne ingen være utilfredse med VAR. Men bare et par timer senere gav det set udefra meget lidt mening, at Jens Maae trods VAR-hjælp i ører-

ne hurtigt viftede spillet i gang igen, efter Mohammed Diomande havde rugby-tacklet Mikael Uhre i græsset.

Begrundelsen lød, at der ikke var blevet begået tydelige dommerfejl. Et udtryk, der nok vil skabe en del debat i løbet af sæsonen.

I første kamp efter Bo Henriksen gjorde Jonas Dals AC Horsens ikke meget for at modbevise de eksperter, der mener, at østjyderne er store nedrykningskandidater.

Randers sejrede meget fortjent 3-0 efter to scoringer af U21-handholdsspilleren Emil Riis.

Lynby er også blevet nævnt som en mulig nedrykker, men de kongebåle indledte sæsonen væsentligt bedre. 37-årige Thomas Mikkelsen leverede tre klasseredninger og sikrede 0-0 mod AaB, der som set før spændte ben for sig selv og skabte unødigt meget modgang. Søndag personificeret af debutant Tim Prica, som blev vist et direkte rødt kort 13 minutter efter, han var kommet på banen, da han fælede en Lynby-spiller midt i et kontraløb.

soren.lissner@pol.dk

#sldk: Glæde ved ligastart

Herunder kan du læse nogle få udvalgte tweets fra søndagens runde i Superligaen 2020-2021.

“ Brøndby-FC Nordsjælland var så underholdende, at jeg slet ikke fik taget den eftermiddagslur, jeg troede, jeg havde brug for. Hvor er det skønt, Superligaen er i gang igen. #sldk Sebastian Stanbury

“ FCK var bagud 0-3 efter 1. h. 14. maj 1995 hjemme mod AaB: FCK var bagud 0-3 efter 1. h. 3. oktober 1993 mod Ikast: FCK var bagud 0-4 efter 1. h. @BruunBeren og SIF

“ Voldsom start i Horsens. Michael Lumb brækker fingeren og spiller videre. To minutter senere ligger Horsens-målmanden med blod i hele ansigtet. Simon Sørensen #sldk #ACHRFC

“ Mænd med grå hår i jakkesæt danser på VIP-tribunen – det her har jeg ikke oplevet i 10 år! Rasmus Henriksen #OBFC #sldk #obdk

RUNDE 1

Stillingen

	K	V	U	T	P	Mål
Randers	1	1	0	0	3	3-0
SønderjyskE	1	1	0	0	3	2-0
Brøndby	1	1	0	0	3	3-2
OB	1	1	0	0	3	3-2
AaB	1	0	1	0	1	0-0
Lynby	1	0	1	0	1	0-0
AGF	0	0	0	0	0	0-0
Vejle	0	0	0	0	0	0-0
FC København	1	0	0	1	0	2-3
FC Nordsjælland	1	0	0	1	0	2-3
FC Midtjylland	1	0	0	1	0	0-2
Horsens	1	0	0	1	0	0-3

Topscorer

Spiller	Klub	Mål
Emil Riis Jakobsen	Randers	2
Issam Jebali	OB	2
Kamil Wilczek	FC København	2
9 spillere		1

Næste spillerunde

19.9.	15.30	FC Midtjylland-Lynby
20.9.	14.00	OB-FC Nordsjælland
20.9.	14.00	FC København-Brøndby
20.9.	16.00	Randers-AGF
20.9.	18.00	Vejle-SønderjyskE
21.9.	19.00	AaB-Horsens

Horsens-Randers 0-3

0-1 Simon Piesinger (73.) 0-2 Emil Riis Jakobsen (78.) 0-3 Emil Riis Jakobsen (90.)
Rødt kort: Bjarke Jacobsen, Horsens (77)

Spiller	Klub	Mål
Matej Delac	Rune Frantsen (82. Jonas Gemmer), Malte Kilerich Hansen (88. Magnus Jensen), Alexander Ludwig, Michael Lumb - Louka Prip (87. Lirim Qamili), Bjarke Jacobsen, Hallur Hansson, Jonas Thorsen (82. Jacob Buus) - Jannik Pohl (69. Casper Tengstedt) - Nicolai Brock-Madsen	Patrik Carlgren - Mikkel Kallésøe, Simon Piesinger, Erik Marxen, Jesper Lauridsen - Vito Hammershøj - Mistrati (90. Simon Graves), André Rømer, Frederik Lauenborg (87. Mathias Nielsen), Mathias Greve (83. Tobias Klynsner) - Marvin Eghe (46. Al-Hadji Kamara), Emil Riis Jakobsen (90. Karl Leth)

48%	BOLDBESIDDELSE	52%
13	SKUD I ALT	15
4	SKUD PÅ MÅL	8
4	HJØRNESPAK	4

Lynby-AaB 0-0

Rødt kort: Tim Prica, AaB (77)

Spiller	Klub	Mål
Thomas Mikkelsen - Lasse Fosgaard, Nicolai Geertsen, Frederik Winther, Brian Hämäläinen (86. Kasper Jørgensen) - Mathias Hebo Rasmussen, Kasper Enghardt, Christian Jakobsen (78. Rasmus Thellufsen) - Emil Nielsen (67. Gustav Marcussen), Frederik Gytkjær, André Riel (67. Marcel Rømer)	Jacob Rinne - Jores Okore, Daniel Granli, Mathias Ross - Kristoffer Pallesen, Iver Fossum (89. Magnus Christensen), Pedro Ferreira, Jakob Ahlmann - Kasper Kusk (82. Robert Kakeeto), Tom van Weert (64. Tim Prica), Frederik Børsting (64. Timothe Nkada)	

53%	BOLDBESIDDELSE	47%
4	SKUD I ALT	10
3	SKUD PÅ MÅL	5
7	HJØRNESPAK	6

FREDAG Sønderjyske-FC Midtjylland 2-0 | AFTEN AGF-Vejle 19.00

Brøndby-FC Nordsjælland 3-2

0-1 Mohammed Diomande (12.) 0-2 Mikkel Rygaard (38.) 1-2 Simon Hedlund (48.) 2-2 Lasse Vigen Christensen (75.) 3-2 (Sigurd Rosted, 90.+6)

Spiller	Klub	Mål
Marvin Schwäbe - Hjörtur Hermansson, Sigurd Rosted, Anthony Jung - Andreas Bruus, Anis Ben Slimane (46. Jesper Lindstrøm), Morten Frendrup, Lasse Vigen Christensen, Peter Bjur (72. Josip Radosevic) - Simon Hedlund, Michael Uhre (90.+3. Mathias Kvistgaarden)	Peter Vindahl Jensen - Martin Frese (78. Oliver Villadsen), Kian Hansen, Ulrik Yttergård Jenssen, Ivan Mesik - Mohammed Diomande, Jacob Steen Christensen (68. Tochi Chukwuani), Mikkel Rygaard (86. Joachim Rothmann), Magnus Kofod Andersen (86. Abu Francis) - Isaac Atanga, Kamal-Deen Sulemana (79. Oliver Antman)	

59%	BOLDBESIDDELSE	41%
8	SKUD I ALT	4
6	SKUD PÅ MÅL	2
8	HJØRNESPAK	4

OB-FC København 3-2

1-0 Jens Jakob Thomsen (10.) 2-0 Issam Jebali (17.) 3-0 Issam Jebali (45.) 3-1 Kamil Wilczek (61.) 3-2 Kamil Wilczek (70.)

Spiller	Klub	Mål
Oliver Christensen - Oliver Lund, Kasper Larsen, Jeppe Tverskov, Jørgen Skjelvik - Troels Kløve, Jens Jakob Thomsen, Moses Opondo (59. Aron Elis Thrándarson) - Emmanuel Sabbi (64. Marco Lund), Issam Jebali (90.+1. Mikkel Hyllegaard), Mads Frøkjær-Jensen (90.+1. Max Fenger)	Kalle Johnsson - Guillermo Varela (46. Mikkel Kaufmann), Victor Nelsson, Andreas Bjelland (76. Marios Oikonomou), Pierre Bengtsson - Mohamed Daramy (46. Robert Mudrazija), Zeca, Jonas Wind, Jens Stage (46. Karlo Bartolec), Rasmus Falk (76. Viktor Fischer) - Kamil Wilczek	

34%	BOLDBESIDDELSE	66%
12	SKUD I ALT	8
2	SKUD PÅ MÅL	3
2	HJØRNESPAK	5

Siden er redigeret/layoutet af:
Henrik Braad Jacobsen/Kaspar Busch

Sportsdøgnet: Osaka kan det der med grand slam

Hamilton tog GP nr. 90, mens Magnussen udgik, og Harder kom på måltavlen.

CARSTEN GODTFREDSEN

Tennis. Japans 22-årige Naomi Osaka er helt forrygende, når det gælder om at levere sit bedste i de største turneringer. Natten til søndag dansk tid gjorde hun det igen, da hun i US Open-finalen besejrede hviderussiske Victoria Azarenka 1-6, 6-3, 6-3. Nu har Osaka vundet 6 titler, og de tre af dem er grand slam-titler – dem, som alle tennisspillere drømmer om at erobre. Den første vandt hun også ved US Open, for to år siden, da hun besejrede en dybt frustreret Serena Williams, og grand slam-titel nummer to noterede hun kort efter ved Australian Open 2019. Det er nok klogt at holde øje med hende, hvis hun stiller til start ved French Open i slutningen af måneden. Mændenes singlefinale mellem Dominic Thiem og Alexander Zverev blev spillet natten til mandag dansk tid.

Fodbold. Tottenham havde før søndagens Premier League-kamp talt om, at holdet også skal kunne vinde på den grimme måde, men det lykkedes bare ikke mod Everton i London. Tværtimod sluttede det med en 1-0-sejr til gæsterne, der havde Dominic Calvert-Lewin som matchvinder. Pierre-Emile Højbjerg spillede hele kampen for Tottenham. Bedre gik det Leicester, som på udebane vandt 3-0 over oprykker West Bromwich efter bl.a. to straffesparksscoringer ved Jamie Vardy.

Motorsport. For andet løb i træk i denne sæson måtte Kevin Magnussen sige farvel til et formel 1-grandprix for tid, da der blev kørt i Toscana søndag. Løbet var dramatisk fra begyndelsen, og det sluttede med en triumf til Lewis Hamilton (Mer-

des), som vandt sæsonens sjette sejr og karrierens 90. sejr. Kevin Magnussen måtte sige farvel tidligt, da han var impliseret i et uheld, hvor hans Haas-racer blev smadret. Magnussen blev dog kort efter set hoppe ud af sin bil uden at have lidt alvorlig fysisk skade. Uheldet skete efter syv omgange af løbet, som var sæsonens niende formel 1-grandprix. Også Max Verstappen og Pierre Gasly måtte udgå efter sammenstød. Lewis Hamilton fører i den samlede stilling.

Motorsport. Christian Lundgaard blev søndag fejret med nationalmelodi og champagnesprøjt for anden gang i sæsonen. Den danske racerfører, der kører for Art Grand Prix-teamet, holdt alle de øvrige kørere bag sig på Mugello-banen i Italien og tog sin anden sejr i formel 2-sæsonen. »Jeg er så glad lige nu, jeg ved ikke, hvad jeg skal sige«, sagde han i vinderinterviewet efter løbet. I den samlede stilling kom Lundgaard en anelse tættere på førstepladsen, som indtages af Mick Schumacher, der er søn af den legendariske formel 1-kører Michael Schumacher.

Fodbold. Det første mål i engelsk fodbold er en realitet for Pernille Harder, som viste sig flot frem søndag som indskifter i Chelsea sejr på hele 9-0 hjemme over Bristol City. Den danske landslagsangriber kom på banen efter 67 minutter for Chelsea, og seks minutter senere havde hun scoret et mål. Pernille Harders første mål i den bedste engelske fodboldrække blev tilmed sat ind med hælen, da hun hurtigt og smart tog sig af et fladt indlæg fra holdkammeraten Niamh Charles. Det var scoringen til 8-0, som Harder satte ind efter 73 minutter.

Sejlsport. Kielerrugen, det første større stævne for de olympiske klasser siden coronakrisen, blev en markant dansk succes. I laser radial vandt verdensmesteren Anne-Marie Rindom foran den olympiske mester, hollænderen Marit Bouwmeester, og i 49er sejrede Jonas Warrer og Jakob Precht Jensen. Anne Marie Rindoms sejr kommer tre uger efter gevaldig forskrækkelse. »For tre uger fik jeg konstateret en diskusprolaps i nakken. Den er

KLASSE. Naomi Osaka har på to sæsoner taget tre grand slam-trofæer, og japaneren ligner et godt bud på en af den næste årrækkes dominerende skikkelser i kvindetennis. Hun er blot 22 år.

Foto: Danielle Parhizkaran/Ritzau Scanpix

slem og jeg fik mig en ordentlig forskrækkelse. Det er heldigvis gået hurtigt fremad og jeg er tilbage i båden. Jeg har et kompetent hold bagved, som giver mig vejledning, hvor meget jeg kan lave og det går fint indtil videre. Jeg tager en dag af gangen til stævnet og mærker hele tiden efter hvordan kroppen har det», har Anne Marie Rindom forklaret på Facebook. Ida Marie Baad/Marie Thusgaard vandt sidste sejls og blev nr. 5 i et enormt tæt topfelt i 49'erFX, hvor 9 point skilte de fem bedste. Lin Cenholt og CP Lübecke indledte stævnet med to tvstær-

ter, men fik sejlet sig frem til en slutplacering som nr. 7.

Fodbold. Nikolai Laursen fik personligt en god start på sæsonen, da angriberen scorede et mål i FC Emmens kamp i 1. runde hjemme mod Venlo i Eredivisionen. Laursen scorede til 3-3 og kvarter før tid, men desværre for Laursen og holdkammeraterne tabte Emmen hjemmekampen 3-5 efter to sene scoringer.

Cykling. Tre uger efter at have erobret den hollandske titel på landevej sikrede den 25-årige verdensmester i cykelcross Mathieu van der Poel (Alpecin-Fenix) sig sæsonens første internationale gevinst, da han slog til i finalen på den 181 km lange 7. etape i Tirreno-Adriatico fra Pieve Torina til Loreto. Jakob Fuglsang (Astana) forsøgte sig i den afsluttende fase med et angreb fra favorittgruppen, men blev hen-

ter og var i mål som nr. 37 med et minus på 40 sekunder. Inden den afsluttende enkeltstart på 10 km fører englænderen Simon Yates (Mitchelton-Scott) 16 sekunder foran polakken Rafal Majka (Bora-hansgrohe) og med 39 ned til briten Gerard Thomas (Team Ineos). Fuglsang er 3.55 minutter bagud som nr. 16.

Håndbold. Team Esbjerg kom søndag godt i gang med gruppespillet i Champions League med en sejr på 33-26 ude over tyske Bietigheim. Det var den første kamp i gruppespillet for holdene, der spillede foran et begrænset antal tilskuere i Ludvigsborg pga. coronakrisen. Det tyske hold var kun foran i starten af kampen med føringer på 1-0 og 4-3. Men hurtigt fik Team Esbjerg-kvinderne sat sig tungt på opgøret, og det holdt hele vejen.

Motorsport. En niendeplads i sæsonens

sidste løb sikrede søndag formiddag Frederik Vesti en samlet fjerdeplads i formel 3-serien. Den 18-årige racerfører fra Danmark kan se tilbage på en fornem debut-sæson, hvor han i sin Prema-racer har vundet tre løb og kørt sig til flere andre topplaceringer. Efter lørdagens sejr var Vesti placeret som nr. 10 fra start i søndagens løb. Danskeren avancerede en enkelt plads og satte undervejs hurtigste omgangstid. Vinder af serien blev Vestis teamkollega Oscar Piastri, og Prema sluttede nr. 11 i konstruktørernes stilling.

Fodbold. Lionel Messi var for første gang på banen til en kamp for FC Barcelona i weekenden, efter at han i sidste måned ytrede ønske om at forlade klubben. Klubbens nye cheftræner, Ronald Koeman, havde valgt Messi til startopstillingen, og argentineren fik 45 minutter på banen i sejren på 3-1 over Gimnastic. Martin Braithwaite spillede anden halvleg.

Basketball. LeBron James var blandt de store profiler, da Los Angeles Lakers lørdag spillede sig i sin første Western Conference-finale i et årti. Conference-finalen svarer til en semifinal i hele NBA-slutspillet. LeBron James sorgede for 29 point og 11 rebounds i sejren på 119-96 mod Houston Rockets lørdag. Med sejren er Lakers for første gang blandt de bedste fire hold i NBA-slutspillet, siden holdet i 2010 kunne lade sig kære som NBA-mester. Lakers skulle kun brug fem kampe til at vinde serien, som spilles bedst af syv. I Western Conference-finalen venter enten Los Angeles Clippers eller Denver Nuggets. Clippers fører den serie 3-2.

Direkte sport i tv
TV3 Sport

19.00 Fodbold: AGF-Vejle
01.10 NFL: NY Giants-Pittsburgh
04.05 NFL: Denver-Tennessee
TV3 Max
19.00 Fodbold: Sheffield U.-Wamptom
21.10 Fodbold: Brighton-Chelsea
02.05 Ishockey: NHL
Eurosport 2
13.20 Cykling: Tirreno-Adriatico
TV 2 Sport X
13.00 Tennis: Internazionali BNL d'Italia

FODBOLD

1. division (33)

HB Køge-Hvidovre 2-1
1-0 Jakob Johansson (11), 2-0 Nicholas Marfelt (35), 2-1 Tobias Thomsen (61) T: 500

Helsingør-Silkeborg 4-2
1-0 Jeppe Kjøer (7), 2-0 Jeppe Kjøer (28), 3-0 Sebastian Czajkowski (58), 3-1 Sebastian Jørgensen (84), 3-2 Mark Brink (90), 4-2 Jeppe Kjøer (90) T: 411

Skive-Esbjerg 0-2
0-1 Patrick Egelund (7), 0-2 Joni Kauko (18) T: 249

Fremad A-Vendsyssel FF 6-0
1-0 Reda Rabei (11), 2-0 Kristoffer Munksgaard (35), 3-0 Emmanuel Tokou (40), 4-0 Kristoffer Munksgaard (77), 5-0 Olakunle Olusegun (78), 6-0 Olakunle Olusegun (88) T: 495

Fredericia-Kolding IF 2-1
0-1 Mike Vestergård (11), 1-1 Raphael Nwadike (81), 2-1 Agon Mucolli (90) T: 529

2. division, pulje 1 (26)
SfB/Øre-Thisted 0-4
0-1 Christian Jensen (3), 0-2 Mads Vang (17), 0-3 Yao Dieudonne (81), 0-4 Mathias Myrthue (84) T: 250

FC Sydvest-VSK Århus 0-1
0-1 Rasmus Hansen (66) Ud.v.: Jacob Green-Pedersen, VSK Århus (64) T: 172

Næsby-Århus Fr. 1-2
0-1 Mathias Laursen Christensen (27), 0-2 Marcus Kirchheiner (58), 1-2 Marcus Claville (76) T: 192

Dalum-Holbæk 2-2
0-1 Mikkel Jensen (33), 0-2 Morte Sjørøst (36), 1-2 Frederik Humlegaard (40), 2-2 Frederik Humlegaard (90) T: 213

Frem-Middelfart 2-0
1-0 Tonni Adamsen (14), 2-0 Paul Ngongo Iversen (49) T: 392

Holstebro-Brabrand 1-1
1-0 Lasse Lilbæk (71), 1-1 Kasper Andersen (90) T: 489

B93-Jammerbugt FC 1-2
1-0 Jeppe Erenbjerg (27), 1-1 Bardheç Bytyqi (67), 1-2 Bardheç Bytyqi (85) Ud.v.: Simon Wæver, B93 (55) T: 347

Jammerbugt FC 3 3 0 0 9-4 9
VSK Århus 3 2 1 0 4-1 7
Århus Fr. 3 2 1 0 6-4 7
Thisted 3 2 0 1 6-2 6
B93 3 2 0 1 7-4 6
Frem 3 1 2 0 4-2 5
Dalum 3 1 2 0 4-3 5
Brabrand 3 1 1 1 4-3 4
Næsby 3 1 0 2 4-5 3
SfB/Øre 3 1 0 2 2-7 3
Holstebro 3 0 1 2 4-6 1
FC Sydvest 3 0 1 2 0-2 1
Holbæk 3 0 1 2 2-1 1
Middelfart 3 0 0 3 3-9 0

2. division, pulje 2 (26)

AB-Næstved 0-0
T: 341

FC Roskilde-Brønshøj 1-0
1-0 Oussama Djaffer-Bey (11)

HIK-Skovshoved 3-2
1-0 Sebastian Carlsen (39), 1-1 Dino Karjasevic (40), 1-2 Quincy Antipas (74), 2-2 Josef Mousa (75), 3-2 Berzan Kückuyidiz (84) T: 400

Vanløse-Rosk. KFUM 2-4
0-1 Christian Klausen (9), 0-2 Mads Hayer Jula (53), 0-3 Luka Dumic (57./str.), 1-3 Asger Højmark-Jensen (63), 2-3 Nicolai Johansen (73), 2-4 Luka Dumic (84) Ud.v.: Robert Larsen, Rosk. KFUM (88) T: 325

FA 2000-AB Tårnby 1-0
1-0 Sebastian Jacobsen (62) T: 284

Hillerød-Avarta 1-0
1-0 Jonathan Witt (87) T: 292

Nykøbing FC-Slagelse 0-0
T: 400

Nykøbing FC 3 2 1 0 4-0 7
HIK 3 2 1 0 5-3 7
FA 2000 3 2 1 0 3-1 7
Hillerød 3 2 0 1 4-2 6
Vanløse 3 2 0 1 5-5 6
Næstved 2 1 1 0 2-0 4
Slagelse 3 1 1 1 3-2 4
Rosk. KFUM 3 1 1 1 5-5 4
AB 3 1 1 1 2-4 4
Brønshøj 3 1 0 2 7-3 3
FC Roskilde 2 1 0 1 1-1 3
Skovshoved 3 0 1 2 3-7 1
0-1 Christian Jensen (3), 0-2 Mads Vang (17), 0-3 Yao Dieudonne (81), 0-4 Mathias Myrthue (84) T: 250

Danmarksserien, pulje 1 (20)
Tårnby FF-Isenhøj 0-0
BFS-Union 0-2
Karlsunde-Husum Bk. 6-0
KFUM-Køge Nord FC 0-1

Karlsunde 5 3 1 1 15-5 10
Isenhøj 5 3 1 1 13-8 10
Union 4 3 0 1 8-4 9
Køge Nord FC 5 2 2 1 6-5 8
Avedøre IF 4 2 1 1 8-3 7
BFS 4 2 0 2 9-6 6
KFUM 5 1 2 2 5-6 5
Tårnby FF 5 1 2 2 4-5 5
Frederikssund 3 1 1 1 6-10 4
Fremad Valby 3 1 0 2 7-11 3
Husum Bk. 5 0 0 5 5-23 0

Danmarksserien, pulje 2 (20)
Skjold Birkerød-Roskilde 2-0
Greve-Taastrup FC 1-2
Øttrup-Vordingborg 2-2
LSF-B1908 2-1
Herlev-GVI 1-0

Taastrup FC 5 3 1 1 8-5 10
Herlev 4 3 1 0 6-3 10
LSF 4 3 0 1 7-4 9
GVI 5 2 1 2 7-5 9
Skjold Birkerød 4 2 1 1 5-4 7
Allerød 4 1 2 1 5-3 5
Øttrup 5 1 2 2 6-8 5
Vordingborg 5 1 2 2 5-11 5
Roskilde 5 1 1 3 6-6 4
Greve 4 1 1 2 6-8 4
B1908 5 0 2 3 5-9 2

Danmarksserien, pulje 3 (20)
Kolding B-Hedensted 4-3
Marienlyst-OKS 1-2
Viby IF-Tarup/Paarup 2-1
B1913-Varde 1-1
Odder-Horsens FS 3-0

Marienlyst 5 4 0 1 11-6 12
B1913 5 3 1 1 7-3 10
Hedensted 4 2 2 0 10-6 8
Varde 4 2 1 1 7-5 7
Odder 5 2 0 3 10-11 6

Danmarks-serien, pulje 4 (20)
IF Skjold Søby-Kjellerup IF 1-1
VRI-Silkeborg KFUM 0-2
IF Lysevej-Vejgaard B 2-1
Århus Fr.-Herning Fr. 6-3
FC Djursland-Tjørning 1-2

IF Lysevej 5 4 1 0 14-3 13
Silkeborg KFUM 5 3 2 0 8-3 11
Vejgaard B 5 2 2 1 9-4 8
Århus Fr. 5 2 2 1 13-10 8
Kjellerup IF 4 1 3 0 6-4 6
VRI 5 1 2 2 7-12 5
Nørresundby FB 4 1 1 2 5-5 4
Tjørning 4 1 1 2 3-9 4
Herning Fr. 5 1 1 3 10-18 4
IF Skjold Søby 4 0 2 2 5-9 2
FC Djursland 4 0 1 3 4-7 1

Kvindeligaen (14)
AaB-Kolding Q0-1 (0-0)
0-1 Cecilie Fløe (83) T: 135

AGF-HB Køge 1-4 (0-1)
0-1 Kelly Maureen Fitzgerald (15), 0-2 Laura Juul (49), 0-3 Kyra Carusa (51), 0-4 Kyra Carusa (54), 1-4 Mathilde Søbjerg Horup (58) T: 193

FC Nordsjælland-Fortuna HI 1-4 (1-1)
0-1 Macheala George (6), 1-1 Camilla Kur (27), 1-2 Indiah/Paige Riley (60), 1-3 Jessica Davies (83./selvmål), 1-4 Indiah-Paige Riley (85) T: 171

FC Thy-Brøndby 1-2 (1-0)
1-0 Matilde Kjeldgaard (43), 1-1 Mille Gejl (67), 1-2 Freja Abildgård (78) Ud.v.: Nadia Søderberg, FC Thy (50)

Brøndby 7 6 1 0 15-5 19
HB Køge 7 4 1 2 17-9 13
Fortuna HI 7 4 0 3 12-6 12
FC Thy 7 3 3 1 9-6 12
FC Nordsjælland 7 3 2 2 14-10 11
Kolding Q 7 3 0 4 10-9 9
AGF 7 1 0 6 6-20 3
AaB 7 0 1 6 3-21 1

UDLANDET
England, Premier League (38)
Fulham-Arsenal 0-3 (0-1)
0-1 Alexandre Lacazette (8), 0-2 Gabriel (49), 0-3 Pierre-Emerick Aubameyang (57)

Crystal P.-Southampton 1-0 (1-0)
1-0 Wilfried Zaha (13)

Liverpool-Leeds 4-3 (3-2)
1-0 Mohamed Salah (4./str.), 1-1 Jack Harrison (12), 2-1 Virgil van Dijk (20), 2-2 Patrick Bamford (30), 3-2 Mohamed Salah (33), 3-3 Mateusz Klich (66), 4-3 Mohamed Salah (88./str)

West Ham-Newcastle 0-2 (0-0)
0-1 Callum Wilson (56), 0-2 Jeff Hendrick (87)

WBA-Leicester 0-3 (0-0)
0-1 Timothy Castagne (56), 0-2 Jamie Vardy (74./str), 0-3 Jamie Vardy (84./str)

Tottenham-Everton 0-1 (0-0)
0-1 Dominic Calvert-Lewin (55)

League Championship (46)

Watford-Middlesbrough Birmingham-Brentford
Wycombe-Rotherham Barnsley-Luton
Bournemouth-Blackburn Bristol C.-Coventry
Derby-Reading Huddersfield-Norwich
Millwall-Stoke QPR-Nottingham F.
Cardiff-Sheffield W. Preston-Swansea

Holland, Eredivisionen (34)
Heerenveen-Willem II Zwolle-Feyenoord
Twente-Fortuna Sittard Emmen-Venlo
Heracles-Den Haag Sparta Rotterdam-Ajax
Groningen-PSV Waalwijk-Vitesse

Frankrig, Ligue 1 (42)
Bordeaux-Lyon Montpellier-Nice
St.-Etienne-Strasbourg Lille-Metz
Dijon-Brest Lorient-Lens
Angers-Reims Nimes-Rennes
Monaco-Nantes

Rennes (P) 3 2 1 0 7-4 7
Monaco 3 2 1 0 5-3 7
Lille 3 2 1 0 3-1 7
St.-Etienne 2 2 0 0 4-0 6
Nice 3 2 0 1 5-4 6
Lens 3 2 0 1 5-4 6
Angers 3 2 0 1 2-2 6
Bordeaux 3 1 2 0 2-0 5
Lyon 2 1 1 0 4-1 4
Nantes 3 1 1 1 3-4 4
Nimes 3 1 0 2 7-6 3
Montpellier 2 1 0 1 4-3 3
Marseille 1 1 0 0 3-2 3
Lorient 3 1 0 2 5-6 3
Brest 3 1 0 2 4-7 3
Reims 3 0 1 2 4-1 3
Ajaccio 0 0 0 0 0-0 0
Toulouse 0 0 0 0 0-0 0
Paris SG (M) 1 0 0 1 0-1 0
Metz (O) 2 0 0 2 0-2 0
Dijon 3 0 0 3 1-7 0
Strasbourg 3 0 0 3 1-7 0

Norge, Eliteserien (30)
Kristiansund-Viking Stabæk-Haugesund
Mjøndalen-Sandefjord Aalesund-Sarpsborg
Strømsgodset-Rosenborg Bodø/Glimt-Odds Ballklubb

Bodø/Glimt 17 15 2 0 62-19 47
Molde (M) 17 11 1 5 45-20 34
Odds Ballklubb 17 10 1 6 30-24 31
Rosenborg 17 8 5 4 32-18 29
Kristiansund 17 7 6 4 36-26 27
Vålerenga 16 7 5 4 22-22 26
Brann 16 6 4 6 21-22 22
Stabæk 17 5 7 5 23-26 22
Viking (P) 17 6 4 7 29-33 22
Haugesund 17 6 3 8 18-25 21
Sarpsborg 17 6 2 9 19-25 20

Strømsgodset 17 5 5 7 26-35 20
Sandefjord (O) 17 6 1 10 19-29 19
Start (O) 17 3 6 8 18-34 15
Mjøndalen 17 4 2 11 13-28 14
Aalesund (O) 17 1 4 12 21-48 7

Sverige, Allsvenskan (30)
Djurgården-Elfsborg 1-1
Hammarby-Helsingborg 2-2
Falkenberg-IFK Göteborg 0-0
Mjällby-Varberg 2-3
Cardiff-Sheffield W. Malmö FF-AIK

Malmö FF 20 11 7 2 38-20 40
Häcken 18 9 6 3 31-17 33
IFK Göteborg 19 8 9 2 31-25 33
Djurgården (M) 19 9 4 6 29-21 31
Norrköping 19 8 5 6 40-30 29
Hammarby 20 7 8 5 30-28 29
Sirius 18 7 7 4 32-29 28
Varberg (O) 19 7 7 5 30-28 26
Östersund 19 6 7 6 19-21 25
Mjällby (O) 19 6 6 7 27-30 24
Örebro 19 6 5 8 23-28 23
IFK Göteborg (P) 20 3 11 6 24-32 20
AIK 19 4 6 9 16-25 18

Helsingborg 20 3 9 8 21-33 18
Kalmar FF 19 3 6 10 22-33 15
Falkenberg 19 2 7 10 20-33 13

Spanien, La Liga (38)
Eibar-Celta Vigo 0-0
Udv.: Pape Kouli Diop, Eibar (87)

Granada-Ath. Bilbao 2-0 (0-0)
1-0 Yangel Herrera (49), 2-0 Luis Milla (53)

Cádiz-Osana 0-2 (0-1)
0-1 Adrián Lopez (10), 0-2 Rubén García (79)

Alaves-Betis 0-1 (0-0)
0-1 Cristian Tello (90)

Valladolid-Sociedad 1-1 (1-0)
1-0 Michel (39), 1-1 Roberto Lopez (60)

Villarreal-Huesca 1-1 (1-0)
0-1 Pablo Maffeo (42), 1-1 Gerard Moreno (68./str)

HÅNDBOLD

HåndboldLigaen, mænd (26)
Fredericia-Skjern 31-35
SønderjyskE-TTH Holstebro 33-28
Skanderborg-TMS Ringsted 29-25
GOG-Århus 29-21
Mors/Thy-KIF Kolding 29-24
Bj.brø/Silke-Lemvig/Thyborøn 28-27

Aalborg 3 3 0 0 105- 79 6
GOG 3 3 0 0 100- 80 6
SønderjyskE 3 3 0 0 94- 77 6
Skanderborg 3 3 0 0 90- 78 6
TTH Holstebro 3 2 0 1 100- 89 4
Bj.brø/Silke 3 2 0 1 98- 97 4
Mors/Thy 3 2 0 1 83- 84 4
Århus 3 1 0 2 78- 84 2
Skjern 3 1 0 2 86- 95 2
KIF Kolding 3 1 0 2 86- 102 2
TMS Ringsted 3 0 0 3 76- 87 0
Ribe/Esbjerg 3 0 0 3 95- 107 0
Fredericia 3 0 0 3 90- 106

Bio Cotton

Lange ærmer
rund hals, turtle og
rullekrave
199,-

asmus

www.asmus-lyngby.dk

Lyngby Hovedgade 39 - 2800 Kgs. Lyngby - Tlf. 3216 1290

VÆR'SKO

Fri fragt

Moodstand skostativ

Det perfekte skostativ til entréer fra Roon & Rahn, hvor æstetik og funktionalitet er i fokus. Produceret i sortlakeret eg og måler 98 cm i bredden.
Pluspris 2.200 kr. Pris u. abonnement 2.599 kr.
Sælges kun online.

Læs mere
og køb på
politiken.dk
/plus

Forbehold for trykfejl og udsolgt.

POLITIKEN PLUS

Lyt til lyden af litteratur

Nyt afsnit
ude i dag

I dag kan du lytte med, når Christian Hjørtkjær fortæller om sin bog 'Utilstrækkelig'. Den giver blandt andet en tankevækkende forklaring på, hvorfor så mange unge i dag udvikler angst og føler, at de er utilstrækkelige. For de unge får at vide, at de er frie og har uendeligt med muligheder, men stemmer det overens med nutidens påbud og idealer?

Hent appen **Politiken Podcast**
i App Store eller Google Play

POLITIKEN PODCAST

FØRST? Hent avisen som e-avis.
Allerede fra kl. 21.30 aftenen før.

Redaktør: Gorm Vølver
Mail: bagsiden@pol.dk
Siden er layoutet af: Kaspar Busch

Tegning: Mette Dreyer

Skuffet over fremtiden

MANDAG

ANNETTE NYVANG

I de gode gamle dage, og her taler vi før årtusindskiftet, gjorde man sig mange tanker om fremtiden. År 2000 blev udråbt til at være fremtiden, og jeg var derfor gammel nok til at skrive stil om emnet i folkeskolen engang i de spæde 1980'ere. Vi fik udleveret en sort-hvid tegning, der viste et køkken i år 2000. Det var ikke svært at se, at tegneren havde set science fiction-serien 'Månebase Alpha' fra 1970'erne med sine hvide, sterile indendørs miljøer, hvor slanke mænd og kvinder i todelt beige farvede sæt med lækkert svaj i benene kæmpede for rumkoloniens overlevelse.

I mit fremtidsscenarie fik man derfor ikke længere mad, men piller, og hvad man i øvrigt havde i køleskabet ud over pillerne (jeg var nok ikke parat til at opgive fondue og pandekager med is dengang), bestilte man på en computer, og det røg automatisk direkte ind i køleskabet med en slags avanceret rørpost.

Så trykker vi lige på *fast forward* til år 2020. Her kunne jeg skrive en masse om nye månelandingsplaner - om jeg fatter, hvad man vil der igen - og om levering af mad og måltidskasser, man kan bestille på sin computer, men som jo ikke er i nærheden af at finde vej ind i køleskabet selv. Men det er slet ikke der, jeg vil hen.

Jeg er fælt skuffet over fremtiden. I fremtiden ville færrerne komme fra det ydre rum, men det viser sig, at den største fare kom fra en flagermus i Wuhan. Det er meget mærkeligt, at vi er så dårlige til at håndtere vores kriser, når man i fremtiden havde folk som Mel Gibson ('Mad Max'), Sigourney Weaver ('Aliens') og Arnold Schwarzenegger ('Terminator') til at klare ærterne på maks. 167 minutter.

Dengang troede man også på, at edb ville gøre alting lettere i fremtiden. Jo, jo, vi har fået digitale løsninger på alt muligt, men det er ikke blevet lettere. For mig i hvert fald. Og nu kommer jeg (langt om længe) frem til historien.

Min søn på 15 år fik ondt i halsen og begyndte at hoste for godt 14 dage siden. Det bliver man jo nødt til at reagere på. Har

man symptomer - og ondt i halsen og hoste er symptomer - skal man ringe til sin læge og få en henvisning til et hospitalstestcenter. Vi kom igennem på telefonen kl. 8.10. Så langt, så godt.

Næste skridt var at bestille en tid på hjemmesiden coronaprover.dk. Med sit NemID. Som jeg hader fra bunden af min mavesæk med galde. Vi skulle have fat i drengens NemID, for han blev 15 år i januar med *license* til egne NemID-nøgler. De blev fundet i en stor bunke papir på hans værelse, så trods lidt startbesvær tegnede alt lyst.

Men kunne han huske sin kode til NemID? Nej. For ret beset havde drengen kun været på NemID én gang, og det var, da han fik MobilePay (som i øvrigt er en af fremtidens mest indlysende rigtige ideer. Tak, MP).

Det næste, der skete, og det gik lynhurtigt, var, at vi alligevel prøvede to forskellige kvalificerede, men forkerte bud på en kode, og det kan NemID ikke lide - og låste kontoen. Det så sort ud.

Så gik vi på NemID's hjemmeside, for hvad gør man? Man skriver til dem for at få en midlertidig adgangskode, og i løbet af 3-5 hverdage får man en ny. Med posten. Det var torsdag, så der kunne i princippet gå op mod en uge.

Det var ikke sket i 1980'erne. Er humøret højt i teenageværelset på dette tidspunkt? Nej. Havde Mel Gibson, Sigourney Weaver og Arnold Schwarzenegger fundet sig i det? Nej. De havde sprunget noget i luften.

Så fik jeg en fantastisk idé: Når nu man kan møde op i borgerservice for at få et nyt nøglekort - hvis man for eksempel, helt hypotetisk, smider 10 nøgler efter en hjemmeside, der konstant går ned, når man prøver at rette op på en fejltagelse, og derfor løber tør. Det kunne, igen helt hypotetisk, være Rejsekortet. Et fysisk fremmøde i borgerservice kunne skyldes, at man endnu ikke har overgivet sig til app'en med nøglekort, hvilket, hypotetisk, kunne være sket for undertegnede - så må det også være muligt at møde op i borgerservice for at få en ny adgangskode.

Heldigt, at borgerservice ifølge kommunens hjemmeside åbnede kl. 10 torsdag. Godt, at det ikke var onsdag, hvor der er lukket. Vi var på sporet igen.

Meen jeg ringede lige først: »Goddag, min søn har glemt sin adgangskode til NemID, og nu er det låst. Kan jeg komme forbi og hente en ny kode?«

»Nej, det kan man kun få ved personligt fremmøde. Han skal møde op«, lød det.

Her kunne jeg mærke, at jeg trak luft dybt ned til galden i maven som en mental forberedelse på, at vi om et øjeblik ville løbe panden mod en it-mur med corona-filter.

»Nu er det sådan, at han har brug for den kode, så han kan bestille tid til coronatest, og han har symptomer. Han har ondt i halsen og hoster.«

»Ja, så må han ikke komme herop.«
Der blev trukket mere beroligende luft ned i galdemaven.

»Lige et øjeblik«, sagde damen i borgerservice.

Og i det øjeblik, der gik, vil jeg nok sige, at jeg ikke bare var skuffet over fremtiden. Jeg syntes, fremtiden var komplet latterligt tidsspilte. Af min tid.

Hun vendte tilbage: »Ved du hvad. Du tager ham med herop, og han skal have sit pas med. Så ringer I på det her nummer, når I kommer, og min kollega vil åbne vinduet ved siden af indgangen for betjening. Husk at tage mundbind på.«

Derfor stod vi lidt senere foran rådhuset og ventede på, at vinduet til højre for indgangen blev åbnet. Et par hænder med blå handsker tog imod passet, og selv om det var lidt svært med øjenkontakten gennem ruden - vi havde også alle sammen masker på - så var det tydeligt, at der blev kæmpet med at få låst kontoen op inden døre. Det der edb ville ikke rigtig virke.

Imens så vi på en frø, der hoppede rundt på nogle kommunale pyntesten ved indgangen.

Så kom passet retur med en lap med en ny adgangskode. Damen i borgerservice havde sikret sig, at kontoen faktisk var låst op, og at koden reelt virkede. Verden åbnede sig igen.

Tak til fleksible, menneskehåndholdte løsninger og personlig betjening. Jeg tror, det er fremtiden.

PS: Klokkeren var skam kun hen ad 11.30, da vi fik bestilt tid på coronaprover.dk med NemID.

PPS: Han var coronafri.

annette.nyvang@pol.dk

ATS

AT TÆNKE SIG

SPØRG OM OMSKÆRING
Doktor Leopold Hackenbush

Kære Hackenbush.
Jeg skal om ganske få dage foretage min første omskæring af et drengesbarn og er rystende nervøs for at begå fejl. Hvilken kniv vil du anbefale? Med eller uden savtakker?
Elias

Kære Elias
Du skriver, at du er rystende nervøs, og det er jo ikke det bedste udgangspunkt. Jeg vil derfor anbefale, at du bruger en sløv kniv, da der med sådan en er mindre risiko for, at du kommer til at skære for meget af. Eller evt. en med bølgeskær, der kan kompensere, hvis du ryster på hånden.
Doktor Hackenbush

Kære doktor Hackenbush
Jeg har hørt en historie om, at man i visse lande friterer de små drenges forhud og sælger dem som blækspruteringe. Kan det have sin rigtighed?
Fjogdolf

Kære Fjogdolf.
Ak, ak, ak. Lever den gamle skrøne virkelig endnu? Det er selvfølgelig ikke rigtigt. Forhuden bliver ifølge mine oplysninger anvendt til flæskesvær, der sælges i de lande, hvor man ikke vil spise grisehud.
Doktor Hackenbush

Kære Doktor Hackenbush
Jeg er forholdsvis ny i omskæringsbranchen og bliver stykafregnet. Er på det seneste kommet i tvivl om, hvorvidt skattevæsenet skal orienteres om denne indtægt.
Herluf Dillermann

Kære Herluf
Det skal den, og du gør klogt i at tage den med i din forudsovgørelse.
Doktor Hackenbush

STOR KANON LOVER
AT STØTTE KVINDER

En stor kanon i mediebranchen, der ønsker at være ononym, kommenterede i går for første gang listen med navne på kvinder i mediebranchen, som støtter Sofie Linde.

»De er alle velkomne til at henvende sig til mig. Så skal jeg nok hjælpe dem videre i deres karriere, hvis de ellers har den rette indstilling, hvis du forstår«, sagde han.

ats@pol.dk

Wulffmorgenthaler

AF MIKAEL WULFF &
ANDERS MORGENTHALER

KULTUR

KRITIK | DEBAT | NAVNE

Da de første shitstorme satte enevælden på den anden ende

Tobindsværket 'Grov Konfækt' belyser på enestående vis, hvordan Trykkefriheden, som blev indført i 1770 og varede til 1773, pludselig gjorde det muligt for høj og lav at ytre sig frit. Med Struensee som idemand havde kongen afskaffet censuren, og det benyttede en lang række kritiske og fantasifulde skribenter, der først nu træder frem fra glemslen, sig af.

BØGER

JES STEIN PEDERSEN

Henrik Horstbøll, Ulrik Langen og Frederik Stjernfelt: **Grov Konfækt. Tre vilde år med trykkefrihed 1770-1773.** Gyldendal, to bind på hhv. 559 sider og 513 sider, 600 kroner. Udkommer i dag.

Holbergs komedie fra 1722 vågner Jeppe på bjerget i baronens seng og må spørge sig selv, om han drømmer eller er vågen. Et halvt århundrede senere var det hele befolkningen i kongeriget, der måtte knibe sig i armen. Kong Christian VII's, reelt Struensees, beslutning om 14. september 1770 at indføre »fuldstændig pressefrihed, således at bøger kan trykkes uden nogen form for censur«, skabte en helt ny virkelighed. Tidligere var trykte ytringer kommet 'fra oven' i form af dekretter og påbud fra kirke og kongemagt. Nu kunne det være ens nabo, der havde skrevet et smædeskrift om utugten i Kongens Have eller førte kampagne mod et eller andet dumt svin, som hele gaden - eller byen - derefter talte om.

“Mens det skidne kloakaffald løb i render langs gaderne, fik følelser af enhver art pludselig et nyt afløb, hvis indhold bredte sig ad nye kanaler

ligt eksperiment i stor skala. København havde dengang 80.000 indbyggere, 90 procent af dem kunne læse, og de blev i løbet af kort tid grebet af den helt nye verden af frie meninger, som indfandt sig.

Ånden slap ud af flasken

Festen varede fra 14. september 1770 til 5. maj 1773, hvor myndighederne rullede de nye friheder tilbage. Da var manden, som havde ført kongens hånd, Struensee, for længst halshugget, men ånden var ude af flasken. Folket havde fået smag for fri diskussion og de knap tre vilde år, hvor folk boltrede sig i pjecer og pamfletter med samme iver, som det sker på nutidens sociale medier, fik en positiv langtidseffekt.

P.F. Suhm, der var en af de toneangivende, nye pamfletister, skrev en hel lille offentlighedsteori, og hans konklusion var oplysningstænkning af første karat: »Alle Ting oplyses best ved stridige Meninger. En ny type havde set dagens lys: Den 'selvtænkende'. Helt nede fra Frankrig hylde de Voltaire den danske revolution.

Trykkefriheden skabte nye skribenter, nye hede debatter og fejder. Pludselig fik landet, først og fremmest hovedstaden, erfaringer med offentlig samtale og dia-

UBLUFÆRDIGT. Trykkefrihedens udgivelses var ofte rigt illustrerede og de beskæftigede sig ikke sjældent med paradisi og helvede og forskellige former for synd. Her ses to muntre djævle fra en af datidens pamfletter.

Illustration fra bogen

log med den kritiske belysning af samfundsforhold som horeri og hoveri, men også med rygter, bagvaskelse, injurier, sladder, underholdning og sågar det, vi i dag kalder hævnporno. Bogforlaget skød op. I 1769 udkom der 256 bøger på

dansk, i 1771 hele 730. Mens det skidne kloakaffald løb i render langs gaderne, fik følelser af enhver art pludselig et nyt afløb, hvis indhold bredte sig ad nye kanaler.

For Trykkefriheden havde de ledende professorer på Københavns Universitet skullet forhåndsgodkende alle skrifter, inden de kunne trykkes. Nu måtte de fine herrer finde sig i, at andre også havde en mening, og den hidtil så privilegerede gruppe kritiserede den nye 'forfatterlidelise'. 'Autorsyge' lød diagnosen, og den betegnede en forfatterrolle ude af kontrol, præcis som vi i vore dage kan opleve vore dages superaktive #SoMe-skribenter være det.

Dagens mageløse bogværk henter sin

titel fra en skrift mod Struensee, forfattet af en anonym skribent, der ligesom aviser og Facebook-debattører i vore dage er det, var klar over, at der skal smøres tykt på, hvis man vil trænge igennem: »Grove Folk skal have grov Konfækt«.

Får præster for høj løn?

Også kirken tabte pludselig kontrollen med, hvad der blev sagt i det nye offentlige rum. Det væltede ikke kun frem med begavede religionskritikere, men også med spåmænd, profeter og mystikere, som skrev om luftsnyer og himmeltegn.

Den nye frihed førte til, at der opstod en liberal, intellektuel by-offentlighed, men også til det modsatte. Interessesemøds-

ninger mellem borgerskab og adel blev blotlagt, og man havde de samme diskussioner dengang som nu om for eksempel statslige lotterier. Fører de til spilleregalskab, eller er de til nytte for landet? Dertil kom alle de store spørgsmål: Bør den ufri bonde slippe for hoveriet? Får præster for meget i løn? Hvad er god moral? Hvordan opretholdes sædeligheden? Er det rimeligt, at lakajerne ved hoffet (»skobørsterne«) begunstiges på alle mulige måder?

Ulrik Langen, Frederik Stjernfelt og Henrik Horstbøll, forfatterne til 'Grov Konfækt', belyser Trykkefriheden, som skrives med stort for at betegne den som eggenavn, i stort og småt. Politisk, social,

kulturelt og idehistorisk belyses ytringsfrihedens tidlige forår, så det er en fryd. Fra visekællingerne på Amagertorv til de saftigste og frækkeste af de nye skribenter, hvis pjecer som regel altid var at få i området omkring Børsen. Fra detaljerede beskrivelser af de forskellige fejder og debatter til udpegningen af de gader, stræder og pladser i København, hvorfra forskellige sproglige udtryksformer udspandt.

Ikke at forglemme, hvad disse mange, nyopdagede kilder fortæller om de problemer, hovedstaden sloges med. Druk, fattigdom og forurening for eksempel.

Fortsætter side 4

Fredericia

UGENS ORD
MARIANNE RATHJE

Når man lytter til sproget i toget, kan man lære noget om forskellige måder at udtale bynavne på. Mange gange er det den lokale udtale, der vinder.

Kravet om mundbind har ifølge DSB skræmt tusindvis af passagerer væk fra togene. Men hvis du er en af de seje togpassagerer, der holder ud og endnu tager toget med mundbind og duggede briller, kan du glæde dig over, at du faktisk kan lære en del om sprog, mens du sidder i kupeen.

Her tænker jeg ikke kun på, at du kan lytte til dine medpassagerers sprog og ud fra deres dialekt forsøge at bestemme, hvor de kommer fra i landet. Nej, jeg tænker på DSB's automatiske togdame, der løbende meddeler, hvilken station der er den næste. DSB's togstemme lærer os nemlig noget om udtalen af de danske bynavne.

For eksempel undrede jeg mig, allerede inden jeg flyttede til Sorø, over, at togdamen udtaler bynavnet, så det rimer på 'frø'. I min udtale rimer Sorø på 'sø'. Et oplæg i Udtaleordbogen viser, at min udtale er den traditionelle, mens den, der rimer på 'frø', er den, der tales blandt yngre, og da bogen er fra 1990, er jeg faktisk en af dem. Her har DSB altså tilsyneladende valgt den yngre udtale, selv om jeg meget sjældent hører Sorø udtalt på den måde.

En anden udtale, jeg undrer mig over på mine mange pendlerture mod Fyn, er togdamens udtale af Korsør. Hun siger 'Kårsør', mens jeg siger 'Kosør'. Et par oplæg i faglitteraturen får mig til at indse, at det er mig, der har en lavsocial udtale, og at DSB her har valgt den traditionelle udtale. Faktisk skriver Dansk Sproghistorie, at den lavsocial udtale 'Kosør' er helt uddød! Jeg er altså sprogligt set en dinosaur, et oldtidslevn.

Efter sigende udtaler DSB's togdame også byen Skanderborg på en bemærkelsesværdig måde.

Jeg er ikke selv så tit på de kanter, men pålidelige kilder melder, at den automatiske stemme siger 'Skarnnerborg' med en a-lyd som i 'Argentina'. Denne udtale, der lyder lidt, ligesom når dronningen taler, er ikke at finde i Udtaleordbogen, men den er åbenbart lokal.

Sangeren Peter Sommer, som kommer fra Skanderborg, udtaler da også bynavnet med det royale r i sangen '8-6-6-0', der er byens postnummer, mens Dorthe Kollo i den gode gamle Giro 413-sang 'Gid du var i Skanderborg og blev der' har den tra-

ditionelle udtale. Men DSB har altså her åbenbart valgt den lokale udtale.

Frederiks fæstning

Et helt kapitel for sig er byen 'Fredericia'. Hvordan udtaler du det?

Navnet Fredericia er en latiniseret form fra 1664 af det 13 år ældre navn Frederikssodde, der kommer af navnet på Frederik III's fæstning.

Der er hele tre forskellige udtaler af bynavnet: 'Frede-RETSJA', 'Frede-RESJA' og 'Frede-REKSJA'. De kan alle tre forklares.

Selv om man kan undre sig over, hvad t'et laver i den førstnævnte udtale, er der latinkyndige, som oplyser, at den senlatiske udtale af c er ts. For dem, der ikke ved dette, er det indlysende, at navnet må skulle udtales, som det staves: Frede-RESJA - 'cia' siger 'sja'. Men så er der også dem, der tænker, at bynavnet er bygget op af navnet på kongen, Frederic, og den latinske endelse i blandt andet navne på lande, '-ia'. Derfor kunne man mene, at Fredericia skal udtales med navnet Frederik først, det vil sige: 'Frede-REKSJA'.

Udtaleordbogen oplyser, at 'Frede-RETSJA' er den traditionelle udtale, hvilket sprogprofessor Erik Hansen i 1992 også belærte DR's journalister om i DR's Sprogrevet. Udtaleordbogen siger også, at det kun er et mindretal, der bruger 'Frede-REKSJA', og at 'Frede-RESJA' vistnok er særlig almindelig blandt lavsocialer i Jylland, men ikke specielt lokalt.

Det sidste er de, der faktisk bor i Fredericia, uenige i. Den lokale avis, ElboBladet, gennemførte for nylig en afstemning, der

viste, at langt de fleste lokale siger 'Frede-RESJA', mens kun 17 procent har den traditionelle udtale, 'Frede-RETSJA', og endnu færre siger 'Frede-REKSJA'.

Københavnneri

De lokales irritation over det, som de betragter som en københavner- eller tilflytterudtale, fik en facebookbruger at føle:

«Da jeg sidst i firserne var tv-vært og journalist på TV Fredericia, fik jeg seerklager over min københavnerudtale: Frede-RETSJA».

En lokal skriver da også: »Frede-RETSJA er den irriterende måde, som damen i togets højttalere udtaler navnet».

Her har jeg dog en anden oplevelse: Jeg har hørt DSB-damen udtale det 'Frede-RESJA' og kom netop af samme grund til at betvivle min egen udtale, 'Frede-RETSJA'. Det viser sig da også i et interview med DSB, foretaget af ElboBladet, at togdamen bruger begge udtaler: Næsten alle DSB's tog kører rundt med SJA-udtalen, mens der i enkelte tog bruges en ældre optagelse, hvor TSJA-formen bruges.

Statsbanerne arbejder dog på at få den ældre udgave af togdamen udskiftet, så alle varianter af hende bruger den lokale SJA-udtale. Endnu engang vinder altså den lokale udtale hos DSB.

kultur@pol.dk

Marianne Rathje skriver på denne plads hver mandag. Hun er seniorforsker ved Dansk Sprognavn og holder foredrag og skriver bøger om sprogets udvikling

«Jørgen Ramskov, direktør i

Producentforeningen, om, at en mand er blevet dømt skyldig i voldtægt, da 'Tenet'-optagelser blev forberedt i Danmark:

»Jeg tror bestemt, vi må se i øjnene, at der også er problemer med seksuel chikane inden for filmbranchen. Ellers skulle vi jo være den eneste«

Kilde: Filmmagasinet Ekko

Trump tog for sig af kunst på ambassade

Ukærligt er USA's præsident Donald Trumps æstetisk syn blevet beskrevet som en fattig persons forestilling om en superrigs liv. Det image er ikke blevet svækket, efter at det i løbet af ugen er kommet frem, at præsidenten under et besøg i Paris i 2018 ikke alene aflyste et besøg på en amerikansk militærkirkegård på grund af regn - og fordi han anså de afdøde soldater som »tabere« ifølge The Atlantic - men at han i stedet brugte tiden på at tømme ambassadørens bolig for kunst.

Ifølge kunsttidsskriftet ArtNetNews var det nogle sølvfigurer, der fangede Donald Trumps opmærksomhed i ambassadørboligen, og de røg med hjem i præsidentens fly. Nu pryder de kaminhylden i Det Ovale Kontor. Trump snupede også et portræt af Benjamin Franklin og en buste af samme mand. Da præsidenten kom tilbage til Det Hvide Hus, konstaterede husets kuratorer, at værkerne ikke var fra det 16. og 17. århundrede, men kopier. Portrættet af Franklin viste sig at være en kopi af et billede på National Portrait Gallery, der ligger ganske tæt på Det Hvide Hus. Det har Trump nu også lånt.

emil.berglov@pol.dk

1/10

vender Alex Ahrendtsen tilbage til Folketinget efter længere tids sygdom. Han skal atter være Dansk Folkepartis kulturordfører

Kilde: Fyens Stiftstidende og Kulturmonitor

Privatfoto

Kvinde i nedringet kjole afvist af museum

Museer. Musée d'Orsay er en af de helt store turistattraktioner i Paris og er kendt for udstillinger med kunst af nøgne kroppe. Men en ung fransk litteraturstuderende fik sig noget af en overraskelse, da hun i sidste uge blev nægtet adgang til museet.

»Regler er regler«, fik hun at vide, da en vagt stoppede hende. Umiddelbart fulgte ingen forklaring om, hvilken regel der var blevet brudt. Men flere vagters blikke var rettet mod hendes bryst, fortæller Jeanne, hvis efternavn ikke er oplyst.

»Da jeg spurgte om, hvad problemet var, nikkede de bare mod min kavalergang og sagde »det der«. Jeg følte, at alle kiggede på mig. Jeg blev reduceret til et par bryster«, siger Jeanne til The Guardian.

Ifølge den studerende var hendes kjole for nedringet og uacceptabel for vagterne.

Efterfølgende har hun skrevet et åbent brev med et vedhæftet billede (herover) af sin kjole. Det åbne brev er gået viralt, og museet har nu tweetet tilbage, at man fortryder situationen dybt og undskylder.

julie.gindrup@pol.dk

ET ØJEBLIK

Foto: The Trustees of The British Museum/Ritzau Scanpix

Britisk museum får fingre i 100 glemte Hokusai-tegninger fra en bog 'om alting'

Kunst. Så er der breaking news for fans af den berømte japanske maler, træsnitkunstner og forfatter Hokusai (1760-1849): En stor samling på 103 glemte værker fra 1829 er dukket op ved et parisisk auktionshus, og de er blevet købt af British Museum i London for, hvad der svarer til godt en million kroner, skriver The Art Newspaper.

Sidste gang verden så noget til de 103 tegninger, var i årene omkring Anden Verdenskrig. Ejeren var en parisisk art nouveau-juveler ved navn Henrik Vever, han døde i 1943, og fem år senere blev tegningerne solgt på auktion. Fra det øjeblik var de tabt af syne, glemt og gemt for verden.

I mere end 70 år har de ifølge museet imidlertid befundet i en privat kunstsamling, og i den periode er Hokusais stjerne ikke ligefrem dalet. Blandt de store hovedværker i kunsthistorien regnes ofte hans '36 landskaber med Fuji' (ca. 1830), hvor seriens gennemgående motivet er Japans hellige bjerg.

Det er faktisk svært at beskæftige sig med Hokusai uden at flippe ud over, hvor tidssvarende hans værker forekommer i dag for det moderne øje. Tænk sig, at Hokusai var en fuldvoksen mand på 28 år, da stavnsbåndet blev ophævet i Danmark!

Museet i London pønser på en udstilling, men da vi ikke rejser så farligt meget for tiden, kan det være praktisk at vide, at

man risikofrit kan dyrke tegningerne på museets hjemmeside. Her kan man zoome ind og ud i de vilde motiver, der forestiller mytologiske, historiske og religiøse figurer i samklang med dyr, fugle og blomster. Blækttegningerne blev oprindeligt skabt til en upubliceret bog med den ellers ret så vidunderlige titel 'Den store bog om alting' i 1829.

Hokusai var for øvrigt også en frækkert. Han bidrog til den erotiske kunsthistorie med sine homo- og heteroseksuelle elskovsmotiver i den såkaldte shungastil. Men det er en hel anden historie.

camilla.stockmann@pol.dk

Kritik af idé om musik-frivillige: Morfar kan ikke bare spille for

Send frivillige undervisere ind i musikundervisningen, foreslog bestyrelsesformanden i Statens Kunstfond. Så rullede debatten: Ideen udhuler fagligheden, lød det fra fagets organisationer. Men der er også kræfter, der peger på, at ideen vil styrke musikskolerne.

MUSIK

ANNE BECH-DANIELSEN

Hvad med at skele til idrætten og bruge frivillige 'trænere' i musikundervisningen, foreslog bestyrelsesformand i Statens Kunstfond, dirigent og operachef Michael Bojesen for nylig i Politiken – og så var debatten ellers skudt i gang.

Forslaget lægger sig i sporet af kulturminister Joy Mogensens kongstanke om, at musik skal ud til alle børn og ikke bare til de privilegerede få. Men Michael Bojesens Facebook-side blev bombarderet med reaktioner og mange af dem afvisende.

»Jeg synes, Michael B skal møde to hold med 25 elever, og det ene hold kan han så give en fodbold, og det andet hold kan han jo så give en obo, og så kan han jo beskæftige dem hver især.....frivilligt.....«, hed det i et indlæg, og her i avisen mente musiklærernes fagforening, Dansk Musikpædagogisk Forening, at det er udtryk for manglende faglig respekt at tro på, at musikundervisningen vil blive styrket af frivillige, »der er i stand til at klappe nogle takter og spille lidt«.

MUSIKGLÆDE. Her er det musiker og musikskolelærer Jesper Heinz fra Haderslev Musikskole, der underviser et hold børnehavsbørn. Men det kunne også være frivillige, der breder musikken ud blandt de små, lyder et forslag, der deler vandene. Arkivfoto: Martin Lehmann

Også formanden for Danske Musik- og Kulturskoler (DMK) afviser Michael Bojesens tanke om, at de yngste børn kan undervises af frivillige, sådan som det sker i idrættens verden:

»Der ligger en underlig FDF-garde-romantik fra 1950'erne i det, som ikke hører hjemme i et moderne samfund«, siger Thomas Winther.

»Vi har udviklet et højt musikpædagogisk niveau. Vi er nået meget længere end

til den velmenende spilletante, som synes, at det kan være interessant at have med børn at gøre«.

Noget andet end fodbold

Det er fint med frivillige til at hjælpe ved koncerter og arrangementer, understreger han.

»Men vi kan ikke basere en helt sektors pædagogiske virksomhed på frivillige undervisere af de børn, der er allersværest at fastholde i musikken, nemlig de yngste. For mig giver det simpelthen ikke mening«.

Er det ikke bedre end ingenting?

»Man kan sikkert godt finde en frivillig oboist derude, men begynderundervisning er en af de vanskeligste discipliner overhovedet. Den kan man ikke basere på frivillighed: Der er brug for professionalisme, indsigt i faget og musikpædago-

gisk praksis«, siger Thomas Winther.

»Der er stor forskel på at træne et fodboldhold og at lære børn at spille på et instrument«.

Hvad er forskellen?

»Når man spiller fodbold som pusling, handler det typisk om andet også – som sociale aktiviteter. Når du skal lære at spille violin, er der nogle basale grundlæggende ting, som skal læres«.

Til yderligere spørgsmål om forskellige fagligheder siger Thomas Winther:

»Vi vil også alle hellere have en hjernekirurg til at operere os end en frivillig. Det her med idrætsideen er et smart fix. Det er ikke løsningen på Joy Mogensens problemstilling«.

Michael Bojesen oplever en del af den kritik, han har fået, som »inerti« over for forandringer, og så synes han, at folk glemmer at høre, hvad han siger:

»Jeg siger jo ikke, at alle seks-tiårige skal undervises af frivillige. Jeg siger, at man kan anvende ideen som et supplement, hvor det kan lade sig gøre«, understreger han.

»Hvis man står med den næste Barenboim, skal man selvfølgelig ikke sætte en tilfældig bedstemor ind. Det her er en idé til, hvordan man kan supplere den professionelle undervisning i en situation, hvor ikke alle kan komme på musikskole, fordi der er de her barrierer, og fordi der er ventelister«.

Stærkere fødekæde

Michael Bojesens idé har ikke kun mødt kritik. Blandt andre musikskoleleder på Holstebro Musikskole, Jens Dammeyer Sørensen, ser forslaget som et, der ud over at gavne børnene også vil skabe flere – og ikke som mange i debatten frygter færre – job.

»Vores agenda på musikskolerne er at give så mange børn som muligt glæde af musikken, og jeg er helt overbevist om, at alt det, vi som musikskole kan række ud til forældre og børn med, vil være med til at understøtte det formål«, siger han.

»Så kan det ikke hjælpe, at vi burer os inde og taler om arbejdspladser«.

Du er ikke bange for besparelser ad bagevejen?

»Nej, nej, nej. Det handler om at nå ud til flere med billigere tilbud. Og min pointe er, at det jo på sigt netop vil give en stærkere fødekæde til vores fag«.

Jens Dammeyer Sørensen ser især for sig en model med frivillige, der understøtter professionelle undervisere ved for eksempel at »holde styr på tropperne«.

»Vores musikpædagoger har uddannelse, kompetencer og en ekspertise, som forældre ikke sådan bare kan overtage. Men jeg er ikke bange for at eksperimenter«, siger han.

»Lad os antage, at vi med den model får brudt muren og indfanget 10 eller måske 20 procent af børnene – jamen så vil det jo før eller siden give mere arbejde til vores ansatte. Det har afsmittende effekt, for nogle af de børn vil jo vende tilbage til os«.

anne.bech@pol.dk

Nye tiltag på vej efter Sofie Lindestøttebrev

Journaliststuderende skal have hjælp til at undgå at blive udsat for sexismen.

MEDIER

LAURITS HJORTKJÆR HENNINGSEN

En ny aftale mellem Danske Medier, Dansk Journalistforbund og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole skal sikre, at man ruster praktikanter og praktikantvejledere i den danske mediebranche bedre til at håndtere sexismen.

»Mange af dem, der er trådt frem med konkrete historier, fortæller om oplevelser, som de er blevet udsat for i deres praktikperiode«, siger administrerende direktor hos Danske Medier Louise Brincker:

»Vi står for praktikantvejedernedgangen, hvor der allerede er et obligatorisk modul om, hvordan man håndterer krænkelse mod de studerende. Vi vil se på, hvordan vi kan ruste praktikantvejederne endnu bedre til at håndtere det«.

De tre organisationer har været i dialog og vil i denne uge gå i detaljer omkring de tiltag, der skal sættes i værk for at gøre noget ved problemet med sexismen.

Beslutningen sker i lyset af et åbent brev, hvor over 1.600 kvinder i mediebranchen har skrevet under på, at de har oplevet sexismen.

Jens Grund Pedersen, prorektor på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, tager det meget alvorligt, at så mange har oplevet sexismen i deres praktiktid.

»Man er særlig sårbar som praktikant, for man har jo ikke noget større ønske end at få et job, der hvor man er i praktik«.

Han forklarer, at der mellem de tre organisationer er en fælles interesse i et system, hvor studerende kan føle sig trygge:

»Vi skal også tale med mediecheferne om, at de studerende fra starten bliver betrykket i, at man ikke accepterer nogen form for sexismen. Man skal også have et system, hvor man er i stand til at håndtere sexismen, så de studerende ikke føler, at sexismen er en del af en kultur«, siger han.

Mange kvinder på uddannelserne

Det er særligt vigtigt for de tre organisationer, at man får gjort noget ved problemet nu, for der er mange kvinder på de uddannelser, der klæder de studerende på til mediebranchen.

»Det sker i en erkendelse af, at der tydeligvis er mange, som har haft dårlige oplevelser, og det er vi nødt til at tage meget alvorligt«, siger Louise Brincker.

På journalisthøjskolen vil man se, om man kan forberede de studerende bedre.

»Vi kommer også til at kigge indad. Vi har praktikforberedelse, hvor vi snakker virksomhedskultur med vores studerende, men jeg tror, at vi skal italesætte sexismen som det er på arbejdspladserne og sætte fokus på, hvordan man skal håndtere sådan en situation«, siger Jens Grund.

Hos Danske Mediestuderende, der repræsenterer omkring 3.000 studerende i Dansk Journalistforbund – Medier og Kommunikation, er man glad for tiltagene, men, siger formand Mie Hovmark:

»Det er ærgerligt, at vi skal nå hertil, før der bliver sat fokus på det. Det er ikke længe siden, vi sidst snakkede om det«.

laurits.henningsen@pol.dk

Kommentar: Idéen om flere frivillige er indlysende god

THOMAS MICHELSEN

Der er kun fordele i at styrke bredden i musiklivet ved at lade frivillige hjælpe til nede i den musikalske fødekæde.

Det er meget svært at få øje på ulemperne ved forslaget om, at frivillige voksne uden musikpædagogisk diplom, men med overskud og lyst til opgaven skal kunne hjælpe flere børn med at komme i gang med musikken. Bestyrelsesformanden i Statens Kunstfond, Michael Bojesens, idé om at lade musiklivet skæve til idrætsverdenen og lære noget vigtigt af den er et colom-

busæg. Enkel og indlysende på samme tid. Når ni ud af ti danske børn i dag har glæde af at dyrke idræt og spille bold med andre, får bedre fysik, mere frisk luft og styrkede sociale kompetencer af det, hvorfor så ikke prøve at opnå lige så store gevinster inden for musikken, hvor det for længst er bevist, at fordelene for børn og unge er lige så mange og lige så store?

Fordele, der rækker fra en forbedret udvikling af hjernen og bedre læring i skolen til et bedre liv sammen med andre mennesker. Ikke bare i barndommen, men hele vejen igennem tilværelsen.

Klassisk win-win

Børn lærer bedre, bliver gladere og får et bedre socialt liv ved at synge og spille sammen med andre.

Ligesom inden for idræt handler det derfor inden for musik om at få fat i bredden. Så skal der nok helt af sig selv komme en styrkelse opadtil i den musikalske fødekæde, så selv den professionelle spids af musikpyramiden ender med at få gavn af initiativet.

Og musikundervisningen vil styrkes i fremtiden. Bogstavelig talt af sig selv. For di musikken vil blive en del af flere menneskers liv, så flere af vores børn vil komme til at stå musikalsk stærkere. Situationen vil med andre ord blive en klassisk win-win.

Breddeidrættens brug af frivillige voksne som trænere og hjælpere sikrer, at det ikke kun er de professionelle fodbold- og håndboldspillere unger, der lærer at spille fodbold og håndbold. Men især inden for klassisk musik er situationen herhjemme i dag den omvendte. Ser man på det klassiske musikliv, er de fleste professionelle musikere børn af professionelle musikere.

Den sociale arv på musikområdet trænger kraftigt til at blive suppleret med nye muligheder

ger kraftigt til at blive suppleret med nye muligheder, så også børn, der ikke kommer fra hjem, hvor musikken i forvejen fylder meget, kan opleve glæden ved at spille violin, synge eller spille trommer.

Hvis flere amatørmusikere og musikglade voksne fik lov at introducere flere børn til sang og musik, ville der automatisk blive opdaget flere talenter, som de professionelle musikpædagoger så kunne tage sig af i et videre undervisningsforløb. Et forløb, som for nogle få vil ende med et liv som musiker, mens som for de manges vedkommende vil give en øget livskvalitet på en masse forskellige måder.

Styrket musikalsk fødekæde

En fremtid, hvor ikke kun 10-20 procent af vores børn har musik som en aktiv del af deres hverdag, men måske 80-90 procent, ville betyde, at vores unge fik styrket deres generelle kompetencer i og uden for skolehverdagen, og mange flere ville få mulighed for at bruge deres musikvenner aktivt.

Kender du en pædagog der fortjener Politikens Pædagogpris 2020?

Politiken hylder med sin nye, årlige pris nogle af Danmarks bedste pædagoger. Men vi har brug for din hjælp til at finde dem.

Du kan som barn, forælder, leder, kollega eller andet indstille en pædagog eller et pædagogteam, som du mener gør en helt særlig forskel.

Der bliver uddelt i alt syv priser i forskellige kategorier, og de to hovedprisvindere præmieres med 75.000 kroner.

Indstil din kandidat på politiken.dk/paedagogpris
Sidste frist for indstillinger er 8. oktober

Da de første ...

Fortsat fra forsiden

»Det var i en vis forstand byen, der skrev«, »Offentlighed er noget, der sker, noget der gøres«, hedder det. Et eksempel er brygger Christian Bagge, som fik afslag på at brygge hvidtøl og valgte at løfte stemmen særdeles kritisk mod Bryggerlaugets sammenspiste ledelse.

Fake news anno 1770

Studiet af Trykkefriheden, som gjorde det muligt at tale om stort og småt i en helt ny sfære mellem privatlivet og myndighedernes verden, voksede til et billede med meget større gyldighed. Selv om det, som 'Grov Konfækt' belyser, foregik i København for 250 år siden, kan mange af pointerne om, hvordan et samfund reagerer på falske nyheder, anonyme anklager og magtkritik bruges direkte på vore dages internetvirkelighed, hvor shitstormene blæser, og der heller ikke er nogen forudgående redaktionsproces. Om det så er Trump, føler man, at han er omfattet af værket horisont.

Politisk, socialt, kulturelt og idehistorisk belyses tryk-frihedens tidlige forår, så det er en fryd

Den største gave til læseren er dog, at 'Grov Konfækt' introducerer et par håndfulde fantastiske skribenter og debattører. Temperamentsfulde fortidsdanskere (nogle af dem fra det nutidige Norge) som Martin Brun, J.C. Bie, Josias Bynch og P.F. Suhm. De fremstår ikke bare i kød og blod, men i ånd. Nogle var fremragende satirikere, andre modige magtkritikere, nogle begynder. Det er kostelig læsning. Holberg var så langtfra den eneste satiriker og oplysningstænker, som ytrede sig i 1700-tallet.

Den norske forfatter J.C. Bie, som skrev under pseudonymet Philopetrias, lancerede eksempelvis en pamflet med hård kritik af præster, advokater og kornpugere i december 1770. Den debat førte alene til 80 pamfletter. Han angreb også 'kornpugere' for at holde priserne oppe, og hans pamflet blev som den eneste oversat til engelsk.

Josias Bynch, en indædt forsvarer for brændevin, var en uforfærdet skribent, der blandede sexscener med bibelsatire og saftige københavnerskildringer med vægt på utugt i Kongens Have, som dengang var hovedstadens eneste store grønne, offentlige område.

Martin Bruun kom også med sin uforbeholdne mening i flere skrifter, blandt andet i den anonyme pamflet 'Jeppe Vægters Betragtninger over Staten og det almindelige Beste, samlede paa hans Natte-Vagt i Aaret 1771', og boltrede sig i mange genrer. Også selvbiografiens. Det var vel at mærke Fandens selvbiografi, han skrev!

Bynch og Bruun stødte i øvrigt sammen i flere debatter efter kuppet i 1772, der førte til Struensees henrettelse. En begivenhed, der i sig selv var 'gufundenes Fressen' for et væld af ophavsmænd til diverse mere eller mindre konspirationsteoretiske pamfletter.

F.C. Scheffer, en arbejdsløs teolog, udgav sig for at være en rejsende russer, der lige ville sige, hvad han mente om Danmark.

De mange personportrætter gør 'Grov Konfækt' til en (københavn)fortælling med levende figurer, nemlig de skikkelser, der ved at skrive, tegne og trykke skabte den nye medievirkelighed, som værket belyser. Helten er P.F. Suhm, den klarsynede, lærde, intellektuelle, der hadede 'rangsyge'.

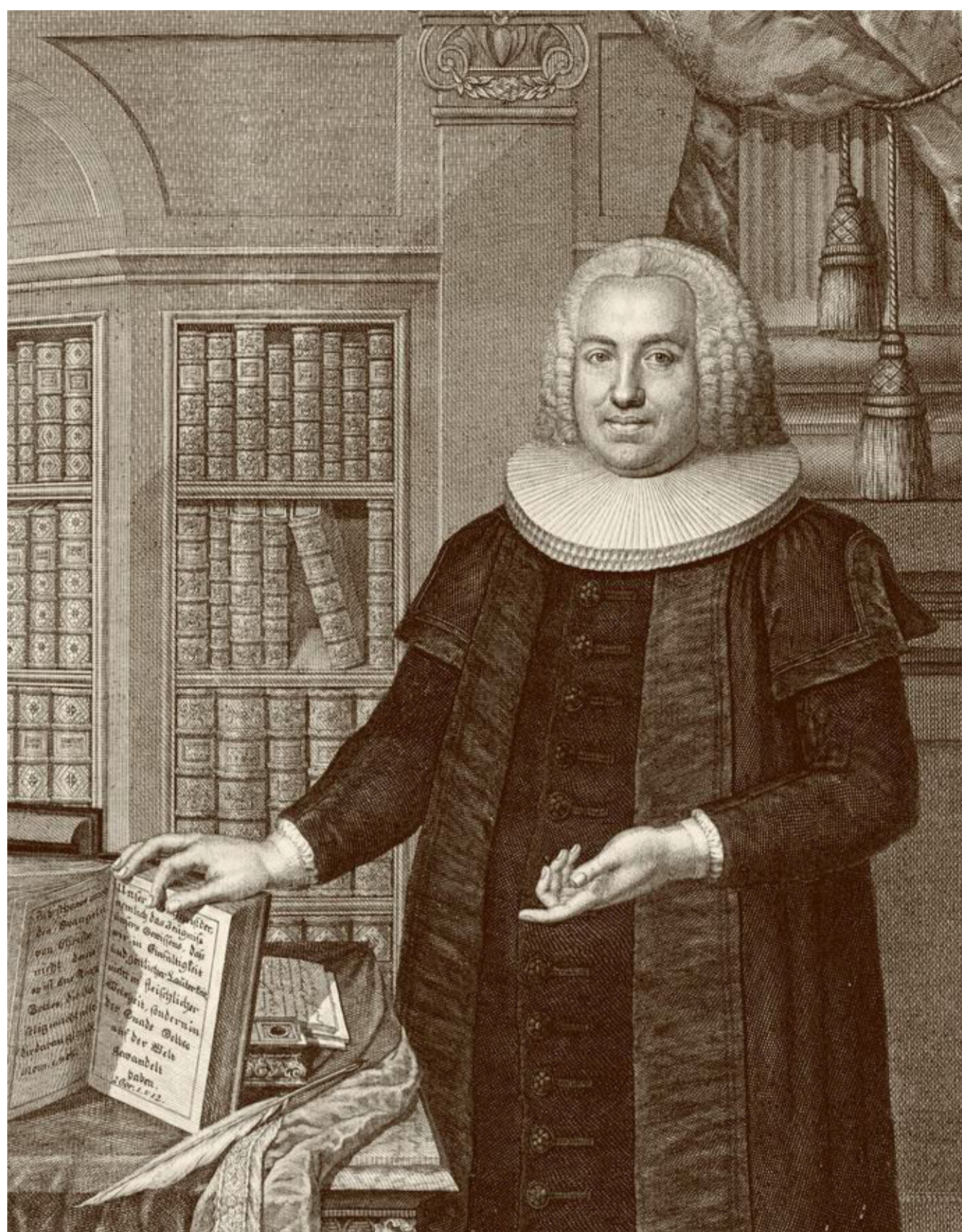
Med sit syv sider lange skrift 'Skrive-Frihed' fra februar 1771, kom han Jürgen Habermas, den nulevende tyske filosof, et par hundrede år i forkøbet med en fin lille offentlighedsteori.

Horer og natnymfer

Der var flere tilbageslag. Allerede i oktober 1771 blev det slået fast, at bestemmelserne om straf for majestætsforærmelse, blasfemi, afvigende religion, injurier, spådomme m.m. stadig gjaldt, og efter Struensees død slog staten hårdt igen.

Efter henrettelsen af Struensee på Fælleden førte kongemagten en spinkampagne om begivenhederne blandt andet i form af såkaldte 'taksigelsespamfletter'.

Natten efter kuppet mod Struensee i januar 1772 blev 60 bordeller stormet under den såkaldte 'Udfejsesfest', som gik hårdt ud over kvinderne, hvoraf mange

FAMILIEBILLEDE. 'Grov Konfækt' peger på den enorme betydning, Struensees morfar, Carl, der også var reformtilhænger og rationalist, havde for ham. Han findes der ikke billeder af, men bogen rummer et kobberstik af Struensees far, Adam Struensee, som var provst i Altona. Det er fra 1758-59. Illustration fra bogen

blev voldtaget, og som omtales som 'horer', 'pjosker', 'skrupper' og 'natnymfer'.

Også efter opstramningerne var myndighederne bange for, hvad almuens kunne finde på. Trykkefrihed eller ej, folk havde oplevet en ny frihed, og den førte til, at man ikke længere respekterede myndighederne på samme måde som tidligere. Magistraten i København skrev 7. december 1772:

»Ved den mindste Anledning løber Pøbelen tilsammen 2 a 300 og optræder paa den voldsomste Maade (...) Den gemene Mand kan ikke begribe, at han nu anledes bør anse Politiet end før (...) Den store Fattigdom og de formastelige Skandeskriver, der offentlig opslaa, som ere i hver Mands Haand og drøftes i Øl- og Værtshuse, har aldeles fordærvet den gemene Mands Tænkemaade.»

Selv om Trykkefriheden kun varede tre år, og altså i maj 1773 var helt slut, satte den sig varige spor. Flere af den senere tids forfattere – P.A. Heiberg var en af dem – debuterede i perioden, og i tiden efter dannedes klubber og saloner, hvor de, der holdt af fri diskussion, kunne mødes, og i statsapparatet sås et begyndende opgør med korrupsion og nepotisme.

De erkendelser, som P.F. Suhm havde gjort sig om det nyttige i at belyse diverse forhold gennem 'stridige meninger', var ikke sådan at pakke bort, og i Grundloven af 1849 blev trykkefriheden endeligt indført.

De detaljerede kildestudier i 'Grov konfækt' er primært baseret på Bolle Willum Luxdolphs samling af cirka tusind pjecer fra Trykkefriheden.

Det smagfuldt tilrettede bogværk, som kandidater til en pris for fornemt boghåndværk, er et i særklasse vellykket eksempel på humanistisk grundforskning. Kulturhistorisk folkeoplysning skrevet og illustreret, så alle kan være med uden at gå på kompromis med ambitionen om at ville levere noget ypperligt.

Danmarks første frie debattører har fået en plads i historien, og sikke en plads! 'Grov konfækt' er manna – nej, slik – for sjælen.

jes.stein.pedersen@pol.dk

En vammelig dokumentar, som vil blive slugt bid for bid

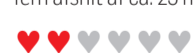
Første del af 'De hemmelige optagelser med Peter Madsen' giver naturlig anledning til en god portion selvvømmelse, men måske er der faktisk noget at blive kløgere på.

DOKUMENTARSERIE

EVA EISTRUP

De hemmelige optagelser med Peter Madsen. Dokumentarserie. Dplay. Koncept: Kristian Linnemann. Danmark 2020. Første ud af fem afsnit af ca. 23 min.

»Føj« og »boycot« er ord, der går igen i kommentarerne under streamingtjenesten Dplays Facebook-annonce for den nye dokumentarserie 'De hemmelige optagelser med Peter Madsen'.

Vi bør tie Peter Madsen ihjel. Men det kan vi simpelthen ikke finde ud af.

De etiske overvejelser over mediernes enorme opmærksomhed på ubådsagen har klæbet til sagen fra starten. Tidligere på året trak Netflix dokumentarfilmen 'Into The Deep' tilbage efter protester fra medvirkende, der i lyset af mordet ikke ville være med alligevel.

»Jeg tror ikke, vi bliver kløgere på, hvad ondskab er, men kun på vores egne ækle fascinationer«, skrev Gyldendals Simon Pasternak i en retsreportage, hvor han delte ud af sin selvforagt over sin fascination af, hvor godt romanstof det er. Men Pasternak skrev dog sin retsreportage.

Og nu har journalist Kristian Linnemann lavet dokumentarserien 'De hemmelige optagelser med Peter Madsen', som jeg, Eva Eistrup, hermed anmelder

med en god portion selvvømmelse, men også med en erkendelse af, at jeg aldrig havde tænkt mig at lade være.

Dokumentarserien indledes med en sensationel intro med hvinende strygere, dundrende pauker og en gammel skrivemaskines sorte ord på hvidt papir. En lidt doven brug af slidte krimivirkemidler.

Der zoomes tæt ind på tidligere retspsykiater Henrik Day Poulsen, og Kurt Kragh, tidligere kriminalkommissær i Rejseholdet, filmes nedfra i en vinkel, der underbygger hans i forvejen godt politibetjente autoritet.

De to eksperter er sat til at analysere, hvad Peter Madsen fortæller i løbet af de 20 timers bandede samtale.

Bid for bid, i en rækkefølge som vi som seere ikke er indviet i, gennemgår Peter Madsens udsagn, og det er dybt grænseoverskridende. Alt ved det er vammelig. Særligt vammelig er det at høre ham tale om Kim Wall.

Han har samme intime tone, som da han i retten sagde: »Jeg er i kontakt med

Kims sjæl. Kim er ikke vred«. Han hæger ligesom om hende og om det ufattelige mørke, der er hendes død, og som han byder op til en retorisk dans omkring. Dokumentaren tydeliggør, at vores besættelse af at få mere at vide og trænge ind i det mørke, er hans magt, og hans opgave er at mikrodosere os med noget, der til forveksling kunne ligne en slags sandhed.

»Han tror, at han kan blive ved med at tilføre verden noget, som verden synes er interessant«, siger Henrik Day Poulsen, mens han nærstuderer Peter Madsens udtalelser ord for ord. Det er en interessant performativ selvmodsigelse.

Der leges journalist og psykopat

I en interessant passage, der pinpointer, hvad der byder mig imod ved dokumentarens facon, spørger Day Poulsen Kristian Linnemann, om han kunne have fået samme informationer på fire timer. Linnemann indrømmer, at samtalen kørte i rundgang.

Der er en selvedme til stede. Sådan en 'hvem har fat i den lange ende'-stemning,

da Day Poulsen forklarer, at Peter Madsen holder Linnemann for nar. 1-0 til den bestialske morder.

Meeen, siger den tidligere retspsykiater, samtalerne indeholder alligevel så meget interessant, at Peter Madsen nok ikke helt er klar over, hvor meget han egentlig fortæller om sig selv. Puha, orden genoprettet. 1-1.

Udvekslingen emmer af en nydelse ved tanken om »at være den«. Den, der får krammet på Peter Madsen, hvad end det så betyder i den meningsløse sump af uhygge, der er denne sag. Der leges ikke politi og røvere, der leges journalist og psykopat.

Flere afsnit på vej

Peter Madsen har aldrig tilstået drabet på Kim Wall.

Det nye ved 'De hemmelige optagelser med Peter Madsen' er, at Peter Madsen her for første gang tilstår, at han begik en forbrydelse. Ordret siger han: »Der er ikke noget med, hvis skyld det er. Det er min skyld, hun døde. Og det er min skyld, for-

di jeg begik forbrydelsen. Det er alt sammen min skyld.«

Herefter spørger Linnemann: »Og det er der, det går definitivt galt. At du i stedet for at slå på dig selv, ender med at slå hende ihjel?«

Hvortil Madsen svarer: »Ja«.

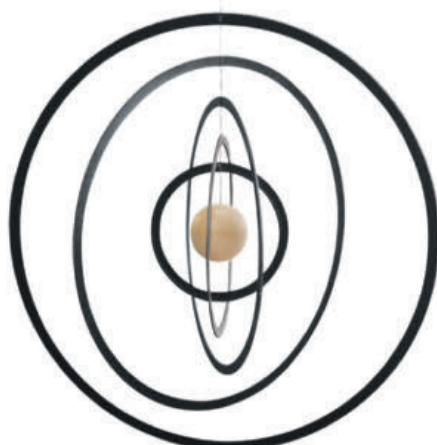
Ja, det vidste vi jo så godt. Skyldsspørgsmålet er fuldstændigt afklaret, men trods tilståelsen – og det, at han siger, at han tager skylden – skylder han skylden fra sig. Og hvorhen? Hvor mon den lander? På Kim Wall. På kvinden, han dræbte.

»Hun besad en evne til at se ind i de centrale problemer i den situation, jeg var i, og røre ved dem. Tragedien er, at ved at gøre det, røre hun ved en landmine, og den eksploderede altså så og slog næsten os begge ihjel. Nu slog den kun hende ihjel. Jeg havde regnet med, at den nok ville tage os begge to.«

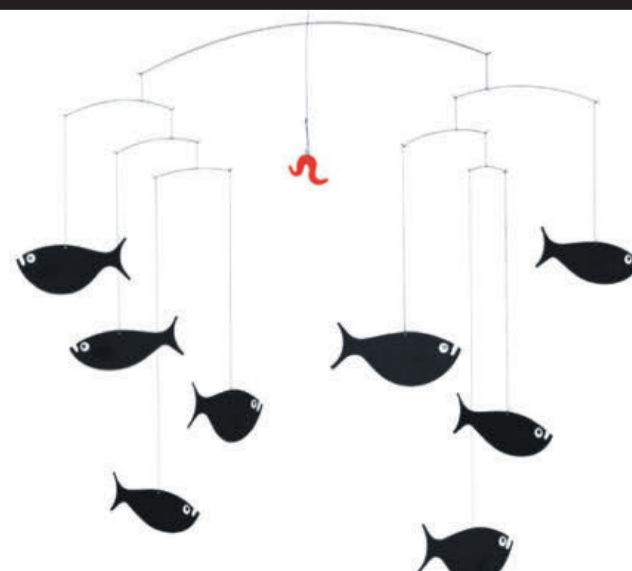
Måske er der faktisk noget at blive kløgere på lige her. Det er i hvert fald den vinkel, jeg vil hage mig fat i, når jeg sluger de næste fire afsnit.

eva.eistrup@pol.dk

Køb på politiken.dk/plus eller i Plusbutikken, Vestergade 22, Kbh K.

Science Fiction mobile
Flensted-klassikeren fra 1956. Mål: 24 x 24 cm.
Pluspris 186 kr. Pris uden abonnement 219 kr.

Mobile med fisk
Fiskestime – en smuk og grafisk mobile med otte sorte fisk og en lille rød orm. 45 x 60 cm.
Pluspris 279 kr. Pris uden abonnement 329 kr.

Mobile med elefanter
Olephants – en 3-dimensionel mobile, som kan ses fra neden. 47 x 30 cm. Fås i lyseblå eller lyserød. Flensted Mobiler.
Pluspris 169 kr. Pris uden abonnement 199 kr.

KIG OP

VIGGO HØRUP
(1841-1902)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884EDVARD
BRANDES
(1847-1931)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884Redaktionschef
Mads Zacho
TeglsvokDebatredaktører
Silja Thøgersen,
Susan Knorrenborg,
Magnus Barsøe,
og Kenneth LundJourhavende
Silja ThøgersenKronikredaktør
og leder af
lederkollegiet
Marcus RubinDebat
Rådhuspladsen 37,
1785
København V
Telefon, Debat
33 47 12 00
Telefon, Kronik
33 47 24 03

Drop nu gymnasiernes selveje. Det er uddannelsessteder – ikke virksomheder

Problemet med gymnasiet kan kobles til, at gymnasierne blev omdannet til statsligt selvejende institutioner.

UDDANNELSE

MORTEN SØDING SØRENSEN, ANDERS SØDING SØRENSEN, RUNE LAURITZEN, NIKOLAJ KEJSE, HHV. LEKTOR PÅ VIBY GYMNASIUM, LEKTOR PÅ FAVRSKOV GYMNASIUM, LEKTOR PÅ GRENAÅ GYMNASIUM OG LEKTOR PÅ SOLRØD GYMNASIUM

På Christiansborg taler politikerne om at løse de nuværende problemer på gymnasierne med ændringer i taxametersystemet og elevfordelingen. Dette løser dog ikke tilnærmelsesvist de enorme udfordringer, som i disse år eksploderer inden for sektoren. Problemet med gymnasiets skolen kan i næsten entydigt forstand kobles til, at gymnasierne blev omdannet til statsligt selvejende institutioner i 2007. Her fik gymnasierne deres egen økonomi, baseret på værdien af de bygninger, hvor institutionen havde hjemme.

Fra starten stod det klart, at det økonomiske udgangspunkt for at drive skole var totalt forskelligt fra det ene gymnasium til det andet. Tænk blot på værdien af en bygning i Vestjylland sammenlignet med en tilsvarende bygning i indre København. Den skævhed, der fra starten var indbygget i de statsligt selvejende institutioner, er efter massive besparelser blevet langt større. Udviklingen kan opsummeres således: Tusindvis af gymnasialærere er ude af sektoren, fyret, væk, og eleverne må klare sig med færre lærere.

OVERSKUDDENE er efter fire år med 2 procent akkumulerede besparelser for en kort periode mindsket. De vil dog fortsat være til stede og stige igen i de kommende år. Et gymnasium, som i de seneste fire år har måtte tære på egenkapitalen grundet besparelserne, skal nu budgettere med større forsigtighed for ikke at lave underskud i et mere usikkert regnskab. Da gymnasierne er selvforsikrede, skal de selv betale i tilfælde af hærverk, tyveri eller bygningsskader. Derudover skal institutionerne ligeledes selv finansiere vikarer i forbindelse med barsler eller sygdom. Derfor budgetteres der ofte med en årlig reserve til disse to poster. Med andre ord vil der på et

lidt forsigtigt budgetterende gymnasium hvert år, uden nogle uforudsete bygningsmæssige og personalemæssige udgifter, være et overskud på mellem 0,7-1,2 mio. kr. Hvis dette estimat passer på 100 danske gymnasier, ville de altså kreere overskud for 70-120 mio. kr. om året. Overskuddene er således, efter tusindvis af fyringer, stadig den naturlige konsekvens af et system, der er konstrueret, så man kan effektivisere ud fra princippet 'skruen uden ende'. Dette er fint i en verden, hvor man skal skabe overskud – men ikke hvis man ønsker, at skattekronerne skal gå til god uddannelse af unge mennesker. Ændringer i taxameteret vil ikke ændre på denne slags overskud, som så blot fortsat forsvinder i gymnasiernes egenkapitaler.

På DGS-årsmødet i juni udtalte eleverne, at selvejet fører til mindre kvalitet i undervisningen, fordi skolerne drives som virksomheder. De unge vælger nemlig gymnasium efter, hvor populært gymnasiet er, og ikke efter dets specifikke uddannelsesprofil. Dette har gymnasierne for længst indset. Samtlige af landets ungdomsuddannelser bruger millioner

af kroner på branding og deciderede reklamekampagner. Der er opstået store firmaer, som udelukkende beskæftiger sig med reklamefilm og utallige virale kampagner for at gøre gymnasier populære i kampen om kunder – og altså ikke med kvalitetssikring og pædagogisk udvikling. Et forsigtigt estimat for denne misforståede og forfejlede prioritering kunne være, at man på en institution i en større dansk by med flere konkurrerende gymnasier bruger 150-300.000 kroner på reklamekampagner. På de store campusser som NEXT, 360 College, Aarhus Tech eller Tradium kan man alene på navnene godt antage, at beløbet, der bruges på branding og reklame, er mangedoblet.

Kan dette løses med Socialdemokratiets forslag om at spare på gymnasiernes afsatte midler til branding? Nej! Det forstærker blot afstanden mellem de gymnasier, som ikke behøver at tiltrække eleverne (typisk midtby-gymnasierne), og de som skal kæmpe lidt mere for det.

I elevernes udtalelse fra landsmødet skriver de, at det vi højere grad er den geografiske placering og gruppedynamikker, der afgør, om en bestemt skole er

KUNDER.
Samtlige af landets ungdomsuddannelser bruger millioner af kroner på branding og deciderede reklamekampagner.

Arkivfoto: Jens Hartmann Schmidt

Fra starten stod det klart, at det økonomiske udgangspunkt for at drive skole var totalt forskelligt fra det ene gymnasium til det andet

handler om fremmedgørelse. De etniske danske elever, og navnlig deres forældre, bliver enormt nervøse, hvis man skal gå på et gymnasium med en uforholdsmæssig stor procentdel af elever med anden etnisk herkomst. Ligeledes er sidstnævnte mindst lige så nervøse for at gå på et gymnasium, som næsten udelukkende består af etniske danskere. Derfor bruger rektorer og uddannelsesledere mange hundrede timer om året i kampe om at sikre sig brobygning fra 'de rigtige' folke-

populær eller ej. Tiden er ifølge eleverne for længst forbi, hvor undervisningskvalitet eller et gymnasies uddannelsesprofil var afgørende for de unges valg. I stedet handler det specielt i de større danske byer i langt højere grad om, hvem man helst ikke vil gå på gymnasium med. Det

skoler. Rygtet vil vide, at rektorer udtænker kreative måder, hvorpå man kan fordele elever og overskride kapacitetsloftet. De bruger enorme summer af tid på at påvirke regions- og kommunalpolitikere, medier, bestyrelsesmedlemmer og ministre i kampen for at få indflydelse på elevfordelingen.

Højtuddannede lektorer fra de forskellige gymnasier sviner hinanden til i facebookgrupper og devaluerer niveauet hos konkurrenterne for at undgå, at der sker fyringer på deres eget gymnasium. Forældre til elever fra den øvre middelklasse afkræver enorme ressourcer hos ledelserne, når de truer rektorer med sagsanlæg for teknikaliteter i de svar, deres børn har fået som begrundelse for, at de ikke kan komme ind på førsteprioriteten. Det er absurde og reelle billeder taget direkte fra livet på gymnasierne. Samlet set beløber det sig til tusindvis af ledelsestimer, som kunne bruges på, at gymnasierne arbejdede sammen om at optimere den pædagogiske udvikling, karaktermæssige løfteevne eller en fælles almen dannelse.

ENDELIG kunne ledelserne også bruge tierner på at genetablere det hårdt prøvede arbejdsmiljø, der følger i enhver sektor med massive besparelser og afskedigelser til følge. I København er polariseringen for længst kørt af sporet – skjult af de kæmpestore uddannelsesinstitutioners fokus på at fusionere/overtage gymnasier, der kæmper med fordelingen af elever. I Aarhus kæmpes der i disse måneder på samtlige fronter, og det er ikke kønt. I Odense har de lokale politikere indført midlertidige løsninger. Men intet er løst – Regeringen taler nu om reguleringsordninger og fordeling af elever. Må vi i den forbindelse henlede opmærksomheden på regionspolitikernes forsøg på at fordele eleverne i Aarhus? Det gjorde ikke debatten, kampen, krigen og dermed ledelsernes fokus på problemet mindre. Det hele blev skærpet og mere modbydeligt.

Ændringer af taxameteret udskyder eller forandrer muligvis ovennævnte udfordringer på gymnasierne. Men det fjerner dem langt fra. Til de få gymnasier, der ikke mener at være berørt af ovenstående sygdomstegn, kan der med en slet skjult analogi tilføjes, at selv om man ikke bærer symptomerne, har man stadig et ansvar for, at virusen ikke spredes. Så kære politikere: Afskaf det statsligt selveje, tag vores prægtige bygninger og mange milliarder i egenkapitaler tilbage, og giv os i stedet bedre muligheder for at samarbejde om en større fælles kvalitet på gymnasierne.

KRONIKEN 14. september 2020

Da en ondsindet virus ramte folkeskolen

ANDERS BONDO
CHRISTENSEN

Coronakrisen har øget trivselen for mange i folkeskolen. Måtte det blive kickstarten til at komme af med den anden ondsindede reformvirus, der har skadet skolen i årevis.

Anders Bondo Christensen er formand for Danmarks Lærerforening

»Jeg har oplevet en lang større grad af fleksibilitet. Selvfølgelig har der været et skema, som skulle følges, men hvornår man ellers gjorde hvad, har været op til én selv – bare man løste opgaven.

Tilliden til, at vi gør vores arbejde, er i den grad kommet tilbage og det motiverte mig (til ikke bare at gøre præcist det jeg skal, men måske lidt mere).

»Jeg oplever, at min relation til eleverne er meget bedre generelt og helt særligt til de elever, der før kunne være en udfordring. Jeg synes, det er hyggeligt at gå på arbejde hver dag, og jeg oplever, at både eleverne og jeg er mindre stressede.

OVENSTÅENDE er to af mange lærerudsagn i en kommunal undersøgelse af skolehverdagen under coronarestriktionerne. Undervisningsminister Pernille Rosenkrantz Thiel har besluttet, at der skal laves en systematisk opsamling på de erfaringer, vi har gjort i folkeskolen i den periode. Det er der rigtig god grund til.

Det er tankevækkende, at forældre til børn, der har diagnoser som adhd og autisme, ret samstemmende fortæller, at børnene trives bedre, og andre forældre kan fortælle, at deres børn aldrig har været gladere for at gå i skole.

Hvordan hænger det sammen med, at skolen og elevernes dagligdag på mange måder var presset af en række regler om håndhygiejne, afstandskrav og en række

begrænsninger i udfoldelsesmuligheder som ekskursioner og lejrskoler?

Jeg vil blandt andet med udgangspunkt i den kommunale undersøgelse tillade mig at tage forskud på ministerens opsamling ved at pege på to helt afgørende forhold: en markant styrkelse af lærer-elev-relasjonen og en langt større frihed for læreren til at vælge de bedst mulige metoder i undervisningen og dermed større tillid til lærerne.

Coronarestriktionerne betød, at eleverne er blevet undervist på langt mindre hold, hvilket har forbedret mulighederne for at styrke lærer-elev-relasjonen.

Undervisning af børn er en social proces, hvor klassens sociale fællesskab og relationen mellem lærer og elev udgør et helt grundlæggende fundament for elevens udbytte af undervisningen. Det gælder for alle elever, og det gælder i særlig grad for elever, der af den ene eller anden grund er i en udsat situation.

DENNE ERFARING fra forårets skole er på ingen måde overraskende. Internationalt er der stor fokus på lærernes relationskompetencer og lærernes muligheder for at udfolde dem. Vi ved, at disse kompetencer sammen med lærerens didaktiske kompetencer og evnen til klasserumsledelse er fundamentet for den gode undervisning og dermed elevernes udbytte af samme.

På tilsvarende vis er der solid viden om,

at frihed og tillid til lærerne skaber bedre undervisning og dygtigere elever, så heller ikke denne erfaring kommer som nogen overraskelse.

Det er meget opmuntrende, at der øjensynligt er bred politisk enighed om, at disse erfaringer og den viden skal bruges i den udvikling af folkeskolen, som mange politikere taler om i disse dage. Vores opfordring vil være, at lærerprofessionen, forskere og politikere sammen bruger vores fælles viden til at skabe bedre rammer for en god undervisning til eleverne.

Men hvorfor skulle der et påtvunget dramatisk pædagogisk og didaktisk eksperiment udført *over night* til for at åbne øjnene for denne erkendelse?

Den nordiske skoletradition, der ikke mindst i Danmark har et solidt afsæt i de

grundtvig-koldske skoletanker, har i mange mange år været fundament for undervisningen og hele måden at holde skole på i Danmark – og den er netop kendetegnet ved ovenstående positive elementer.

Vi har øjensynligt haft en tendens til at tage disse forudsætninger for den gode undervisning som en selvfølge, og i ly heraf er fokus, energi og ressourcer gennem de seneste årtier skubbet i retning af den form for skoleudvikling, som den finske forsker Pasi Sahlberg har givet betegnelsen *general educational reform movement*, som Sahlberg i øvrigt forkorter the GERM – en virus/bakterie, der spreder sig over hele verden.

Den angelsaksisk funderede skoletankkegang bygger på en tro på, at stram målstyring, fulgt op med central kontrol af graden af målopfyldelse, vil sikre den enkelte elev det størst mulige udbytte af undervisningen.

Når den nordiske skoletradition tabte

Fire timer med en velforberedt lærer, der har tid til den enkelte elev, er langt bedre end 6 timer med en presset lærer, der styrter rundt til 28 elever

LÆSERNE MENER

BILENS BELASTNINGER

Lars Grønnebæk, HF, Kalvebod 52, København SV: Konklusionerne, som kommissionen for grøn omstilling af personbiler er kommet frem til, bidrager i for høj grad til vanetænkning, hvad angår afgifter.

Jeg savner derimod, at der også ses på andre aspekter frem for blot at fremlægge valg mellem forskellige beskatningsmodeller. Jeg savner at høre om, hvordan det belastet miljøet overhovedet at producere en bil.

Det være sig en el- eller fossilbil. Den metal og plastic, der indgår i en bil, bør man vel også medregne miljøbelastningen af.

STATEN TABTE

Frank Aaen, Jagtvej 197, København N:

Hans Davidsen-Nielsen vil have rejst en rytterstatue af Corydon (Pol. 10.9.).

Fred være med det, men analysen er helt gal. Goldman Sachs bidrog ikke til DONG's succes. Hele projektet med havvind var på skinner under den tidligere direktør Anders Eldrup, planen blev videreført af den afgående direktør Henrik Poulsen.

Goldman Sachs bidrog kun med et kortvarigt kapitalindskud på 8 milliarder kroner. På tre år gav det en fortjeneste på 12,4 milliarder kroner, en forrentning på 150 procent. Goldman Sachs var ligegyldige for omstillinger. Det fremgår af forhistorien og illustreres fint af Henrik Poulsen, der i Berlingerens udtale, »at staten også kunne have hjemtaget Goldman Sachs' fortjeneste, forudsat at der havde været politisk flertal for at skulle komme med egenkapitalen«.

Det var der ikke, og her har Corydon et stort ansvar sammen med partierne fra DF til SF. Alle med undtagelse af Enhedslisten.

GIV HÅB TIL ALLE BØRN

Mette Roerup, Egebjergvang 187, Ballerup:

Ved Red Barnets fejring af 75 året talte børnenes 'statsminister' og Rasmus Prehn.

Begge roste Red Barnets indsats for børn over hele verden. Den ros er jeg enig i. Det blev også fremhævet, at børn skal have håb om en fremtid med muligheder for skole og uddannelse.

Derfor er det ubegribeligt, at den danske regering ikke i

samarbejde med andre lande i EU vil modtage uledsagede børn fra Moria-lejren i Grækenland. Det er børn, som lige nu har brug for hjælp til at komme ud af de forfærdelige forhold, de lever i – især efter at branden har ødelagt hele lejren.

Også en anden gruppe børn har brug for øjeblikkelig hjælp, nemlig de danske børn, som befinder sig i de syriske lejre.

Lige nu har covidpandemien også ramt lejrene. Det er både trist og meget uansvarligt, at ministre det ene øjeblik kan stå og tale om alle børns ret til håb, for i det næste øjeblik at mene, at det ikke gælder alle børn. Børnekonventionen gælder netop alle børn.

Tænk, hvis børnenes statsminister havde medbragt den gave til Red Barnet, at regeringen ville være med til at hjemtage danske børn fra Syrien, som også Red Barnet har opfordret til.

Den gave kan stadig gives.

SPLIT BANKERNE OP

Inge Seidelin, Kærstrædet 28, Skibby:

Det er ualmindeligt pinligt, som bankerne undviger og frasier sig deres samfundsansvar.

Udover at de største banker brillierer med den ene bankskandale efter den anden og i årevis har hvidvasket enorme formuer, skal de almindelige bankkunder nu via højere gebyrer betale for, at nedslidte og lige så almindelige mennesker kan gå på pension, mens de endnu kan nå at få gavn af deres resterende liv.

For hverken bankernes aktionærer eller de mere end vellønnede ledelser skal damiste så meget som en bøjet femøre.

Bankerne har på kartelagtig vis i årtier lukrert stort på realkreditkunders steds større 'bidrag', deres rente og gebyrsatser har medvirket til at fylde i forvejen fulde lommes, og Danske Bank sidder tungt og enerådigt på administrationen af borgernes obligatoriske NemKonto.

Genetabler den tidligere solidariske realkreditordning, lad nationalbanken overtage almindelige menneskers lønkonto, og se så – hurtigere end snart – at få splittet de monstrøse store banker op, så de ikke længere kan presse samfundet til flere hjælpepakker.

SKAMMELIG NEDJUSTERING

Palle Maag, Baldersvej 12, Køge:

Af regeringens oplæg til finanslov for 2021 fremgår det, at man foreslår at nedjustere udviklingsbistanden til Myanmar, Bangladesh og Afghanistan med 364 millioner kroner, udelukkende for at give udvidet støtte til lande i Afrika.

Er der noget, der har betydning for effektiviteten i udviklingsindsatsen, så er det langsigtede vedholdenhed i de projekter, der kan dokumentere kvalitet og værdi for modtagerlandet.

Desværre er det set mere end én gang, at velfungerende projekter er gået i stå pga. pludselige ændringer i de politiske systems holdninger i Danmark.

Det betyder ikke blot en katastrofe for modtagerlandet, men også et uanerligt spild af de resurser, der har været postet i givne projekter. Det svarer til at begynde på at bygge et hus, hvor man kun når at rejse murene, men aldrig får taget færdigt og følgelig står tilbage med en ruin, der efterlades som en skamstøtte over manglende kontinuitet.

TAG JER SAMMEN S

Katrine Godsbøll Jørgensen, Bartholinsgade 13, København:

Den danske regering bør øjeblikkelig opføre med det pinlige fnidder omkring de 27 flygtninge på Mærsk skibet ud for Malta.

Dertil bør vi tage imod 2000 flygtninge fra Moria-lejren på Lesbos.

De stakkels mennesker har levet længe nok under dårlige forhold og uvished. Hvor svært kan det være at komme frem til, at vi danskere skal opføre os anstændigt og human?

OMSKÆRINGSNONSENS

Olaf Berg, Baldersvej 10, Roskilde:

Det er strafbart at give børn en endefuld, hvis de f det. Godt for det.

For nogen er det stadig i orden - og endnu lovligt - at (om)skære i et forsvars- og viljeløst barn.

Blot man iklæder sig en bestemt tro, er det tilsyneladende legitimt.

Nonsens! Påkalder nogle muslimer sig retten til at klæde sig efter deres tro, er trosargumentet derimod ugyldigt og lovstridigt.

DAGENS CITAT

Det samlede Arne-udspil – skattestigninger og tidlig pension – reducerer beskæftigelsen med 9.000 personer i 2025 og velstanden med cirka ti milliarder kroner. Regeringen har bevidst valgt skattestigninger, der koster meget velstand og reducerer beskæftigelsen Mads Lundby Hansen, cheføkonom CEPOS i Berlingske

Hvad kalder man en person, der har været udsat for en forbrydelse?

VOLD

SØLVE STORM FALKENBERG, CAND.PSYCH OG LIGESTILLINGSKONSULENT VED CENTER FOR MAGTANALYSE

NÅR PIA KJÆRSGAARD 3. september på national tv i Debatten på DR 2 håner Sofie Linde for at have en »offertalitet«, og »se sig selv som et offer«, så har det alvorlige konsekvenser for alle personer, der er udsatte for voldsforbrydelser. Herunder afpresning, stalking, seksuel vold, psykisk vold, fysisk vold, økonomisk vold, verbale trusler og anden personfarlig kriminalitet.

I MIT arbejde med vold er et af de sværeste dilemmaer, hvordan jeg taler til målgruppen. Hvad kalder jeg 'dem'? Hvilke ord kan de spejle sig i, og på en eller anden måde forene sig med i deres identitet? Ingen har lyst til at tale om sig selv som 'et offer'.

De har heller ikke så ofte lyst til at kalde sig selv 'voldsudsat' eller nødvendigvis 'en overlever'. Helst vil mennesker gerne se sig selv som komplekse individer. Alt så, sig selv. Der findes ikke behagelige, pæne ord for noget, der i sig selv på ingen måde er rart eller pænt.

Desværre er det at have oplevet vold, noget der kan sætte dybe spor. Også til tider selv om voldsepisoden måske ses som i den mere milde ende – også af personen selv. Alligevel kan der komme psykiske konsekvenser, der kan have overlap med vold, som er længerevarende og komplekst. Derfor giver det ikke mening

at tale om vold som en skala for noget 'mere eller mindre slemt'. Det hele er som oftest ret slemt. Noget, jeg møder hos stort set alle, der har oplevet vold eller chikane, er, at de næsten panisk understreger, at jeg altså ikke skal tro, at de er noget offer. At de ikke gider andres medlidenhed eller dumme kommentarer. Det er de primære grunde til, at mange ofte vælger ikke at dele sine oplevelser med sine nærmeste og sine venner.

Hvilket gælder alle, lige fra ham der har oplevet incest, til hende der blev stalket. Derfor forstår jeg godt, at Pia Kjærsgaard tror, som hun udtalte i Debatten på DR, »at den slags altså ikke sker i det miljø, hun kommer i«. Det er da dejligt, hvis det virkelig er tilfældet.

Selv om jeg ærligt tvivler på, at det helt hænger sådan sammen. I min egen forståelse af den vold jeg selv har oplevet, har jeg heller ikke altid kunnet finde de rette beskrivende ord. 'Overlever' associerer jeg måske til, at volden har været livsfarlig, eller at de psykosociale og sundhedsmæssige konsekvenser af volden kan være livsfarlige over tid. At man har undveget dette, og i dag har livet i behold. Den forståelse, jeg har i dag om volden, er baseret på en opsøgende rejse i viden om voldens mange former og konsekvenser. Det er gennem den læring, at jeg har opnået en forståelse af, at jeg rig-

tignok er heldig, at jeg også er en 'overlever'. Men jeg har også været et offer for en forbrydelse.

JEG HAR også lært, at såkaldt 'ofre' altid yder modstand i forskellige former og igledes kan være vildt imponerende mennesker, der fortsat overrasker og inspirerer mig, når de deler deres historier. Sofie Linde har kun udvist i hele sin adfærd, at hun er ovenpå. Hun er en powerkvinde med en rasende succes karriere-mæssigt, og tilmed har hun overskud til at gå velargumenteret ind i debatten. På trods af offerbetjende hån og tvivl digitalt – og til hendes åbne ansigt. Sofie Linde må nemlig i vores offerbetjende samfund ikke være 'et offer'. Det er absolut det værste, man kan være. Ikke fordi at det er forfærdeligt at blive udsat for en forbrydelse. Men fordi vi i Danmark forbinder ordet 'offer' med 'en offermentalitet'. En svag, klynkende person, der sidder fast i fortiden og egentlig bare burde tage sig en tudekiks samt tie stille. Hvad er vi så, hvis vi ikke er 'ofre' i forståelsen af, at vi er ofre for en kriminel handling?

Hvordan kan vi ellers begynde at identificere voldens og chikanens mange former samt lære kollektivt, at det er forkert at udøve vold, chikane og magtmisbrug? Mit håb er, at vi kan stræbe efter at opløse skammen ved at være et offer for en forbrydelse. At ordet 'offermentalitet' ikke ses som det samme som at have været udsat for chikane eller vold, og at have modet til at sige det højt. Vi må som samfund derfor gøre markant mere for at stoppe offerbetjelse. Stop med at være på den voldsudøendes side.

Hjælp så Mærsk Etienne

ortjenef

MIGRANTER

MARGRETE AUKEN OG CARL VALENTIN, HHV, MEDLEM AF EUROPA-PARLAMENTET OG UDLÆNDINGEORDFORER FOR SF

MAERSK Tankers-skibet 'Maersk Etienne' kom i begyndelsen af august 27 nødstedte personer til udsætning i Middelhavet på opfordring fra maltesiske myndigheder. Før minutter efter de 27 var reddet om

bord på 'Maersk Etienne', forsvandt deres jolle i Middelhavet. De 27 nødstedte, heriblandt en gravid kvinde, sidder nu på fjerde uge fanget under uacceptable vilkår på det danske tankskib. Senest forlyder det, at situationen om bord forværedes yderligere i weekenden, hvor tre af de nødstedte sprang over bord, hvorfor man må måske gætte sig til. Heldigvis handlede skibets besætning resolut og reddede de tre ombord igen. Man må rose Mærsk og kaptajnen på 'Etienne' for at

stå fast på pligten til at komme mennesker i havsnød til udsætning. Det er en gammel og grundlæggende regel inden for havretten. Men sådan som man nu leder handelsskibene i stikken, risikerer vi, at dette gamle humanitære system bryder sammen. Regeringen må på banen med en effektiv diplomatisk indsats og øjeblikkelig humanitær hjælp, og støtte en mere solidarisk løsning med en fair fordeling af de nødstedte, asylansøgere såvel som migranter.

Da en ondsindet virus ramte folkeskolen

tigste reform, som han fik gennemført.

Med reformen havde the GERM for alvor gjort sit indtog i folkeskolen med mere end 4.000 obligatoriske læringsmål, en massiv indsats for at tvinge lærerne til at bruge læringsmålstyret undervisning som metode og et nationalt testprogram til at kontrollere målopfyldelsen.

Centrale beslutninger, der i mange kommuner blev fulgt op af lokale initiativer i form af datafunderet læringsledelse, it-funderet præfabrikerede læringsforløb, visible learning og lignende koncepter, som lærerne har svært ved at se meningen med, og som lægger beslag på massive økonomiske og tidsmæssige ressourcer og suger energi og engagement ud af skolerne.

Det groteske og begrædelige er, at mens den udvikling buldrede frem i Danmark, blev der internationalt større og større opmærksomhed på, at retningen var helt gal.

Pasi Sahlberg dokumenterede, at the GERM ikke førte til bedre resultater – tværtimod! Den umiddelbare forbedring af elevernes testresultater, der kunne konstateres i nogle lande, forsvandt igen, og samtidig blev elevernes faglighed reduceret på grund af alt for stort fokus på det, der blev målt og vejlet.

OEDC ændrede da også markant signal og satte en styrkelse af lærernes self-efficacy øverst på dagsordenen i bestræbelserne på at styrke kvaliteten af elevernes undervisning. Begrebet self-efficacy er et todelt begreb, der dækker over lærernes evner og muligheder for at lave god undervisning og lærernes indflydelse på skolens og undervisningens udvikling. Et begreb, der derfor dækker mange af de

positive erfaringer, som lærerne har gjort gennem foråret.

Selv den newzealandske skoleforsker John Hattie, der er taget til indtægt for mange af de initiativer, der er gennemført i Danmark, kaldte det en absurd prioritering, da han af daværende undervisningsminister Christine Antorini blev præsenteret for reformen.

Ellen Trane Nørby forsøgte at løse det styringsmæssige greb om folkeskolen, og Merete Riisager fik efter en langvarig indsats ændret status på en stor del af de mange mål, så de fremover var vejledende i stedet for obligatoriske. Begge ministre oplevede en massiv modstand fra Finansministeriet i forhold til disse forsigtige forsøg på at skabe større frihed til skolerne og lærerne. Det på trods af at ingen af initiativerne kunne betegnes som revolutionerende.

FORÅRET BLEV på en måde et stort åbent laboratorium, der har bekræftet den viden, vi har fra forskningen og lærernes praktiserfaring. Det har som nævnt skabt et politisk momentum for en afgørende ny dagsorden for folkeskolen. Det er imidlertid nødvendigt, at politikerne har

viljen og den nødvendige vedholdenhed til at gøre op med den massive styring af skolen, som er et resultat af GERM's indtog i Danmark.

Det indebærer blandt andet, at politikerne har modet til at vise lærerne og skolelederne den tillid, der er en helt nødvendig forudsætning for et reelt opgør med styringsregimet, og det forud-

sætter, at politikerne har viljen og fastheden til at sikre, at en ny dagsorden forplanter sig helt ud på skolerne. I forlængelse af forligspartiernes opgør med de tilsyneladende obligatoriske mål for undervisningen i folkeskolen erklærede undervisningsminister Merete Riisager og KL i fællesskab den læringsmålstyrede undervisning for stendød på Folkemødet i 2018.

Efterfølgende har KL og Danmarks Lærerforening i fællesskab afholdt en række konferencer, hvor vi sammen gav inspiration til, hvordan lempelserne i Fælles Mål kan afspejle sig i en undervisning, hvor lærerne i langt højere grad får råderum til at benytte deres fagprofessionel dømmekraft. På trods af det hører vi stadig fra adskillige lærere, at intet er forandret i deres dagligdag. Nogle forvaltninger har helt

tydeligt mere end svært ved at give slip på det styringspotentiale, der ligger i den læringsmålstyrede undervisning (og som var den reelle begrundelse for indførelsen af samme), mens udfordringen andre steder er, at den læringsplatform, som lærerne har til rådighed, er bygget op omkring principperne i den læringsmålstyrede undervisning.

Mange lærere har oplevet, at den instrumentaliseret af undervisningen, der næsten uundgåelig følger i kølvandet på GERM, med et trylleslag forsvandt i forårets skole. Pludselig var læreren i langt højere grad friset til at kunne udøve sin professionalisme til gavn for undervisningen.

EN INTERESSANT iagttagelse, ikke mindst set i lyset af at politikerne i den grad har solgt den seneste skolereform på, at nu skulle eleverne have en mere varieret og anderledes og spændende undervisning. Det har lærerne bestemt lagt sig i selen for at skabe, men desværre har flere af reformens elementer udgjort et direkte bispænd for denne ambition.

Med mantraet »jo mere eleverne er sammen med læreren, jo mere lærer de« udvidede politikerne elevernes skoledag med ikke mindre end 36 procent uden at ansætte en eneste ekstra lærer til at løfte opgaven – tværtimod har kommunerne over en årrække reduceret antallet af lærere med mere det dobbelte af, hvad elevudviklingen kunne begrunde.

Logikken var, at med mere end 4.000 centralt fastsatte mål og præfabrikerede undervisningsforløb behøvede lærerne ikke nær så meget tid til forberedelse og kunne derfor undervise langt flere timer.

Der står taber på Trumps ryg

GLOBAL KOMMENTAR
PETER WIVEL

Skulle han vinde, bliver det på et historisk lavt mindretals stemmer.

TIL NOVEMBER skal det vise sig, om den antagelse stemmer, der siger, at mens vi i Europa vælger vores politikere, er det omvendt i USA. Her udvælger politikerne deres vælgere. At dette regnestykke langt fra altid går op, viser Barack Obamas to sejre i 2008 og 2012 og ikke mindst valget til USA's Kongres, altså Repræsentanternes Hus og Senatet, i 2018. I alle tre tilfælde sejrede USA's Demokratiske parti.

Valget af en sort præsident gav racister et chok og udløste det, der kaldes Tea Party revolutionen. Den sikrede et republikansk flertal i begge Kongressens kamre ved valget i 2010 og hindrede Obama i at udpege en ny dommer ved den amerikanske højesteret. Konservatismens arvogods vil i år fremover blive forvaltet nænsomt af republikansk indsatte dommere.

DENNE pæl i det amerikanske demokratis ligkiste blev hamret helt i bund med valget af Donald Trump i november for fire år siden. Trump vandt, da han, takket være groteske uligevægte mellem USA's stater, sikrede sig 306 valgmænd mod Hillary Clintons 232, skønt Clinton fik små tre millioner stemmer mere end Trump. Skulle Trump vinde valget i november, bliver det, hvis meningsmålingerne holder, med et så bragende underskud i *the popular vote*, at det vil gå over i historien og destabilisere landet.

DET ER denne valgkampes desperate kerne. Det vil nemlig i så fald være tredje gang inden for bare 20 år, at USA finder en republikansk præsident uden et vælgerflertal bag sig. Den egentlige kamp de næste to måneder handler om at inddæmme katastrofen ved at hindre så mange demokratiske vælgere som muligt i at stemme.

Ved præsidentvalget i 2000 vandt republikaneren George W. Bush takket være valgmandssystemet over demokraten Al Gore, skønt denne førte med små 550.000 stemmer. Vi skal mere end 100 år tilbage – til præsidentvalget i 1888 – før et mindretal knægtede et flertal af vælgerne. Fra 1892 til og med 1996, da Demokraten Bill Clinton genopstillede, har USA's præsident altid haft et vælgerflertal bag sig og dermed et folkeligt mandat.

De sidste 20 år har republikanerne nu to gange, med Bush i 2000 og Trump i 2016, stjålet sejren fra vælgerflertallet. Republikanske småsejre i afgørende stater skyldes systematisk valgsvindel på et bredt spektrum af gennemprøvede og velkendte indsatsområder, bakket op af højesteretsdomme, der i ytringsfrihedens navn skævvrider ytringsfriheden i milliardærers favør

Under Trumps ledelse er USA på vej til at blive et illiberalt demokrati, således som vi ser det i Polen og Ungarn. Her er højesteret magthaverens klakører, parlamentet en kulisse og korruption en selvfølge. Retslærde fortæller nu amerikanerne, at USA er en republik, ikke et demokrati. Frihed vejer altid tungere end lighed, hedder det. Minimalstaten er deres ideal.

TEA PARTY revolutionen vil dæmme op for en demografisk udvikling, der i rivende hast foryngere USA, gør landet mere kulturelt broget – mere friskt, grønt og retsbevidst – og giver kvinder en langt større indflydelse. Det magtmonopol, som har været forvaltet af højhelige kristne og hvide anglo-amerikanske mænd, er fortid.

Hos os er demokrati en styreform, hvor de, der adlyder loven, også i fællesskab og gennem deres folkevalgte repræsentanter er vores øverste lovgivere. Vores regering repræsenterer et flertal, men loven er alles repræsentant.

UDVIKLINGEN i USA dokumenteres med striber af meningsmålinger og fokussamtaler i vælgeranalytiker Stanley B. Greenbergs netop udkomne bog 'R.I.P. G.O.P.' - 'Hvil i fred Grand Old Party'. Greenberg anser det for udelukket, at Trump ved selve valgbehandlingen kan besejre de vælgermasser, der markerede sig kraftigt i 2018 og står om muligt stærkere i dag. Men USA er som bekendt miraklerens land.

Manden, der i årevis har halset gennem forretningslivet om kap med fallitten og derfor nærer et indædt had til "tabere", øjner – i overført betydning – lygtepælen i det fjerne. Den dag, han måtte falde, vil skeletterne omsider rasle ud af alle skabe. Mit kongerige for en hest!

En trossag

Omskæringsdebatten er blusset op igen. Tegning: Roald Als

Sporten vasker diktatorerne hvidere

SIGNATUR
MICHAEL SEIDELIN

Nu har 'sportswashing' nået Tour de France.

Det er en banal konstatering, at sport og politik har uendelig meget med hinanden at gøre. Autoritære regimer som i sin tid Sovjetunionen og demokratier som USA har brugt sporten som et diplomatisk og politisk redskab – som soft power – og nu kommer nye lande til.

I disse dage kører et hold fra Emiraterne – dog med europæiske ryttere – rundt på de franske landeveje som deltager i Tour de France, og tilstedeværelsen af Emirates-holdet på Tour'en er et nyt eksempel på det, humanitære organisationer som Human Rights Watch og Amnesty International kalder 'sportswashing'. Ikke mindst Emiraterne har brug for at få landets image pudset godt og grund-

diget af. Som det er tilfældet i nabolandet Qatar, som Emiraterne har et anstrengt forhold til, bliver menneskerettigheder trådt under fode, hvilket Human Rights Watch, Amnesty International og ekspertgrupper fra forskellige lande har dokumenteret uden konsekvenser for magthaverne i disse lande.

De vestlige demokratier vender ryggen til. Blandt andet fordi Emiraterne deltager i den internationale koalition med blandt andre Saudi-Arabien og Egypten – udstyret med franske våben – som fører krig mod de iransk-støttede oprørere i Yemen.

EMIRATERNE har med andre ord mægtige venner, men fremtiden er usikker. Golf-staterne ved, at olie- og gaseventyret en dag får en ende, og priserne på fossilt brændstof rasler ned.

Alliancer i dag kan blive brudt i morgen, og derfor er det en god ide at have et maksimum af goodwill forbundet med sit navn. Store sportsbegivenheder som de store cykelløb, VM-turneringer i fodbold og golf, den engelske Premier League tiltrækker milliarder af tv-seere og i stigende grad brugere af streamingtjenester over hele verden, og Golf-staterne bliver i stigende grad associeret med disse populære begivenheder. I år har Saudi-Arabien – som er med i cykelshovet med løbet Saudi-Arabien rundt – forsøgt at kø-

Tilstedeværelsen af Emirates-holdet på Tour'en er et nyt eksempel på det, humanitære organisationer som Human Rights Watch og Amnesty International kalder 'sportswashing'

be den engelske fodboldklub Newcastle United. Kronprins Mohamed bin Salman stod klar med en check på 374 millioner dollar, men den engelske Premier League satte i sidste øjeblik foden i. En af flere forklaringer er, at personer, som har begået handlinger, der er strafbare i Storbritannien, er ikke »fit and proper« til at købe en britisk klub.

Den kontroversielle kronprins har lige som sine naboer i Golfen, Emiraterne og Qatar brug for en grundig omgang vask. De mange sportsarrangementer, fra golfturneringer til cykelløb kulminerende med fodbold-VM i Qatar i 2022 skal dække over skandalerne og få disse regimer til at fremstå som medlemmer af det gode selskab.

HVOR ER PROBLEMET? Det er noget så gammeldags som moralsk. Som blandt andre Amnesty International påpeger, svækker rensningskningen af Saudi-Arabien kronprins oppositionen i landet, hvor undertrykkelse af kvinder og afstafelse med stening stadig er en del af virkeligheden i landet.

For hvorfor give demokratiske indrømmelser og gennemføre reformer, når store sportsarrangementer tiltrækker ikke alene sportsfolk, men også ministre og andre topfolk fra de deltagende lande, som med smil og skulderklap giver diktatorerne den anerkendelse, de søger?

Alligevel lyder det fra arrangørerne af sportsarrangementer, fra fodboldforbundet Fifa i forbindelse med VM i 2022 og det franske selskab, ASO, der blandt andet organiserer Tour de France og cykelløb i Golfen, at man ikke kan lade autoritære regimer på is.

Verdens opmærksomhed vil tvinge disse lande til reformer, lyder argumentet. Det er noget vrøvl. Forholdene omkring opførelsen af sportsanlæg og hoteller i Qatar op til 2022 er ligeså skandaløse i dag, som da de begyndte, viser enquete (rundspørger) i flere internationale medier, og undertrykkelsen af oppositionen i Emiraterne tager til.

Der er intet galt med private penge i sporten. Det var solide kapitalister, som grundlagde den engelske fodboldliga i 1888. Men nu rykker stater med nærmest ubegrænsede midler ind, som Qatars ejerskab af Paris-Saint-Germain og Emiraternes af Manchester City viser.

Det er et afgørende skred i fodboldøkonomien. Selv de russiske oligarker, som ejer klubber som Chelsea og AS Monaco, er i det selskab de rene fattigrøve, og PSG's og Manchester City's utallige og vellykkede forsøg på at omgå for eksempel reglernes om det europæiske fodboldforbunds Financial Fair Play lover ikke godt. Og nu cykler Emiraterne også med i Tour de France.

michael.seidelin@pol.dk

Giv os den lange radioavis tilbage

Drop jinglerne og brug tiden på nyheder og oplysning.

RADIO

FLEMMING SØEBJØRG, REDAKTØR, FORFATTER

JOURNALIST Jonas Schrøder-Andreasen nævner i sin anmeldelse af Radioavisen 24. august på fjernsynssiden, at »Radioavisen er tryk, men noget halter uden egentlig at komme ind på sagens kerne. Jeg kan godt forklare, hvad der er galt med Radioavisen: Det er stressniveauet, kravet om kort og hurtigt nyhedsafle-

ring, der får det til at halte. En 'lang' radioavis er i dag på fem minutter, en 'standardradioavis' er på tre minutter, mens middagsradioavisen er på formidable 15 minutter, et helt kvarter!

For ikke så mange år siden var en lang radioavis på ti minutter (kl. 7-8-9, kl. 17 og 23), mens Middagsradioavisen var på en halv time, 30 minutter.

DET, MENTE nogle i Danmarks Radio åbenbart, var mere, end hvad lytterne kunne kapere og holde til, og vi har i dag derfor kun nogle korte staccato-radioavis på tre-fem minutter.

Har det nogen betydning? Det har det, for i dag skal nyhedsoplæseren ikke kun oplæse nyhederne, men han eller hun skal også være underholder og bakke med jingler, fanfarer, trutterutemusik,

Til tider virker Radioavisen som Fumbleby Radio, og det er meget diletantisk med alle disse uheld og udfald

kvikke bemærkninger samt andet tant og fjas med det resultat, at det ofte er vigtigere at få afspillet en jingle end at få læst nyhederne op.

TILMED SKAL oplæseren kæmpe med dårlige telefonforbindelser (Kan du ikke lige gå hen til vinduet med mobilen?), med journalister, der ikke kan få forbindelse med interviewfore, med reportere, der står på støjende steder og prøver at få ørenlyd, samt med et hav af tekniske uheld.

Til tider virker Radioavisen som Fumbleby Radio, og det er meget diletantisk med alle disse uheld og udfald – lever vi ikke i en højteknologisk tidsalder, hvor dette kunne undgås?

Når oplæseren bruger dyrebare sekunder på at finde den rigtige jingle eller fan-

fare »Jeg skal lige finde den rigtige knap at trykke på«, går tiden jo fra hans/hendes egentlige arbejde, nyhedsoplæsningen, og det er faktisk at udvise despekt for os lyttere.

LAD OS FÅ de lange radioavis igen og undgå jingler og fanfarer, der kun er spill. Særligt nu, hvor radioen under coronaen har vist sig at have en enorm betydning som nyhedskilde og for kommunikationen mellem stat og borgere, og det er vel også dét, der ligger i begrebet public service?

Det er jo det, Danmarks Radio er etableret for. Vend tilbage til de gamle dyder, som Radioavisen engang repræsenterede – nemlig pålidelighed, præcision, grundighed og respekt over for lytterne. Vi fortjener det!

Dagens Navneredaktør Niels Nørgaard
Telefon 33 47 23 33
Listestof Gerd Salmark
E-mail navne@pol.dk

Dødsannoncer
www.annoncerjppol.dk
Telefon 33 47 25 04
E-mail annoncesalg@pol.dk

Husk at sende nyt om personlige mærkedage, fødselsdage og jubilæer senest fem dage før begivenheden til: Politiken, Dagens Navne, Rådhuspladsen 37, 1785 København V, eller e-mail: navne@pol.dk

I MORGEN FYLDER

30 Skuespiller Thomas Ernst, 31, håndboldspiller Ann Grete Nørgaard Østerballe, 37.

40 Ejer, direktør Mikkel Borg Bjergsø, 45, restauratør, brygger Jeppe Jarnit-Bjergsøe, New York, USA, 45, advokat, associeret partner Shaina Jabbar, Valby, 46, direktør Henrik Rosen-dahl, Vedbæk, 48.

50 Managing partner, advokat Tomas Haagen, Charlottenlund, 54, direktør, agronom Hans Aarestrup, Fredericia, 54, landsdommer Erik Pedersen Bentzen, Silkeborg, 55, fhv. direktør, cand.scient.pol. Henriette Rald, Bagsværd, 56, direktør, cand.jur. Kim Sparlund, Valby, 57, administrerende direktør, cand.polyt. Jørgen Hallundbæk, Meise, Belgien, 58, vice chief executive officer Claus Michael Valentin Hemmingsen, Gentofte, 58, overlæge Christian Ross Pedersen, Farum, 58, forlægger, mag.art. Charlotte Jørgensen, København K, 59, administrerende direktør, cand.jur. Niels Neergaard, Værløse, 59.

60 Formand, fhv. EU-kommissær, fhv. minister, journalist Connie Hedegaard, Hellerup, 60, adm. direktør Marianne Rosager, Værløse, 60, tegneserietegner, dramatiker, illustratør Nikoline Werdelin, Frederiksberg, 60, koncerndirektør Per Falholt, Holte, 62, direktør, dyrlæge, ph.d. Jan Mousing, Fredensborg, 63, tegner Mette Dreyer, Aarhus, 64, forfatter Klaus Lynggaard, Hørsholm, 64, kunstner, cand.phil. Helle Frøsig, København S, 65, barindehaver Claus Ploug, København N, 67, fhv. direktør, sygeplejerske Susanne Norup, Frederiksberg, 69.

70 Professor, dr.jur. Ingrid Lund-Andersen, Frederiksberg, 71, pianist, docent Amalie Mallings, Valby, 72, fhv. landholdsspiller Viggo Jensen, Odense, 73, pensioneret kommandør Arne Stihøj Pedersen, Hellerup, 73, fhv. teaterleder, instruktør Jan Torp, Horsens, 73, fotograf John Ulrik Duurloo, København Ø, 74, operasanger, cand.mag. Antje Jansen, Frederiksberg C, 74, direktør Bjarne Jensen, Hillerød, 74, fhv. formand, direktør Hans Bjerg-Pedersen, Skodsborg, 76, arkitekt Poul Jorsal, Køge, 77, skuespiller Puk Schaufuss, Rungsted Kyst, 77, professor emeritus, dr.phil. Gerhard Boysen, Gi-strup, 78, fhv. direktør, fhv. borgmester Poul Vesterbæk, Aalborg, 78, formand, fhv. direktør Torben Binderup Jensen, Lille Skensved, 79, guldsmed Jørgen Rasmussen, Aalborg, 79, fhv. overbibliotekar Mette Stockmar, Helsingør, 79.

80 Fhv. skoledirektør Agnete Andersson, Farum, 85, speciallæge Birgit Henriksen, Charlottenlund, 87.

90 Dommer Jens Gabe, Vejby, 91 og professor emeritus, dr.phil. Henning Lund, Risskov, 91 år.

Nikoline Werdelin deler kærlige tæsk ud til storbyens eksistenser

60 I MORGEN. I årtier har tegneren, dramatiker og forfatteren **Nikoline Werdelin** ved sit arbejdsbord været i selskab med storbyens afdankede eksistenser, middelklassens skilsmisser og velfærdssamfundets indadvendte, skrøbelige violinister, der bliver sendt i skånejob som kustoder.

I lige så mange år har Nikoline Werdelin, der vender mere indad end udad, samtidig forsøgt at dosere og skjærme sig mod det hav af uventede informationer, der bare bliver flere og flere af. Pop-ups, likes, mails, fotos og sms'er, der risikerer at klippe tankerne i stykker, inden man får tænkt dem til ende.

SÅ DE TO måneders isolation i begyndelsen af coronapandemien - med ordineret afstand til andre mennesker - følte faktisk som en befrielse, har hun tidligere sagt i Politiken.

I den periode behøvede hun nemlig ikke at melde afbud til ting, hun var kommet til at sige ja til, men kunne i stedet nøjes med at gå den samme tur med hunden hver dag ved sommerhuset i Vestsjælland.

En rytme, der passer bedre til et gemt, der i et almindeligt hverdagsliv i hovedstaden føler sig udsat for en evig overdosis af indtryk.

Tegneren, dramatiker og forfatteren Nikoline Werdelin er født op vokset i Charlottenlund.

I gymnasiet kom der flere tegninger end tyske verber ud af blyanten og meget af tiden var hun mest optaget af at sidde og spekulere over, om lærerne mon havde vand i benene, skulle skilles eller måske var alkoholikere.

Som 16-årig flyttede hun hjemmefra, droppede ud af 2. g og besluttede at rejse til Paris for at finde sin kunstneriske nerve. Hun nåede dog kun til Padborg, før hun rejste hjem og i stedet brugte tre år på Skolen for Brugskunst.

HER VAR TEGNESERIER heldigvis en del af pensum. Og i dem fandt Nikoline Werdelin en lille solrig plet, hvor hun både kunne udfolde sin sans for ord og tegninger.

I den bredere offentlighed blev Nikoline Werdelin født i 1984, hvor hun vandt Politikens tegneseriekonkurrence med striben 'Café' og tog en generation af selvspejlende storbymennesker med sig ind i avisen, som blev boende i spalterne de næste fire år.

Ti år senere, i 1994, flyttede Nikoline Werdelin igen ind i Politiken, denne gang med striben 'Homo Metropolis', som hun selv betragter som sit hovedværk. En fortælling om den danske storby-middelklassens ensomhed, utroskab, delebørn og eksistentielle dilemmaer, der fortsatte med et par solide pauser frem til 2014.

“ Som 16-årig flyttede hun hjemmefra, droppede ud af 2. g og besluttede at rejse til Paris for at finde sin kunstneriske nerve

Sidste omgang af 'Homo Metropolis' fra 2010 til 2014, blev lavet fra Berlin, hvor Nikoline Werdelin boede i otte år fra 2006 til 2014.

Da hun flyttede til den tyske hovedstad, var det med en forestilling om, at hun skulle ryge lange tynde cerutter, diskutere litteratur med byens storånder og sugte til sig af byens teaterliv.

I STEDET ENDTE hun med at bruge en stor del af tiden på gåture med sin boxer, på at tage en række udendørs kurser i hundehaling og hundetræning og på at sludre med hundefolket.

For hun havde glemt, hvor mange mennesker der faktisk kan være i et teater. Og når hun endelig vovede sig derind, kunne hun ikke lade være med at sidde og tænke på, hvor mange hårsække der var samlet under ét tag.

Nikoline Werdelin har skrevet ni teaterstykker og selv instrueret de fleste. Hun debuterede med stykket 'Liebhaverne' i 1997, året efter skrev og instruerede hun stykket 'Den blinde maler'.

For stykkerne 'Mine to søstre' og 'Bob-

lerne i bækken' modtog hun i 2001 og 2002 en Reumert som årets dramatiker.

Hendes seneste teaterstykke, 'Stjernefamilien', blev sat op på Det Kgl. Teater i 2017. I 'Stjernefamilien' undersøgte hun - som altid - hvor tæt man kan spænde komedie og mørke op mod hinanden. Med andre ord: om fladlus, likes, stemmer i emhætten, syriske flygtninge, nettets overflod af afblegede penetrerede numsehuller og længslen efter et langbord kunne være på den samme scene.

Det kunne de. Men »kærligheden til sproget og lyken ved at arbejde alene«, betyder, at det mere udadvendte teaterarbejde for hendes vedkommende nu er et afsluttet kapitel.

I DE SENESTE 34 år har Nikoline Werdelin også haft en ugentlig tegneserie i farver i et ugeblad. De første 24 år i Alt for Damerne og de seneste ti år i ugebladet Søndag. I fjorten år, frem til foråret 2020, havde hun desuden en ugentlig brevkasse i Søndag.

I begyndelsen af oktober udgiver Niko-

MULTIKUNST. Niikoline Werdelin mestrer det meste. Hun tegner, skriver teaterstykker og instruerer selv de fleste. Og nu er hendes første roman på vej.

Foto: Jacob Ehrhahn

line Werdelin sin første roman, 'Hvordan man redder en lemming'. Hovedpersonen er en - ved første øjekast - lidt undervældende person, nemlig den 67-årige ny-skilte og fyringstruede biolog Hans, der er meget optaget af sin potens og af lemmingen, »den vævre orangegule gnaver«. Hans elsker både lemmingen for dens mod til at blotte sine gule fortænder og skribe ad større fjender og for dens accept af sit enkle og ydmyge liv.

HVOR NIKOLINE WERDELIN tidligere var meget optaget af »de interpersonelle relationer«, afspejler romandebuten, at hun også i tiltagende grad er optaget af naturen og vores forbundethed med den. I forbindelse med romanarbejdet har hun i flere år researchet og talt med forskere om den forandring, »vi er ved at påføre Jordens fauna og os selv«.

Selv holder Nikoline Werdelin, hendes mand, Ib Lucas, og boxeren Esta halvdel af året til i lejligeden på Frederiksberg og den anden halvdel af året i sommerhuset på Vestsjælland.

LOTTE THORSEN

I MORGEN

50 Vibeke Nørgaard Forlagschef, Solrød

Vibeke Nørgaard er vokset op i det vestjyske og efter en kort flirt med Aalborg Universitet blev hun uddannet cand.mag i dansk og historie fra Roskilde Universitetscenter.

Hun begyndte sin karriere i forlagsbranchen i 2000, da hun blev ansat som bogklubchef for Pædagogisk Bogklub/Hans Reitzels Forlag. Allerede i 2004 kom hun til Akademisk Forlag. Først som marketingkoordinator og fra 2007 som forlagschef.

Vibeke Nørgaard navigerer sit forlag i et marked i omstilling. Digitaliseringen skaber nye krav til tilgængelighed og formater, og de studerende anno 2020 synes at mene, at en krone brugt på en studiebog er sværere at slippe end en krone brugt på - nå ja - så meget andet.

Ikke desto mindre lykkes det Vibeke Nørgaard at drive et forlag i vækst, både når det gælder økonomien, men endnu vigtigere, når det gælder udsyn, kompetencer og evne til at se relevante og vigtige titler.

Hendes energi og jyske viljestyrke er lige så legendariske, som de er genkendelige. På forlagsgangen møder man altid Vibeke Nørgaard i frisk trav og med et stort smil eller en smittende latter.

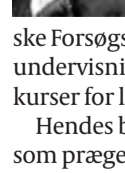
70 Hans Erik Vindahl Jensen Cand.merc., Holte

Hans Erik Vindahl Jensen er født og opvokset i Frederiks-værk. Udannet cand.merc. i organisationsteori i 1979 fra Københavns Universitet. Fra 1976 til 1981 arbejdede han på Lyngby Handelskole.

Derefter skiftede han til Hillerød Handelsskole fra 1981-2012, hvor han fungerede som tillidsmand og medstifter af fore-

85 Agnete Andersson Fhv. skoledirektør, Farum

Med en uddannelse som folkeskolelærer og efterfølgende undervisnings erfaring i bagagen gav Agnete Andersson sig i kast med forsøgsarbejde på Statens Pædagogiske Forsøgscenter, udgav nytænkende undervisningsmaterialer og etablerede kurser for lærere og inspektører.

Hendes bogserie 'Integreret Dansk', som prægede danskundervisningen i folkeskolen i 70'erne og 80'erne, har solgt i mere end 100.000 eksemplarer. Senere tog hendes skolekarriere en mere administrativ drejning, da hun først blev vice-skoledirektør i Søllerød og siden skoledirektør i Farum. Hun fortsatte dog også med at være konsulent og underviser på

ningen for tidligere elever. Hans Erik Vindahl Jensen underviste i erhvervsøkonomi og afsætningsøkonomi.

I 2012 gik Hans Erik Vindahl Jensen på efterløn, og siden har han brugt sin tid på at cykle, læse Politiken, som han har haft abonnement på, siden han var 18, og sine seks børnebørn, som han har på besøg hver onsdag til 'onsdagsklubben'.

Hans Erik Vindahl Jensen er gift med Lis Meyer-Karlsen, som han mødte på Hillerød Handelsskole.

Danmarks Lærerhøjskole, ligesom hun etablerede undervisning om det danske skolesystem i såvel Polen som Tyskland.

Agnete Andersson er et af de mennesker, der er nødt til at gøre noget ved det, når hun oplever, at noget kan blive bedre - det være sig folkeskolen, menighedsarbejdet, folkeoplysning, integrationen af nydanskere, demokratiseringen af de tidligere østlande eller den globale mellemfolkelige forståelse.

Hun engagerer sig og yder sit bidrag, hun kan ikke lade stå til, aktuelt ved at informere om og skabe debat om Verdensmålene gennem 'NetOp aftenskolen'.

Hun er fortsat meget aktiv, fx er hun formand for aftenskolen NetOp Allerød-Furesø og medlem af Radikale Venstre, medlem af Furesø kommunes Integrationsudvalg og deltager i Farum Midtpunkts beboerdemokrati.

MINDEORD

■ Fhv. chefredaktør Sven Ove Gade skriver mindeord om redaktør **Jørn Ackermann**, 78 år:

En dag midt i 1980'erne væltede en rasende Preben Møller Hansen pludselig ind på mit kontor på Ekstra Bladet. »Hvor er han? Hvor er Ackermann« brølede han »Han skal have et par på siden af hovedet«. Høfligt viste jeg den vrede sømand ned ad gangen. Snart lod der høje råb. Med ét blev der stille. De to kombattanter havde fundet sammen om en øl.

Møller Hansen, dengang formand for Sømandenes Forbund, var ikke ene om at blive rasende på Ekstra Bladets arbejdsmarkedsmedarbejder. Det kostede at tage de faglige koryfæer under kritisk behandling, men fornemmede Ackermann en 'god' historie i pamperverdenen, lod han sig ikke kyse. Hans energi var nærmest grænseløs. Idéer og historier væltede ud. Hvis det en aften så lidt svagt ud på nyhedsfronten, kunne man bede ham om at gå en tur ned på Christiansborg. Nogle timer senere ville han for det meste komme hjem med en forsidesidehistorie. Utallige er de kampagner, der var signeret Jørn Ackermann. Et par af hans kaliber på en redaktion og enhver snak om krise ville snart forstumme. Og endnu vigtigere: Hans loyalitet, trofasthed og hjælpsomhed var nærmest grænseløs. Over for bladet og over for den udstrakte vennekreds.

Af og til kunne han måske forekomme

lidt naiv, men tag ikke fejl. Naiviteten dækkede over en næsten uudslukkelig fantasi, når det gjaldt om at finde en vej frem. Var der problemer, var man aldrig i tvivl om, at Ackermann ville bakke op og om nødvendigt rede til at rykke ud.

At han var den fødte iværksætter, viste han, da han med domicil i Tølløse startede sin egen avis for detailhandlen. I en ombygget stald fik han opbygget en redaktion. Med den ene hånd redigerede han Superavisen, med den anden var han i løbende kontakt med de annoncører, som skulle sørge for det økonomiske fundament. Det skulle snart vise sig, at han, journalisten, også var den fødte sælger.

I de senere år blev denne højtråbende sønderjyde fra Sønderborg plaget af sygdom, men støttet af sin sygeplejerskekonen Gitte og mange børn lod han sig stadig ikke slå ud.

■ Fhv. formand i Danske Bioanalytikere Bert Asbild skriver mindeord om fhv. næstformand i Danske Bioanalytikere **Lotte Gaardbo**, Frederiksberg, 73 år:

Hun fik hevet laboratoriet op fra kælderen.

Skulle jeg sætte en enkelt overskrift på Lottes lange indsats for bioanalytikerprofessionen, kunne ovenstående være et passende bud. Hun insisterede simpelt hen på, at vores lille, centrale, men desværre tidligere ofte så oversete faggruppe sad med alle de steder i sundhedsvæs-

net, hvor der var indflydelse at få og en relevant opgave at løse.

Jeg mødte Lotte første gang i begyndelsen af 1980'erne, da vi begge var fællestillidsrepræsentanter i det, der dengang hed Landssammenslutningen af Hospitalstalslaboranter. Hun på Klinisk Biokemisk Afdeling på Rigshospitalet, jeg på KBA på Odense Sygehus. Vi var dengang de første og eneste to af vores slags i hele landet. Jeg fandt lynhurtigt ud af, at jeg skulle trække alt, hvad jeg kunne på denne på én gang sprudlende sjove og samtidigt seriøst visionære kollega, der altid var forberedt til fingerspidserne.

Vores samarbejde og venskab fortsatte gennem årtier og blev kun endnu tættere, da jeg selv blev formand for det, der nu hed Danske Bioanalytikere. Det var i 2008. Lotte sad der allerede som næstformand, en post hun beklædte fra 2000 og de næste 12 år frem.

Som næstformand gjorde hun alt for at få bioanalytikerfaget sat mere proaktivt i spil i det store sundhedsfaglige kollektiv. Konkret ved at være drivkraften bag 'den diagnostiske samarbejdspartner'. Et begreb, der i dag er kendt ikke kun på danske sygehusafdelinger, men eksisterer i forskellige udgaver i sundhedsvæsner over hele verden; laboratoriet skal ikke bare levere varen. Laboratoriet skal i høj grad også være med til at definere varen.

Hun gjorde mere for vores fags udvikling og synlighed, end andre jeg kan komme i tanke om. Jeg savner hende.

KULTURGUIDEN

Teaterliste

AVENY-T
70202096
www.aveny-t.dk
Frederiksberg Alle 102
Kl. 20.00
EN HISTORIE OM VOLD

Det Kongelige Teater - Gamle Scene
+45 33 69 69 69
www.kglteater.dk
Kongens Nytorv
1017 København K
Kl. 19
Balletundervisning for voksne - let øvede

Det Kongelige Teater - Gamle Scene
+45 33 69 69 69
www.kglteater.dk
Kongens Nytorv
1017 København K
Kl. 19
Balletundervisning for voksne - begyndere

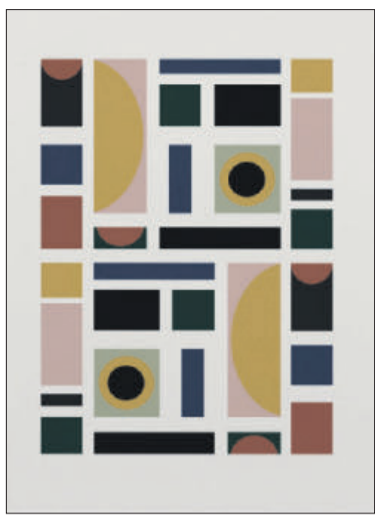
Teatret ved Sorte Hest
33 31 06 06
sortehest.com
Vesterbrogade 150
1620 KBH V
MENS VI VENTER PÅ GODOT
★★★★★ Frdb. Amts Avis
★★★★★ Børsen ★★★★★ JP

POLITIKENS FORHAL

Man-fre: 8.30-19
Lørdag: 10-14
Søndag: Lukket

Rådhuspladsen 37
1785 København V
Gratis adgang

Udstillinger, artist talks, debatter, performances m.m.

BML 04. Farverigt collagemotiv af tekstil- og mønsterdesigner Berit Mogensen Lopez. 50 x 70 cm. Plakaten er trykt på FSC-certificeret papir og leveres uden ramme. Sælges kun online. **10% af salget af BML 04 går til Verdensnaturfonden. Pluspris 295 kr.** Pris uden abonnement 349 kr.

Fri fragt ved køb for min. 899 kr.

Stort udvalg af plakater i Plus

Harlekin. Grafisk særtryk af Svend Johansen. 42 x 59 cm. Sælges kun online. **Pluspris 140 kr.** Pris uden abonnement 165 kr.

Hummer. Aage Lunds plak for Fiskehuset No.1 fra 1917, inkl. ramme. Sælges kun online. **Pluspris 1.100 kr.** Pris uden abonnement 1.295 kr.

Jellyfish. Plakat af australske Bec Kilpatrick. 50 x 70 cm. Leveres uden ramme. **10% af salget af 'Jellyfish' går til Verdensnaturfonden.** Sælges kun online. **Pluspris 295 kr.** Pris uden abonnement 349 kr.

1:1 Pine Cone Orange. Plakat af svenske Form Us With Love for danske Paper Collective. Trykt på FSC-certificeret papir og ved svanemærket produktion i Danmark. 50 x 70 cm. Leveres uden ramme. **10% af salget går til organisationen Forest Of The World.** Sælges kun online. **Pluspris 295 kr.** Pris uden abonnement 349 kr.

Sort paa Hvidt. Sven Braschs plak fra 1918, inkl. ramme. 62 x 86 cm. Sælges kun online. **Pluspris 1.100 kr.** Pris uden abonnement 1.295 kr.

Forbehold for trykfejl og udsolgt.

POLITIKENPLUS

Jødisk Nytårskoncert De Hvide Busser

Den prisbelønnede komponist og saxofonist Benjamin Koppel har, i anledningen af 75-året for De Hvide Bussers redning og hjemtransport af omkring 20.000 kz-fanger i foråret 1945, komponeret et værk baseret på samtaler med overlevende.

Med en musikalsk fortolkning bliver der givet plads til, at hver især kan tænke sig et følelsesliv ind i den voldsomme historie. Via musikens magi bliver både empati og eftertænksomhed, glæde og sorg aktiveret som inspiration til fortsat at tale om og videreformidle historier.

Koncerten bliver indrammet af Benjamins personlige ven, historiker og forfatter Bo Lidgaard, der har beskæftiget sig indgående med emnet, blandt andet i den roste bog 'Redningsmænd'. Derudover vil kontrabassist Thommy Andersson samt solocellist fra DR Symfoniorkestret Henrik Dam Thomsen være at finde på scenen.

Koncerten er arrangeret af Jewish Culture in Copenhagen og Det Jødiske Samfund i Danmark.

Tirsdag 27. oktober kl. 19.30
Københavns Synagoge,
Krystalgade 12, 1172 København K.
Pluspris 200 kr. Pris uden abonnement 250 kr.

SANG PÅ SLOTTET

Sangworkshop for både ny-sangere og andre sangglade mennesker med sangpædagog Pia Bohr Scharling, forfatter til bogen 'SYNG - du kan godt! En håndbog for brusebads-sangere'.

Oplev den berusede fornemmelse af at synge sammen med andre og at blive båret med af sangens kraft. Vi skal synge alle mulige sange, fra Kim Larsen til Carl Nielsen. Der behøves absolut ingen forudskab. Tværtimod så kan alle deltage og inviteres til at synge med og til at mærke den livsgnist og glæde, der ligger gemt i din stemme. Mini-sangkurset finder sted på Ledreborg Slot ved Lejre i de smukkeste omgivelser man kan tænke sig. Slotsejeren John Munroe kommer selv forbi og fortæller om slottets historie og byder på en mini rundvisning.

Lørdag 14. november kl. 10-16
Ledreborg Slot, Familiesalen,
Ledreborg Alle 2 D, Lejre
Pluspris 695 kr. Pris uden abonnement 825 kr.
Prisen er inkl. undervisning, sandwichfrokost, kaffe og kage.

REJS MED POLITIKEN PLUS

SORT SOL DAGSTUR

Til oktober er det igen tid til at opleve en af Danmarks største naturoplevelser Sort Sol, når op til 500.000 stære samles, inden de går til overnatning i marskens rørskov. Her ved de hurtige rovfugle som duehøg, spurvehøg, dværgefalk og vandrefalk, at der kan hentes et nemt måltid. Men stærene vil det anderledes, og unikke formationer dannes, når stærene laver undvigemanøvrer for at undgå de sultne rovfugle.

nogle timer på både den danske og tyske side, hvor vi kan opleve vadehavets fugle. Efter Saltvandsøen mødes vi med vores lokale naturguide, der vil guide os hen til det sted, hvor stærene forventes at gå til overnatning, og her fortæller han os mere om fænomenet Sort Sol.

Turen starter på Sjælør Station, hvor vi sammen med Scanbird-guide Jan Hjort, kører i bus direkte til Saltvandsøen syd for Højer. Her bruger vi

Lørdag 3. oktober kl. 10.30
Mødested: Sjælør Station
Hjemkomst ca. midnat.
Pluspris 720 kr.
Pris uden abonnement 820 kr.
Teknisk arrangør: Scanbird

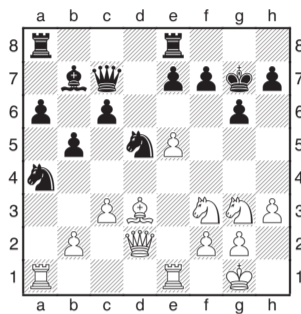
Læs mere om koncerterne og køb billet på politiken.dk/plus
Billetpriserne bliver pålagt et gebyr.
Forbehold for trykfejl og udsolgt.

POLITIKENPLUS

SKAK

Lav profil

Den afbrudte kandidat-turnering genoptages den 1. november i Jekaterinburg, Rusland. Stilling efter 7 af 14 runder: 1-2. I. Nepomniachtchi og M. Vachier-Lagrave 4,5 3-6. E. Caruana, A. Giri, Wang Hao og A. Grischuk 3,5 7-8. Ding Liren og K. Alekseenko 2,5. Vinderen får en VM-match mod Carlsen. De otte deltagere har valgt forskellige Corona-tilgange. Nepo har spillet på livet løs, mens f.eks. Vachier-Lagrave har holdt lav profil. Han har kun lige stukket næsen frem i lyn-turneringen Titled Tuesday på chess.com:

Hvid trækker - se træk 19
M. Vachier-Lagrave - M. Mchedlishvili
1.e4 d6 2.d4 Sf6 3.Sc3 g6 4.Sf3 Ig7 5.Le3 c6 6.h3 0-0 7.a4 Sbd7 8.Ld3 Dc7 9.0-0 b6 10.Se2 Lb7 11.Sg3 a6 12.c3 b5 13.Dd2 Tfe8 14.Tfe1 Sb6 15.Lh6 Sxa4 16.e5 dxe5 17.dxe5 Sd5 18.Lxg7 Kxg7 19.Sh5+! gxh5 20.Dg5+ Kh8 21.Df5 Og snart mat 1-0

SUNE BERG HANSEN
skak@jppol.dk

BRIDGE

Autopilot

Som modspiller fungerer det fint i de fleste spil at følge de gængse regler om lavt i anden hånd, højt i tredje og honnør på honnør. Det betyder imidlertid ikke, at man kan sætte sit modspil på autopilot:

N. Alle	♠ K10 6 5 4
	♥ E 4 2
	♦ 10 8 3
	♣ D
♠ D2	♥ 8
♥ 8 7 6	♦ K10 9 3
♦ E 5 4	♣ K 7
♣ B10 9 2	♠ K 7 6 5 4 3
	♥ E 9 7 3
	♦ D 5
	♣ B 9 6 2
	♠ E 8
Nord Syd	
2 Ru 4 Sp	
pas	

Nords 2 Ru var Ekren og lovede 6 til 10 honnørpoint og mindst 5-4 i major. Vest spillede Kl B ud til D, K og es, og efter klør til trumf, spar til esset og spar til kongen fortsatte Syd snedigt med en lille ruder fra bordet. Øst bekendte med Ru 7, og så var det sket for modspillet. Vest stak Ru 9 med Ru D og skiftede til Hj 8, hvor Syd lagde lavt fra bordet. Hvis Øst lagde lavt, forsvandt modspillet hjertesstik, og stak han op på Hj K og tog Ru K, kunne Syd efterfølgende indkassere Hj D og lægge to ruder på Hj EB. Alt det kunne Øst have undgået ved at gå op på Ru K og spille ruder, hvor Vest tager Ru ED. Syd skal også af med et hjertesstik og må en ned. **BRUUN/BLAKSET**
bridge@jppol.dk

RADIO

P1 - efter kl. 18 kun digitalt

05.00 Radioavisen
05.03 Supertanker: Vi kan redde klimaet, hvis vi vil
06.05 P1 Morgen
09.05 Hjernebassen på P1: Konspirationsteorier
10.03 Småborgere
10.30 Naturen kalder - med Bengt Holst i Suserup Skov
11.03 Tidsånd: Frihed for Loke og Tor
12.00 Radioavisen
12.15 Ring til regeringen
13.03 Public Service
13.33 Tynd og glad?
Tykthed forbinder vi med alt det, vi ikke kan lide. Tykke mennesker symboliserer i populærkulturen både grådighed og dovenskab. Sådan har det været siden Antikken. Og vi mennesker har altid strøet den naturlige krop ind i stramt shapewear. Derfor udsættes tykke mennesker stadig den

dag i dag ofte for hån, spot og latterliggørelse. Det fortæller kulturforsker og tykkaktivist Dina Amlund, som kæmper for, at vi alle skal blive opmærksomme på de strukturer, der undertrykker og diskriminerer tykke mennesker.
14.03 Kulturen på P1: Kulturen på P1 er programmet, der oplever kulturen med både hjerte og hjerne og åbner døren til bejestrung, indsigt og eftertanke.
16.05 Orientering
18.05 Ring til regeringen
18.50 P1 anbefaler
18.55 Nyheder fra Grønland på dansk
19.03 Public Service
19.33 Tynd og glad?
20.03 Filmland: Har Venedig lige knockoutet coronaen?
Kan man virkelig afvikle en stor international filmfestival under coronapandemien? Godt spørgsmål, som venetianerne i de her

dage forsøger at få svar på. Mens alle store filmfester har været aflyst det seneste år, tager den fine gamle festival i Venedig chancen, bevæbnet med mundbind, sprit, temperaturmålere og såmænd også maskinpistoler. Lykkedes det? Har filmbranchen fundet en måde at kontrollere plageånden, coronaen? - spørger Filmland, der også anmelder biografaktuelle film som komedien 'The King of Staten Island' og den politiske dokumentar 'Til Sama'. Filmland anmelder: The King of Staten Island. The Personal History of David Copperfield. Til Sama.
21.03 Tidsånd: Frihed for Loke og Tor
22.03 Orientering
00.05 Hjernebassen på P1: Konspirationsteorier
01.03 Kulturen på P1
03.03-05.00 Orientering

P2 - indtil kl. 18 kun digitalt

05.03 P2 Klassisk
07.05 P2 Morgenmusik
08.05 Morgenandagten
Præludium: Edmund Hart Turpin, Introductory Voluntary B-dur. Ord til dagen: Af Gregor af Nyssa. Salme: 751 "Gud ske tak og lov!". Fra det N.T.: Matthæus 18, 21-35. Korvers: Nils Greenhow: Guds nåde højt jeg prise vil (tekst: Hans Christensen Sthen 1586). Salme: 683 "Den nåde, som vor Gud har gjort". Postludium: Johann Gottlieb Janitsch: Poco largo d-mol.
08.25 P2 Morgenmusik
10.03 Hej P2
12.00 Radioavisen
12.15 På opdagelse
14.03 Grammofon
16.05 Amadeus
18.05 Koncertaften på P2.
19.20 P2 Koncerten - Reicha, Ravel & Beethoven. Ensemble Storstrøm åbner den nye sæson

med en serie koncerter der har 250-årsfødselsdagen Beethoven som gennemgående tema. Ved aftenens koncert er han sat i perspektiv af Ravel og Anton Reicha. Koncerten er samtidig den første med den nye ensembleleder, Maj Kulberg ved roret. Anton Reicha: Kvartet nr. 3 i G-dur for fløjte og strygere. Ravel: Introduktion og Allegro (1905). Beethoven: Klaverkvartet i Es-dur, op. 16. Ensemble Storstrøm. (KUMUS 11. september). Ca. 21.30 Cellisten Maria Edlund, der er uddannet på Det Jyske Musikonservatorium, spiller Schmittke, Platti og Thorvaldsdottir.
22.00 Natværmeren. - med klassisk musik og det, der ligner.
00.05 Intermezzo
00.15 På opdagelse.
02.03 P2 Klassisk. Musik uden stop. Find playlisten på nettet.
03.03-05.00 Natværmeren.

P3

05.00 Radioavisen
05.03 Natradio
06.04 Go! Morgen P3
12.00 Nyheder
12.04 Pelle Peter på P3
14.04 Curlingklubben
16.04 P3 med Nynne Givskov
18.04 Liga. P3's daglige sportsunderholdning, hvor lytterne får alt at vide om de største og mest spektakulære begivenheder fra sportens verden. Her er gæster, live reportager, god stemning og masser af kærlighed for sporten.
21.03 Neonlys. Fie Neergaard sætter lyden og sørger for selskab til din aften med aktuelle musikgæster, løftet stemning og cremen af det bedste nye musik.
23.03 Musikpanelet. Produceret for DR af Munck Studios København.
00.05-05.00 Natradio

P4

05.00 Radioavisen
05.03 Morgenklubben
06.05 Regionale programmer
10.03 Formiddag på 4'eren
12.00 Radioavisen
12.15 P4 Play
14.03 Klik
15.03 Regionale programmer. - med nyheder hver halve time. Reportager, musik, trafik og aktuelle begivenheder.
18.05 P4 Aften.
Vi sætter musik til din aften, og giver dig det bedste af både nye og gamle hits. P4 Aften er Danmarks største levende jukebox med godt selskab, underholdning og masser af musik. Vi sender direkte fra 18 til 21, hvor du har mulighed for at få oplydt dit musiknske.
21.03 P4 Aften
00.05-05.00 P4 Natradio

Radio 4

06.05 Radio4 Morgen
09.05 Ring til Due
10.05 Den nye rumalder
11.05 Verdens lykkeligste arbejdsmarked
12.00 Nyheder på Radio4
12.10 Rigtige røverhistorier
13.05 Fremkaldt
14.05 Kraniebrud
15.05 4-toget
17.05 4 på foden
19.05 Comedy-kontoret
20.05 Dagen i dag
21.05 Fremkaldt (G)
22.05 TalentLab
00.00 Nattevagten
02.00 Det sidste måltid (G)
02.55 Talentlab highlights
03.10 Nattevagten highlights
04.10 Kraniebrud (G)
05.05-06.05 Sportsmålstejn highlights

SET OG HØRT

På talefod med ord og videnskab

BO TAO MICHAËLIS

'Klog på sprog' på P1. Kan høres på dr.dk.

DR P1's 'Klog på sprog' er et informativt og interessant program om ord og tale. I en mere og mere grammatikløs tid. Hvor mange sprayer deres stemme og skrift med rappe amerikanske anglicismer og kommunikerer

med telegramagtige forkortelser i sms'er. Forskellen mellem af og ad, lægge og ligge er kun noget dansklerere og dronningen går op i. Man skal være sig fra at bruge forne drengbøgers kønsbetegnelser. Slet ikke kaptein Haddocks heftige bandeord. Værten er den chikke Adrian Hughes, hvis fine distinkte stemmeleje under en stiv overlæbe og musketerskæg på et splitsekund kan gå fra sukker til stryknin. En finurlig fægtemester på ord, klart skabt til dette job som en kårde i sin skede. Ud over at få noget at vide om måden vi taler og skriver på nu og for lidt siden, er der gerne en dividende af viden. Nogle

gange en quiz, som gør dette til P1's i hvert fald mest elegante kulturprogram. I seneste omgang, fredag 11. september, var Thomas Bredsdorff i studiet. På baggrund af sin bog 'Tøsne og Forsythia' om

BERIGENDE. Samtalen mellem Thomas Bredsdorff (tv.) og Peter Lund Madsen i 'Klog på Sprog' var helt i tråd med oplysningstiden. Arkivfoto: Lars Hansen og Jens Dresling

hustruen, Lenes, lange død af den frygtelige sygdom Alzheimers. Versus radioværten Peter Lund Hjerne-Madsen, videnskabsmanden, som glimrende kan gøre dine små grå celler farverige som en regnbue. Sekunderet af redaktøren for Den Danske Ordbog, Lars Trap-Jensen. Alt i alt et aldeles fortræffeligt træf. På sin initerende måde helt i tråd med 1700-tallets oplysningstid - den Thomas Bredsdorff altid har været talsmand for. Det sidste århundrede, hvor humaniora og naturvidenskab levede kulturelt sammen som ægtefæller. Siden desværre endt i en skilsmisse. Hvor rationalisme og romantik, matematikere og sproglige absurd blev skilt ad. Men her fandt human sprøvidenskab og medicinsk hjerneforskning hinanden i en samtale. Om det forfærdelige lod, at demente ikke kun mister hukommelsen, men også sproget. Alermest de ytringer, som hedder troper og metaforer, figuror og lignelser. Faktisk er metaforen en talemåde, som endnu adskiller mennesket fra kunstig intelligens, computertale og robotter.

Her inde fra den højre kreative og mystiske hjernehalvdel, som videnskaben endnu ikke helt har styr på. Mens sygdommen slukker livet celle for celle, og tavshed ikke længere er guld. Metaforen er en underlig størrelse. Bilddplan, som beskriver et realplan. Grækerne fandt figuren gløddemmelig. I århundreder kunne min elskede være en rose. Indtil Gertrude Stein skrev, at en rose nu en gang kun er en rose. Så er de såkaldte kognitive metaforer, som på sæt og vis er de klicheer, der både er tomme og brugbare. Tabet af netop dette billedsprog, er de træk, som fortæller, at vedkommende er på vej ind i glemsel. Bredsdorff fortalte nøgternt og sentimentalt om denne sidste rejse for sin hustru, mens Hjerne-Madsen forklarede flot og fermt. En enestående udsendelse. Nu forstår jeg, hvorfor filosofen og forfatteren Theodor W. Adorno samt lægen og videnskabsmanden Alois Alzheimer ligger side om side på kirkegården i Frankfurt am Main. bo.tao.michaëlis@p1.dk

DR1	TV 2	DR2	TV 2 CHARLIE	TV 2 FRI	TV 2 ZULU	DK4
06.05 [(G) Tæt på naturen - Livet i det vilde	06.00 Nyhederne	08.00 P2 Radioavis	05.35 (G) Murdoch-mysterierne (13)	06.00 (G) Vores skånske gård (3)	06.20 New Girl (127)	06.35 Villum & Schmidt på Melleåen
07.00 [(G) TV-avisen	06.30 Go' morgen Danmark	08.05 [(G) Morgenandagten på DR2	06.20 Murdoch-mysterierne (14)	06.50 Vores skånske gård (4)	06.50 Glee (15)	07.15 film:syn
09.05 [(G) Morgensang med Kaya og Ole	12.00 Nyhederne	08.30 Hvor ingen skulle tro, at nogen kunne bo (1)	07.15 (G) Fornyet mistanke (42)	07.45 Sommer med Ernst (3:8)	06.50 Glee (16)	08.15 Mais Litteraturkanon
09.20 (G) Imperiets sidste sang	12.30 [(G) Hvem vil være millioner?	09.00 (G) Forbudt kærlighed - brødre og søstre	08.10 Fornyet mistanke (4)	08.35 Sommer med Ernst (4:8)	08.35 (G) Beverly Hills 90210	08.30 Lokalt kvarter
10.10 (G) Familien Löwander III	Dansk quiz.	09.50 På sporet af Amerika (1:3)	09.10 Skadestuen i Holby (41)	09.25 Hjemlig nemlig (2)	(G) Beverly Hills 90210	08.50 (G) Skæbner langs grænsen
11.10 Antikkrejerne XIV (5)	13.30 [(G) Hvem vil være millioner?	10.35 (G) Vitaminpiller - myte eller mirakelkur?	10.05 Hospitalet i Holby (51)	10.20 Hjemlig nemlig (3)	(G) Beverly Hills 90210 (17:29:4)	09.20 Reklameinfo
11.56 [(G) OBS	Dansk quiz.	11.25 [(G) Fidel Castro (1)	11.10 Hospitalet i Holby (1)	11.15 Bolighjælp på vej (6:10)	(G) Beverly Hills 90210 (18:29:4)	09.30 Jagtmagasinet
12.00 [(G) TV-avisen	14.25 [(G) Beliggenhed, beliggenhed, beliggenhed (7)	12.25 [(G) Arkitektens hjem - Nana Gyldholm (1:2)	11.15 Bolighjælp på vej (6:10)	12.05 Bolighjælp på vej (7:10)	(G) Desperate Housewives (10:18:0)	10.00 (G) KulturHave med Thomas Blachman
12.10 [(G) Bonderøven (1)	Dansk livstilmagasin.	12.55 [(G) Arkitektens hjem - Bente Lange (5:6)	13.10 Bjerglægen (15)	12.55 Den store britiske bagedyst (1)	(G) Desperate Housewives (11:18:0)	10.30 (G) Smag på Danmark (3)
12.40 [(G) Nak & Æd - en alligator i Florida (6:10)	15.15 [(G) Ruths Hotel (1:3)	13.25 [(G) Så er der mad - Verdens bedste (5:5)	14.00 Bjerglægen (16)	14.05 Den store britiske bagedyst (2)	Desperate Housewives (12:18:0)	10.55 Mit liv med Danmark
13.25 [(G) Guld i købstæderne - Middelfart (2:10)	15.50 [(G) Ruths Hotel (2:3)	13.55 [(G) Ragnerok (1:2)	14.55 Kommisær Rex (7)	15.10 Location, Location, Location (12:17)	(G) Desperate Housewives (13:18:0)	11.25 Gran Canaria på kryds og tvers (2)
14.20 [(G) Kender du typen? 2015 (5)	16.20 [(G) Ruths Hotel (3:3)	14.35 [(G) Den sorte skole: Slaget på Reden	15.45 Kommisær Rex (8)	16.05 Location, Location, Location (13:17)	Amerikansk dramaserie. Desperate Housewives (13:18:0)	12.25 Bagtanken med Ulrik Haagerup
15.05 [(G) Jim og Ghita på nye eventyr (1:6)	17.00 [(G) Nyhederne og Vejret	14.45 Lykke til salg	16.40 (G) Death in Paradise (2)	17.00 Property Brothers - i medgang og modgang (1)	Amerikansk dramaserie. Desperate Housewives (13:18:0)	12.55 Vil du se min smukke kirke? (G) Spørg Momster (17)
15.35 Mord med dr. Blake V (1:8)	17.12 Regionale nyheder	15.40 [(G) I selskab med Blixen	17.40 Death in Paradise (3)	17.50 Property Brothers - i medgang og modgang (2)	15.25 [(G) Natholdet	13.55 Kniv og gaffel
16.35 Mord med dr. Blake V (2:8)	17.20 [(G) Krisen i kongeriget (2:2)	16.10 [(G) Bøger, der gør en forskel - Iben Mondrup "Tabita" (1)	18.45 [(G) Lykkehjulet	18.40 [(G) Krejlerkongen	15.55 [(G) Dybvaaaaad!	14.20 Reklameinfo
17.30 En ny begyndelse VI (2:10)	Dansk dok.-serie.	16.40 [(G) Gode venner i gamle biler (2:4)	19.20 [(G) Lykkehjulet	18.40 [(G) Krejlerkongen	16.25 [(G) Dybvaaaaad!	14.30 Gensyn på dk4
18.30 [(G) TV-avisen	Australsk krimiserie.	18.10 (G) Gode venner i gamle biler (3:4)	20.00 Fint skal det være (2)	18.40 [(G) Krejlerkongen	17.00 Family Guy (10)	16.00 Mandags Bingo
18.50 [(G) Vores vejr	Australsk krimiserie.	18.35 (G) Gode venner i gamle biler (4:1)	20.40 [(G) Spørg Charlie	19.15 [(G) Krejlerkongen	17.25 Family Guy (11)	17.00 Hjemme hos
19.00 [(G) Aftenshowet	Magasin.	18.45 [(G) Gode venner i gamle biler (5:1)	21.20 [(G) Pigen og greven	19.55 [(G) Fantastiske fund (2:10)	17.55 Modern Family (4)	Dansk dok.-serie.
20.00 [(G) Hammerslag - Fra lejer til ejer (5)	19.00 [(G) Nyhederne	19.00 Gift fantastiske Italien IV (1:3)	20.00 Stokholmsydromet (2)	20.40 [(G) Sæt pris på Danmark (4)	Amerikansk komedieserie. Modern Family (5)	17.30 Lokalt kvarter
20.30 [(G) Min far er rocker - Oliver	19.30 Regionalprogram	20.00 Giftangrebet i Salisbury (1)	21.10 Stokholmsydromet (2)	21.20 [(G) Sæt pris på Danmark (5)	Amerikansk komedieserie. Venner (17:3:235)	18.00 (G) Det gode dyreliv (5)
21.00 [(G) TV-avisen	20.00 [(G) Kærlig hilsen 1980	21.30 Det skjulte II (3:8)	21.50 Krejlerkongen	21.50 [(G) Sæt pris på Danmark (6)	Amerikansk komedieserie. Venner (17:3:235)	18.15 Kulturlippen
21.25 [(G) Kostbare øjne	Dan. underholdning.	22.30 [(G) Deadline	22.30 Skat eller skrammel (10)	22.45 Sæt pris på dit hjem (19:30)	Amerikansk komedieserie. Venner (17:3:235)	18.50 (G) Tivoli-Garden (2)
22.10 Mordene i Brokenwood V (4:4)	22.00 Regionale nyheder	23.00 Vildt, vovet og vanvittigt (24)	01.00 Skat eller skrammel (9)	23.00 Location, Location, Location (12:17)	Amerikansk komedieserie. Alfa (5)	20.00 Campinghygge med falkemanden Flemming Sanggaard
23.45 [(G) Alene i vildmarken II (5:8)	22.12 (G) Natholdet	01.25 Grænsepatruljen (19)	01.55 Sæt pris på dit hjem (18:30)	04.30-05.15 Location, Location, Location (13:17)	Dansk dramaserie. Dybvaaaaad	20.35 Campingmagasinet
00.30 [(G) Mord med dr. Blake IV (5:8)	23.30 Verdens vildeste bygninger (1)	01.55 Grænsepatruljen (20)	02.45 Sæt pris på dit hjem (19:30)		21.10 Stokholmsydromet (2)	21.05 Til fods i naturen
01.30 Kystvagten (58:68)	00.25 Vildt, vovet og vanvittigt (24)	02.25 Blue Bloods (8)	03.35 Location, Location, Location (12:17)		21.50 [(G) Mit liv som Nikolaj Stockholm	21.50 Rundt i Jylland
02.10 [(G) Bonderøven (1)	01.05 Grænsepatruljen (20)	03.10 Blue Bloods (9)	04.30-05.15 Location, Location, Location (13:17)		22.00 American Dad (3)	22.00 Jagtmagasinet
02.40 [(G) Guld i købstæderne - Middelfart (2:10)	02.25 Blue Bloods (8)	04.00-06.00 Nyhederne og Vejret			01.00 American Dad (4)	22.30 Fiskemagasinet (1)
03.40-04.10 [(G) Jim og Ghita på nye eventyr (1:6)	03.10 Blue Bloods (9)				01.55 [(G) Vild med comedy	23.00 (G) MotorTV 2020 (5)
	04.00-06.00 Nyhederne og Vejret				02.00 American Dad (4)	23.30 Havemagasinet
					01.25 [(G) Vild med comedy	Koncert med Mads Mathias Quartet
					02.25 Natholdet	00.55 film:syn
					03.00 Natholdet	01.55 En dag på Flyderupgård
					03.35 Zulu Bingo	02.05 (G) Dansktoppen (6:8)
					04.30 Zulu Bingo	03.05 Arkæologien rundt
					05.55-06.25 New Girl (127)	03.40 Samtale med Lasse Bolander
						04.10 Det gode håndværk
						04.30 Hjemme hos
						05.10 Vil du se min smukke kirke?
						05.40-06.15 (G) EU og Bornholm (3)

FLERE KANALER

(=) dansk program med danske undertekster

TV3

10.45 Familien fra Bryggen 14
11.50 Masterchef USA 10 12.50
Vanderpump Rules 7 13.50 Forsi-
defruer 4 14.55 Real Housewives
of Beverly Hills 7 17.00 Luksus-
fælden 23 18.00 Til middag hos 10
20.00 Fangerne på fortet 21.20
Bolognibåndet 22.20 (G) Hell's
Kitchen 00.10 F.I.L.M. Volcano.
Amerikansk katastrofefilm fra
1997. 02.15 Nat-tv

TV3+

10.05 Unforgettable 12.05
Hawaii Five-0 6 14.00 NCIS: L.A.
16.00 NCIS 18.00 The Mentalist
20.00 NCIS: L.A. 11 21.00 F.I.L.M.
Politiskolen 7 - i Moskva. Ameri-
kansk actionkomedie fra 1994.
22.50 F.I.L.M. Politiskolen 6 - væl-
ter byen. Amerikansk komedie fra
1989. 00.30 NCIS: L.A. 11 01.30
Nat-tv

TV3 PULS

11.45 Ekstreme samlere 12.45
(G) Gordon Ramsays hotelmarerid-
t 3 13.45 Det lille hus på præri-
en 8 15.55 Masterchef 4 18.00
Ekstrem Hjemmeservice 6 20.00
Gordon Ramsays hotelmarerid 3
21.00 Huse for millioner New
York 8 22.00 Imponerende bygge-
ri 23.05 Ekstrem Hjemmeservice
6 01.05 Nat-tv

Kanal 4

08.05 90 Day Fiancé 7 11.45 (G)
House Hunters 12.15 Flipping 101
with Tarek El Moussa 14.55 Fixer
Upper 16.55 (G) De unge mødre
17.55 Greys hvide verden 20.00
F.I.L.M. Happily Never After. Ameri-
kansk romantisk drama fra 2017.
21.55 F.I.L.M. A Little Bit of
Heaven. Amerikansk drama fra
2011. 00.10 The Devil Speaks

Kanal 5

08.20 Top Gear 10.20 Special
Victims Unit 12.20 (G) Big Bang
Theory 13.20 (G) All Together

Now Denmark 14.55 CSI: New

York 16.55 CSI: Miami 18.55 Big
Bang Theory 19.55 (G) Klædt af
mod toppen med Marien Wozniacki
21.00 F.I.L.M. Pacific Rim: Uprising.
Engelsk actionfilm fra
2018. 23.15 Criminal Minds
01.10 Nat-tv

6'eren

10.40 Bering Sea Gold 11.40
Homestead Rescue 13.40 Wheel-
er Dealers 14.45 Gold Rush Alaska
16.45 Ai: Highway Patrol
18.45 Pawn Stars 19.45 Top Gear
21.00 F.I.L.M. Ride Along. Ameri-
kansk actionkomedie fra 2014.
23.05 Fast N' Loud

DR Ramasjang

10.10 Ramasjang yoga med
Motor Mille 10.25 Junglebogen
10.35 (G) Kasper og Sofie II 10.50
Vilde venner III 11.10 Cirkusliv i
savsmuld 11.25 Skæg med tal
11.50 Alma flytter på landet
12.00 Lille Nord 12.25 (G) Rama-
jetterne III 12.45 KatjaKaj og Be-
ntebent 12.50 (G) TV AVISEN for
dyr - Heste-hårmede 12.55 Didrik
Drage 13.10 (G) Kika og Bob
13.20 Motor Mille og Børnebæn-
den 13.45 (G) Det store Rama-
sjang Mysterie 6 14.00 (G) Kano-
kongen Freja 14.20 Gå din vej,
enhjørning 14.30 Apollon røverhis-
torier 14.45 (G) Dora udforskeren
15.10 Gurli Gris VII 15.20 Simon II
15.25 (G) Gry og Regnbueriet
15.45 (G) Ræv og Hare 16.00 (G)
Hørmeuhunden 16.10 (G) Gigant-
saurus 16.20 Alvin og de frække
jordegern 16.35 Peter Pedal
17.00 (G) Rosa fra Rouladegade
17.30 Motor Mille og Børnebæn-
den 17.45 Stopt - i Bronen 17.50
(G) Op og hop 18.00 F for Får
18.05 Leon 18.15 Kasper og Sofie
II 18.30 Robin Hood - spilopper i
Sherwood-skoven 18.40 Pyjama-
sheltene II 18.50 Wild Kratts
19.15 (G) Zorro 19.35 (G) Svam-
pebob Firkant VIII

TV 2 NEWS

12.00 12 Nyheder med business
og vejr 13.00 Nyheder. sport, vejr
15.00 News nyhederne 15.05
Dagens Corona-tal 15.15 News
nyhederne 15.26 Vejrnet news
15.30 News nyhederne 15.56 Vejret
news 16.00 NEWS & Co. 18.00
18 Nyhederne 18.16 Dit efterårs-
vejr 18.20 Verden ifølge Trump -
og Biden 18.50 Dit efterårsvejr
19.00 19 Nyhederne 19.20 Ver-
den ifølge Trump - og Biden 19.45
Nyheder. sport, vejr 20.30 Verden
ifølge Trump - og Biden 21.30
21-30 Nyhederne 22.00 22NEWS
23.00 News Night: 23.30 Nyhe-
der. sport, vejr 00.00 Verden iføl-
ge Trump - og Biden 01.00 Nat-tv

TV 2 Sport

11.00 Tennis: Internazionali BNL
d'Italia 17.15 Håndboldmagasin-
net Kontra - Krisen efter karrieren
17.50 Håndbold: GOG-Århus (m)
19.25 Sportsnyhederne 19.30
Håndbold: Studiet 19.50 Hånd-
bold: Ringsted-Fredericia (m)
20.40 Sportsnyhederne 20.45
Håndbold: Ringsted-Fredericia (m)
21.40 Håndbold: Studiet 22.05
Cykling: Tour de France - 15. etape
00.00 Cykling: Aften Touren
00.25 Cykling: Tour de France - 15.
etape

TV 2 Sport X

09.00 Fodbold: Valencia-Levante
11.00 Tennis: Internazionali BNL
d'Italia 13.00 Tennis: Internatio-
nali BNL d'Italia 15.00 Tennis:
Internazionali BNL d'Italia 16.55
Tennis: Internazionali BNL d'Italia
19.00 Tennis: Internazionali BNL
d'Italia 21.00 Tennis: Internatio-
nali BNL d'Italia 22.55 Tennis:
Internazionali BNL d'Italia

TV 2 Lorry (Digital)

10.30 Nyheder 19:30 11.20 Nyhe-
der fra tv2lorry.dk 11.30 Nyheder
19:30 11.50 Nyheder fra tv2lorry.
dk 12.00 Nyhederne for præcis 30

år siden 12.30 Nyheder fra tv2lorry.dk
17.30 Nyheder 17:30 17.35
Nyhederne for præcis 30 år siden
18.00 Skolelaboratoriet - skal man bruge solcreme om vin-
teren? 18.05 Forskernes Favorit -
Sådan løser matematik proble-
mer i virkeligheden 18.10 ting du
skal vide om placebo 18.20
#COACH - Er du afhængig af træ-
ning? 18.30 Nyheder 18:30 18.35
Retromad - forførende forårsrulle
18.45 24 timer i Coronaland
19.00 OPLEV - Chimney Cakes.
Klatreskov og Keramik 19.10 Her-
ligt på Hornsherred 19.20 De
ukendte danmarksmestre - wake
board 19.30 Nyheder 19:30 19.55
YouTube Serie 20.05 Hertil på
Hornsherred 20.15 #COACH - Er
du afhængig af træning? 20.30
Nyheder 19:30 20.55 En ganske
særlig skole 21.10 Retromad -
bofsandwichens velsignelser
21.20 24 timer i Coronaland
21.35 OPLEV - Chimney Cakes.
Klatreskov og Keramik 21.45 De
ukendte danmarksmestre - wake
board 22.00 Nyheder 22:00 22.15
Stalking og studiestart 22.25
Mordvid i Tivisvide Hegn 22.35
#COACH - Vi snyder os til den per-
fekte krop med apps 22.50 Nyhe-
der 22:00 23.00 Portræt af racer-
køreren Ib Kragh 23.30 Vikinge-
kongernes had 23.45 OPLEV -
Pluk selv-garnteri, skatepark og
picnic 23.55 De ukendte dan-
marksmestre - fridykning

Sverige 1

09.10 Hjemmetygymnastik med
Sofia 09.30 Hvem ved mest?
10.15 Rederiet 11.00 Sportsnyt
11.30 (G) Landet rundt 12.15 (T)
(G) The Wall - Sverige 13.15 (G)
Den store vikingekriger 14.10 (G)
Opstagsstavlen 14.15 (T) (G) Sveri-
ges stærkeste familie 15.15
F.I.L.M. (SH) Landstormens lille
Lotte. Svensk komedie fra 1939.
16.45 McL. Leeds døtre 17.30 Sve-
rige i dag 18.00 Nyheder 18.15

Kulturnyt 18.28 Sportsnyt 18.33

Regionale nyheder 18.45 Spørg
lægen 19.30 Nyheder 19.55
Regionale nyheder 20.00 (T) Hvis
vægt kunne tale 21.00 (T) Som-
meren '85 21.45 To personer
debatterer 22.00 Sportsnyt
22.15 Regionale nyheder 22.25
Nyheder 22.30 Fodboldmagasi-
net 23.00 F.I.L.M. Goliat. Svensk
krimi fra 2018. 00.25 (T) The Wall
- Sverige 01.25 Nat-tv

Sverige 2

08.52 (G) Martina og Jamal finder
hjem 09.00 Forum 12.00 Nyhe-
der 12.03 Forum 16.00 Nyheder
16.05 Forum 16.15 (G) Gudstjen-
este 17.00 (T) Suzanne møder
17.15 Nyheder på let sprog
17.20 Nyheder på tegnsprog
17.30 Nyheder på samisk 17.45
Nyheder på finsk 17.55 (T) Korte
tv-historier: Vi på Kragøen 18.00
Historiejægerne 18.30 (T) (G) På
rejse med rollespillet 19.30
Moderen og datteren 20.00
Videnskabens verden 21.00 Nyhe-
der 21.34 Kulturugen 21.41
Nyheder 21.45 Au pair på Hawaii
22.15 (T) Special Olympics - heja
#COACH - (T) Litterære epi-
ker og svenske dialekter 23.20 (G)
Agenda 00.05 (G) Stærke samiske
mænd - Mikael Svonni 00.35 (G)
Tøser i militær tjeneste 01.05
Nat-tv

TV4 Sverige

10.00 (G) Dr. Phil 12.00 Emmer-
dale 12.30 Home and away 13.00
(G) Skat eller skrammel 14.00 (G)
Ude godt, men hjemme bedst?
16.00 Dr. Phil 17.00 Efter fem
18.50 Keno 19.00 Nyhederne
19.15 Sporten 19.20 Vejret
19.30 Halv otte hos mig 20.00
Idols 21.00 Parlamentet 21.55
Idols - afgørelsen 22.00 Nyheder-
ne 22.30 Finansnyheder 22.40
Sporten 22.55 Vejr 23.00
Udeniable 00.00 (G) Special Vic-
tims Unit 01.50 Nat-tv

NRK1

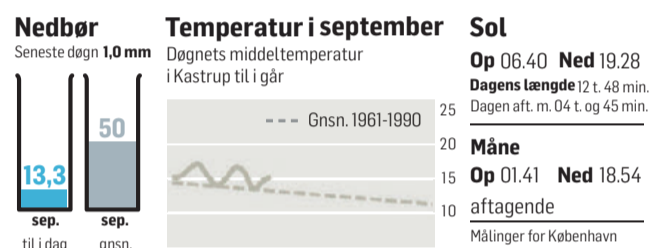
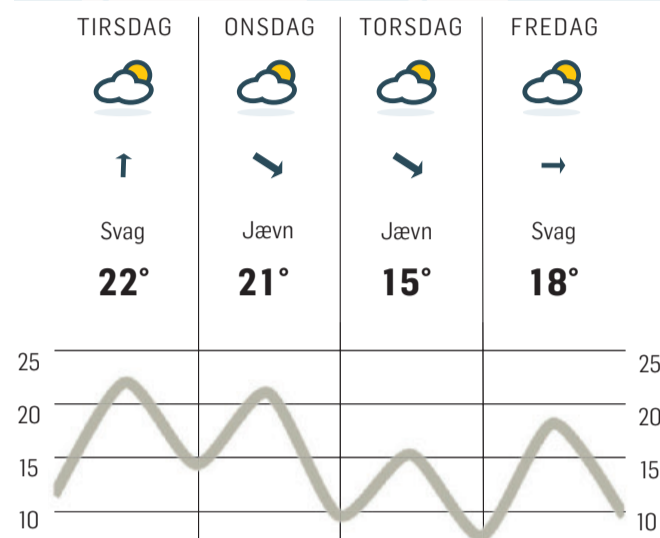
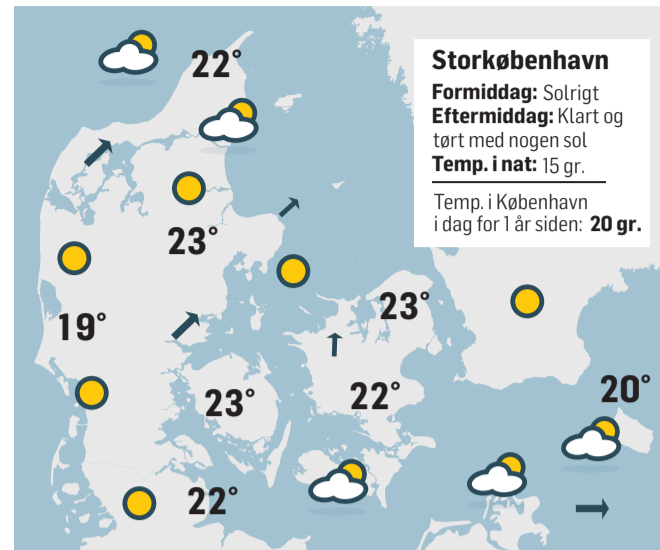
09.50 (T) Klart jeg kan 10.00
Antikduellen 11.00 Dage i haven
12.00 Nyheder 13.00 (T) Ud i
naturen: Familieliv 13.40 (T) Hvad
fejlér du? 14.20 Det sidder i væg-
gene 15.30 (T) Tidsvinde: Henki
16.00 (T) 20 spørgsmål 17.00
Nyheder 17.15 (T) Filmavisen
17.30 Oddasat - nyheder på
samisk 17.45 Nyheder på tegn-
sprog 17.50 (T) Supernyt 18.00
Dagens nyheder 19.00 Nyheder
19.45 Regionale nyheder 20.00
(T) Folkeoplysningen: Eksperten
20.40 Norge i dag 21.00 Nyheder
21.20 (T) Sådan er Norge 21.35
Farvel til Singapore 23.05 Regio-
nale nyheder 23.10 Nyheder
23.25 Das Boot 00.20 (T) (G) Kar-
sten og Leif 01.00 Nat-tv

ARD</

Vejret i dag

Stedvis skyet med nogen eller en del sol.
Temp. mellem 19 og 23 grader.

Mandag 14. september

Vejret i verden

Temperaturer i dag

kl: klart	rg: regn	tg: tåge	ha: hagl
hs: halvskyet	rb: regnbyger	sn: sne	is: isslag
sk: skyet	to: torden	sb: snedbyger	st: stud

Aberdeen	20	rb	Helsinki	16	hs	New Delhi	38	hs
Algier	30	hs	Ho Chi Minh	32	to	New York	21	kl
Amman	36	kl	Hongkong	31	rg	Nice	28	hs
Ammassalik	5	sl	Honolulu	32	hs	Nicosia	31	kl
Amsterdam	29	hs	Islamabad	35	kl	Nordkap	9	hs
Andorra la Vella	16	kl	Istanbul	28	kl	Nuuk	3	kl
Antalya	36	kl	Jakarta	33	rb	Oslo	17	rb
Athen	31	kl	Jerusalem	33	kl	Palermo	28	hs
Auckland	17	rb	Johannesburg	25	hs	Paris	33	hs
Bagdad	46	kl	Kabul	29	hs	Perth	25	kl
Bali	33	to	Kairo	37	kl	Phuket	31	to
Bangkok	34	to	Kangerlussuaq	12	hs	Porto	25	hs
Barbados	33	rb	Karachi	35	hs	Prag	30	hs
Barcelona	29	hs	Kathmandu	26	rg	Qaanaaq	2	sk
Beijing	23	rb	Kijev	27	kl	Reykjavik	9	hs
Beirut	30	kl	Kiruna	12	hs	Rhodos	32	kl
Beograd	31	kl	Korfu	34	kl	Riga	21	hs
Bergen	14	rg	Kreta	28	hs	Rio de Janeiro	26	rg
Berlin	30	hs	Kuala Lumpur	33	rb	Riyadh	42	hs
Bogotá	18	rb	Kuwait	41	kl	Rom	32	hs
Bordeaux	31	hs	København	23	hs	San Francisco	22	hs
Boston	17	hs	Lanzarote	28	hs	Santiago	23	kl
Bratislava	29	kl	Las Palmas	26	hs	Sao Paulo	22	rb
Brazzaville	30	hs	Las Vegas	37	kl	Sarajevo	28	hs
Brisbane	25	hs	Lillehammer	14	rb	Seattle	23	rb
Bruxelles	32	hs	Lima	18	hs	Seoul	28	hs
Budapest	31	kl	Lissabon	26	hs	Sevilla	33	hs
Buenos Aires	16	hs	Liverpool	24	hs	Shanghai	25	rg
Bukarest	29	kl	Ljubljana	27	hs	Singapore	29	rg
Calgary	17	rb	London	28	hs	Skt. Petersborg	17	kl
Caracas	29	rb	Los Angeles	29	kl	Sofia	27	kl
Cape Town	17	hs	Luxembourg	32	kl	Stockholm	19	sk
Casablanca	25	hs	Lyon	34	kl	Strasbourg	32	hs
Chamonix	30	hs	Madeira	26	hs	Sydney	22	rb
Chicago	26	kl	Madrid	28	hs	Tallinn	17	rb
Christchurch	15	rb	Malaga	28	kl	Teheran	31	kl
Dakar	30	hs	Maldiveerne	30	rb	Tel Aviv	32	kl
Damaskus	40	kl	Mallorca	30	hs	Tenerife	29	hs
Dar es-Salaam	30	rb	Malmö	23	hs	Thule	1	kl
Donetsk	28	kl	Malta	28	rg	Tokyo	27	hs
Dubai	45	kl	Manchester	23	hs	Toronto	20	hs
Dublin	22	hs	Manila	31	to	Tórshavn	11	hs
Eilat	39	kl	Marrakesh	35	hs	Tunis	29	hs
Faro	26	kl	Marseille	30	kl	Ulan Bator	9	hs
Firenze	33	hs	Melbourne	16	hs	Vancouver	21	hs
Frankfurt	31	hs	Mexico By	24	rb	Venedig	29	hs
Genève	29	hs	Miami	32	hs	Vilnius	24	kl
Goa	28	rg	Milano	30	hs	Warszawa	27	hs
Göteborg	22	hs	Montreal	15	hs	Washington	22	kl
Hamburg	29	hs	Moskva	17	hs	Wien	29	kl
Hanoi	33	rb	München	28	hs	Zagreb	29	hs
Havana	31	rb	Nairobi	25	rb	Zürich	29	hs

ENKELT. Anna Margrethe Kjærgaard har tegnet stilfærdigt til Anne Sofie Allermanns LGBT-vinderhistorie om Olga, der hellere vil være Orla. Illustration fra bogen

Køn, kønnere, kønnest

Tre billedbøger om køn og identitet er fulde af kløgt, humor og hjertevarme.

BØRNEBØGER

STEFFEN LARSEN

Lilja Scherfig (tekst) og Signe Kjær (tegninger): Min hale. Jensen & Dalgaard, 44 sider, 269 kroner

Anne Sofie Allermann (tekst) og Anna Margrethe Kjærgaard (tegninger): En fin sten. Jensen & Dalgaard, 36 sider, 248 kroner

Rebecca Bach-Lauritsen (tekst) og Charlotte Pardi (tegninger): Mormor & mormor. Gyldendal, 32 sider, 230 kroner

Vi har alle sammen en hale. Hos de fleste sidder den inden for i kroppen eller oppe i hovedet, men pigen i Lilja Scherfig og Signe Kjærs sanselige billedbog 'Min hale' har en rigtig en bagpå.

Hun vifter vildt med den. Hun danser og hopper lige indtil ... ja, lige indtil mor hiver den store saks frem og klipper den af. Det var den barndom. Det var den livsglæde. De fleste voksne har oplevet at få 'halen' klippet af. Man kommer jo over det. Man skal videre. Men den gode nyhed her er, at haler vokser

ud igen. Det er aldrig for sent at få en god (og halefuld) barndom. Læs (og kig) selv!

Lilja Scherfig står for nogle af de klogeste historier for børn i alle aldre. Tænk blot på 'Rævefælden', som hun lavede sammen med tegner Otto Dickmeiss. Den er fyrtårnet i nyere dansk billedbogkunst.

Men nu handler det om at turde være sig selv og se verden og sin mor i øjnene og sige: 'klip bare, den vokser ud igen!' 'Min hale' er en lille atombombe i børneværldet. Men nedfaldet er frihed, og det er ikke giftigt.

Tegner Signe Kjær boltrer sig i kulørt livsglæde og store mørke opslag af sorg og saks. Hun rusker op i kigge-læseren og giver teksten det skær af hverdag, som gør historien endnu mere vedkommende.

Olga vil hellere hedde Orla

Men nu skal det handle om øjne, der ser. Og hvordan man må finde sin indre haj frem,

TRYGT. Det hele er varmt og godt i Rebecca Bach-Lauritsens historie om mormor og mormor, som Charlotte Pardi har tegnet latterlyst til. Illustration fra bogen

når det handler om at turde springe ud i livet og ned i vandet.

Anne Sofie Allermann vandt Grundtvigsk Forums konkurrence om en børnelitterær tekst, som skulle forholde sig til LGBT-karakterer. Og det er lige, hvad hun gør. På den enkleste måde og med Anna Margrethe Kjærgaards minimalistiske illustrationer som bagtæppe. Efter at have mødt de tre sommerbørn Orla, Olivia, Otto og Olga forstår man mange ting meget bedre.

Tre børn!? Jamen, der er fire navne? Det er fordi, Orla hellere vil hedde Orla end Olga. Det er ligesom de sten, han finder nede ved stranden. De ser forskellige ud, alt efter hvor-

dan man holder dem. En pingvin-sten kan blive til en haj-sten eller en sæl-sten, hvis man drejer den lidt. Sådan er det også med os menneskebørn. Vi har haler og fornemmelser og vandskræk, og det er godt nok. For vi skal være her alle sammen.

Der er ingen som Anna Margrethe Kjærgaard, der kan sige det hele med de halve virkemidler. Hun kan tegne verden frem i få bløde retro-streger og lægge en blød sommervarm baggrund, som man ikke slår sig på. Hun banker aldrig i tegnebordet eller fyrrer farvekanonen af for sjov. Derfor virker det stærkt og stilfærdigt, når hun fortæller. Det er alvor!

To mormødre

Så er der mormor. Pigen i bogen har to af slagsen, og de kysser hinanden.

Det er en helt naturligt ting for hende, men Asle henne i børnehaven spørger, hvordan man holder styr på, hvem af mormødrene, der er mormor. Det snakker de lidt om.

Men ikke meget, for det håndfaste er udelukket fra både Rebecca Bach-Lauritsens renfærdige tekst og Charlotte Pardi's latterlyse tegninger. Og det hele er godt. Selv om den ene mormor går til yoga, og den anden sover længe, så giver de varme og tryk fra sig som en hel gammeldags familie med kerner i.

Der skal nok blive stillet nogle spørgsmål, når 'Mormor og mormor' bliver læst op. Men de besvarer sig selv i bogens løb, ligesom den stille stund med højt læsning ved sengetid har plads til to forskellige temperamenter a la mormor. Først læser mormor en hyggehistorie - det er hende med det korte, sorte hår, og så læser mormor en uhyggelig gyser. Det er hende med de fagre krøller.

Det gælder for alle tre bøger om køn og identitet, at de er godt fundet på og leveret med humor og hjertevarme. Sådan som det skal være!

steffen.larsen@pol.dk

TING JEG GJORDE

AF MAREN UTHAUG

Havde en kontormakker, der var alt for tynd og derfor hele tiden sad og kørte alt muligt fedende ind i kæften - hvilket især var MEGET provokerende, når jeg selv havde fasteslankedag.

Seriøst, kan du ikke bare æde noget af mig??

**KUNST
HØJSKOLEN
PÅ ÆRØ**
www.kunstaeroe.dk